

TAGAJÁNLÁSOK

1887-ben.

Az I-ső osztály részéről.

1. Ifj. **ÁBRÁNYI KORNÉLT**, a Nyelvtudományi Társaság tagját, levelező tagúl ajánlja
JÓKAI LÓR, tiszteleti tag.

Van szerencsém a legközelebb megejtendő tagválasztások alkalmára ifjabb Ábrányi Kornél pályatársamat, a nyelvtudományi és szépirodalmi osztályba levelező tagúl megválasztásra teljes meggyőződéssel ajánlani.

Ifjabb Ábrányi Kornél sok év óta kiváló sikerrel működik a szépirodalmi téren. Színművei közül több kitünő sikerrel adatott a nemzeti színpadon, s azok közül a *Doctor Persival* című az akadémiái pályadíjban, a *Rövidlátók* dícsérő elismerésben részesült. Regényei közül az *Edmund párbaja*, a *Titkolt Szerelem* és a *Melyik erősebb?* tanuskodnak szerzőjök tehetségéről és mély lélektani tanulmányairól. Verses műveiben a valódi költői kedélyt, a remek technikával találjuk párosulva. Minden munkájában feltűnő a tiszta nyelvkezelés s a választékos irány.

Nyilvános beszédeiben is elismerést kelt azoknak retorikai szépsége. Meg vagyok felőle győződve, hogy ifjabb Ábrányi Kornélban a magyar tudományos Akadémia, ez intézet céljait előmozdító munkáját fog nyerni, s e meggyőződésben bátor vagyok őt levelező tagúl az I-ső osztályba ismételten ajánlani.

2. **Dr. BACHER VILMOS** rabbi-képző-intézeti tanárt levelező tagúl ajánlja
GOLDZIHNER IGNÁ CZ, levelező tag.

Ez indítványom indokolásául bátorkodom Bacher Vilmos gazdag irodalmi eredményeire hivatkozni, melyekkel a philologia három csoportjában tekintélyes nevet vívott ki magának.

1. A persa irodalom-történetet néhány becses munkával gyarapította. A Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft-ban megjelent értekezéseim kívül külön említtem fel a következő munkáit:

Nizámí's Leben und Werke und der zweite Theil des N.-schen Alexanderbuchs (Lipscse 1871)

Musliheddin Sa'dí's Aphorismen und Sinngedichte (Strassburg 1879).

B. e munkákban első sorban alapos módszerrel dolgozó irodalom-történésznek bizonyult, a mennyiben a két nagy persa költő életviszonyainak kiderítésére általán elismert ügyességgel sikerült neki maguknak a költőknek munkáikba szőtt életrajzi adatait kifürkészni. Irodalmi jelentőségük beható méltatása mellett remek munkáik számos részleteit egyúttal kitünő műfordításaiban ismertette.

2. A talmudi irodalom amaz alkotó részének, mely az agáda név alatt ismeretes, tudományos feldolgozása képezi B. V. irodalmi munkásságának második csoportját.

A babyloniai amórák agádája (a rabbi-képző-intézet 1877/8-ki értesítőjében, magyar és német nyelven jelent meg), valamint ennek folytatása :

Die Agada der Tanaiten (Strassburg 1883) legterjedelmesebb dolgozatai e csoportban. Az agáda lényegét és azon szellemi munka fejlődő lefolyását, melynek eredményét agádanak nevezük, jobban ismerjük azóta, hogy B. V.-nak itt fölemelt munkái bevezetnek az agáda létesülésének műhelyébe, mióta szerző ismertette azon szempontokat, melyek a zsidó írásmagyarázat e legrégebb termékének irányt adtak, azon eszméket, melyekkel egyes írástudók e munkához hozzájárultak.

3. Becses munkát végezett B. V. azon adalékokkal, melyekkel a zsidók grammatikai és exegetikus irodalma középkori történetének ismertetéséhez és felyilágosításához járult. Nevezetesen két nagynevű középkori írásmagyarázó az, a kiknek helyét a grammatikai és exegetikus irodalom történetében ő jelölte ki legalaposabban, midőn róluk szóló monographiáiban munkáik sokoldalú jellemzését és a dolgok mélyére ható analysisét végezte. E két írásmagyarázó: Ibn Ezra és Abul-walid. Az előbbire vonatkozik B. egy munkája, mely a budapesti rabbi-képző-intézet 1880/1-iki értesítőjében jelent meg e czímen :

Ábrahám Ibn Ezra mint grammatikus (német nyelven is megjelent.) Abul-walidot, a tudományos héber nyelvtudomány atyját a bécsi cs. akadémia értekezései során, valamint egyéb folyóiratokban megjelent cikkein kívül a következő dolgozatban tette összefoglaló tanulmány tárgyává :

Abul-walid élete és munkái és szentírásmagyarázatának forrásai (a rabbi-képző-intézet 1884/5-iki értesítőjében; azonkívül német nyelven is megjelent). Végül Abul-walid alapvető munkájának, t. i. a *Rikma* című héber grammatika arab eredetijének csak nemrég Párisban (1886. Bibliothèque des hautes études 76-ik darabja) megjelent kiadásában, mint az a kiadó különösen kiemeli, előkelő része volt Bachernek.

Az előadottakban dr. Bacher Vilmos tudományos munkásságának főbb mozzanatait, nem pedig dolgozatainak teljes lajstromát kívántam bemutatni. Nem terjeszkedtem ki számos cikkeinek és kisebb-nagyobb értekezéseinek felsorolására. De úgy hiszem, hogy azokból, a miket a fentebbiekben előadni szerencsém volt, jogosnak mutatkozik az az indítványom, melylyel őt arra ajánlom, hogy tudós társaságunk agjai sorába befogadtassék.

3. BERCIK ÁRPAD belügyminiszteri osztálytanácsost, levelező tagúl ajánlja

a) BOGISICH MIHÁLY, levelező tag.

Berczik Árpád neve a szépirodalom, különösen a színműirodalom terén oly ismert, hogy azt a tekintetes Akadémia előtt bővebben magyarázni teljesen fölösleges volna. Azonban meghajolva az Alapszabályok 16. §-a, illetőleg az Ügyrend 12.

§-a előtt, mely megköveteli, hogy az ajánlandó tagnak irodalmi működését, önálló s a magyar irodalomban számottevő művei felsorolásával, kell ismertetni: bátorodom Berczik Árpádnak mennyiség és minőség tekintetében egyaránt gazdag irodalmi működését bemutatni.

Berczik Árpád, mint 17 éves ifjú már 1859. évben lépett a szépirodalom terére. Irt elbeszéléseket, tárczaczkiket, irodalmi s művészeti ismertetéseket, kritikákat. Tárczaczkiket egy évtizeden át a volt *Századunk* és *Ellenőr*-ben, majd utóbb a *Pesti Napló*-ban *Argus* név alatt bocsátá közre.

Beszéleyeit, melyeknek értékét a gazdag képzelem, a költői nyelv, az előadás világoossága teszik becselessé, a magyar művelt közönség éveken át a *Fővárosi Lapok*, *Családi kör*, *Koszorú*, *Figyelő*, *Magyar hölgy divatlap* s a *Nővilág* hasábjain olvasta, míg az utolsó négy évben a *Budapesti Szemle* olvasóit *A báránka*, *Virginia*, *Az ügyetlen udvarló* és *Egy szakál története* című elbeszélések gyönyörködtették.

Berczik Árpád teremő ereje azonban a szinműirodalomban nyilvánul, mely — mint a következmények mutatják — írói működésének legalkalmasabb s leghatásosabb terét képezi. Berczik Árpáddal, tekintve mintegy 30-ra menő kisebb-nagyobb szinművét, a most élő szinműírók között — Csiky Gergelyt kivéve — más alig kelhet versenyre.

Szindarabjai, melyek a nemzeti és népszínház, valamint az ország egyéb magyar szinpadjain a közönség lelkesítő tapsai közt, mint állandó műsor-darabok adatnak elő, a következők:

1. *Fertály-mágnások*. Vigjáték 4 felvonásban. Előadatott a budai népszínházban s utóbb a nemzeti színház repertoír darabja lett.
2. *Ádám és Éva*. Vigjáték 1 felvonásban.
3. *Egy szellemdús hölgy*. Vigjáték 1 felvonásban.
4. *A közügyek*. Vigjáték 1 felvonásban. Mind e napig a nemzeti színházban többször előadatnak.
5. *A székelgyöldön*. Népszinmű 3 felvonásban. 100 arany pályadíjt nyert a a nemzeti színházról.
6. *A házasítók*. Vigjáték 3 felvonásban. Előadatott mintegy 12-szer.
7. *Az igmándi kispap*. Népszinmű 3 felvonásban. Eddigél 27 előadást ért el a népszínházban.
8. *A vén kupecz*. Népszinmű 3 felvonásban. Ugyanott 17-szer került színre.
9. *A veteránok*. Népszinmű 3 felvonásban. Előadatott 19-szer.
10. *Nézd meg az anyját*. Vigjáték 3 felvonásban. A nemzeti színház műsorán áll.
11. *A bálkirálynő*. Vigjáték 1 felvonásban. A nemzeti színházban eddig 21 előadást ért.
12. *A protekció*. Vigjáték 3 felvonásban. Eddig hétszer került színre.
13. *A paraszt kisasszony*. Népszinmű 3 felvonásban, mely négy hó alatt a népszínházban 19 előadást ért meg.

A szinművek egy része nyomtatásban is megjelent. A *Közügyek* és *A házasítók* németre, a *Közügyek* és *Bálkirálynő* pedig francia nyelvre is lefordítottatott. Berczik Árpád, mint a Kisfaludy-társaságnak rendes tagja székét Czákó Zsigmondról tartott tartalomgazdag értekezésével foglalta el.

Ily fényes irodalmi tevékenységgel bíró férfiú méltán megérdemli, hogy a

M. Tud. Akadémia öt tagjai sorába igtassa. Azért mély tisztelettel bátorkodom Berczik Árpád belügyminiszteri osztálytanácsost, a sajtó-iroda főnökét, a Kisfaludy-társaság rendes tagját teveléző tagúl ajánlani.

b) CSIKY GERGELY, levelező tag.

Az Akadémia első osztályába levelező tagúl van szerencsém ajánlani *Berczik Árpádot*, ki huszonöt év óta kiváló szorgalommal és tehetséggel működik a szépirodalom terén. Működésének főrésze a drámai irodalomra esik, melynek úgy műveinek száma, mint értéke által nagy szolgálatokat tett. Bő leleménye, üde kedélye, elméssége, helyzeteinek mulattató volta, tapintatossága, az illendő és szép iránti erős érzéke őt a jelenlegi irodalom legkiválóbb vígjáték-írói közé emelte. Nagyszámú színművei közül a következőket említem fel: *A fertály-mágnások*, vígjáték 4 felvonásban. — *A kétkedő*, vígj. 2 felv. — *A házastók*, vígj. 3 felv. — *Nézd meg az anyját*, vígj. 3 felv. — *A protekció*, vígj. 3 felv. — Egyfelvonásos vígjátékai: *Ádám és Éva*, *A szelleműs hölgy*, *A közügyek*, *A kék szoba*, *A bálkirálynő*. — Népszínművei: *Székelgyőrdön*, mely a nemzeti színházról 100 arany jutalmat nyert, *Az igmándi kispap*, *A vén kupecz*, *A veteránok*, *A paraszt kisasszony*. Irt ezeken kívül nagy számmal elbeszéléseket is, melyek ugyanoly jó tulajdonságokkal ékeskednek, mint színművei. Ezek közül főlemlítem a következőket, melyek a Budapesti Szemlében jelentek meg: *A bárányka*, *Ügyetlen udvarló*, *Virginia*, *Egy szakál története*. Végre mint aesthetikai író is jeles műveknek adott életet. Tanulmányokat írt Czákó Zsigmondról és Győry Vilmosról; tíz éven át állandóan tárczákat írt Argus név alatt a *Pesti Naplóba* és *Ellenőrbe*, nagy részben aesthetikai tartalommal; s egy ideig a Pesti Napló irodalmi rovatának szerkesztője volt. Irodalmi érdemeiért a Kisfaludy-társaság már 1873-ban rendes tagjai közé választotta, s ha most a tekintetes Akadémia levelező tagjainak sorába emelné, nemcsak az érdemet jutalmazná meg, hanem lelkes és tehetséges munkást nyerne benne, kinek kivált a drámai pályázatok bírálatában nagy hasznát vehetné.

4. Dr. CSENGERI JÁNOS gyakorló-iskolai tanárt levelező tagúl ajánlja

PONORI THEWREWK EMIL, rendes tag.

Csengeri János gyakorló-iskolai tanár, a classica philologia terén igen buzgó tevékenységet fejt ki, s nevezetesen mint műfordító méltó elismerést vívott ki magának.

Irodalmi működését a következő lajstrom mutatja:

Önállólag megjelent művei:

Gaius Valerius Catullus versei. Irodalom-történeti tanulmányval és jegyzetekkel kísérvé fordította Csengeri János. Budapest, Franklin, 1880.

Nausikaa. Az Odyssea VI. éneke. Besztercebánya, 1881.

Cicero a kötelességekről. Kiadta a tud. Akadémia class. philol. bizottsága. Budapest, Franklin, 1885.

Homeros Iliasa. Bő szemelvényekben, bevezetésekkel. Budapest, 1886. Engedélyezett tankönyv.

Jegyzetek Homeros Iliásához. Sajtó alatt.

Homeros Odysseája bő szemelvényekben, bevezetésekkel. Budapest, 1886. Engedélyezett tankönyv.

Tibullus elegiái. Fordította, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Csengeri János. Budapest, Franklin 1886. A Kisfaludy-társaság kiadványa.

Propertius elegiái. Kéziratban.

Értekezések :

Sophokles Antigonéja. Felolv. a Philologiai-társaság 1876. május 20. tartott ülésében.

A klasszikusok fordítása iskoláinkban. Magy. Tanügy 1880.

A tárgyas és tárgyatlan ragozásról stb. stb. Nyelvőr 1880. és 1881. évfolyamában.

Az iskola klasszikusai. Középkisk. Szemle 1882. évfolyamában.

A római elegia előzményei. Az 1882. évi fehértemplomi isk. Értesítőben.

A görög retorika ókori irodalma. A Phil. Közöny 1882. évfolyamában.

Berzsenyi és Horatius. A középkisk. Szemle 1882. évfolyamában. Kivonatossan függelékül a Bartal-Malmosi-féle Horatiusi jegyzetekhez.

Párhuzamos idézetek. A Phil. Közöny 1883. évfolyamában.

A latin nyelv kérdése. A Nemzet 1886. évfolyamában.

3. Eredeti költemények. Nevezetesen :

Katona József emlékezete. Pályanyertes óda, és *Szondi György emlékezete.* Második pályanyertes óda. Megjelentek a lapokban.

4. Birálatok és ismertetések különböző folyóiratokban.

Csengeri műfordítási érdemeit mind az Akadémia, mind a Kisfaludy-társaság eddig is már elismerte. Cicero-fordítását a Classica philologiai bizottság adta ki, s ugyancsak e bizottság őt tagjának is megválasztotta. Magyar Tibullusát a Kisfaludy-társaság hocsátotta közre. Kéziratban levő Propertiusáról pedig úgy nyilatkozik Zichy Antal, hogy megjelenését szépirodalmunk érdekében nagyon is óhajtja. (Lásd Phil. közl. XI. 46.)

Végre még azt is ki kell emelnünk, hogy Csengeri János stílusát igazi jó magyarság jellemzi.

Mindezek alapján Csengeri megválasztását arányzó indítványomat teljes bizalommal ajánlom az osztály és az egész Akadémia figyelmébe.

5. **Dr. FERENCZY JÓZSEF**et, az országos közoktatási tanács titkárát, levelező tagul ajánlja

ZICHY ANTAL, tiszteleti tag.

Ferenczy József, bölcsészettudor, az orsz. közoktatási tanács titkára, stb., 12 év óta lankadatlan és nem köznapi tehetséget mutató munkása irodalmunknak.

Nem is említve másfél százat meghaladó többé-kevésbbé érdekes czikkeit különböző hirlapok-, folyóiratok- s időszaki vállalatokban, önálló munkáinak egész tisztességes sora van. U. m. :

Tompa Mihály. Életrajz. Kassa, 1877.

Obornyik Károly. Szépirodalmi összes munkái, bevezető életrajzzal. Bpest, 1872. 4 köt.

Garay János életrajza. A szegzárdi emlékünnepegy alkalmából Csapó Vilmos által kifizőtt pályadíjat (40 arany) megnyerte. Budapest, 1883.

Czakó Zsigmond összes művei, bevezető életrajzzal. 2 köt.

A magyar hírlapirodalom története. 100 arannyal jutalmazott pályamű. (Sajtó alatt).

Emlékbeszéd Tóth Kálmán felett. Elmondattott a költő szülőházát megjelölő ünnepélyen.

Garay János összes munkái. Bevezető életrajzzal s jegyzetekkel. Budapest, 1886—7. 5 k.

Gróf Dessewffy Aurél összes művei. Bevezető életrajzzal és jegyzetekkel. Budapest, 1887. 1. k.

Ennek kapcsában érdekes tanulmányai és adatai vannak egykori jelesünk, gr. Dessewffy József életrajzához.

Szerkeszti a *Magyar mesemondó* népies irodalmi vállalatot.

Tekintve eddigi irányát, különösen az Irodalomtörténeti bizottság körében fejthetne ki hasznos tevékenységet.

Mindannak, a mit már felmutathat, mindannak, a mit jövőben méltán várhatunk tőle, számbavételével, az I. osztálynak levelező tagúl ajánlom.

6. Dr. HALÁSZ IGNÁCZ reáliskolai tanárt levelező tagúl ajánlja

BUDENZ JÓZSEF, rendes tag.

Dr. Halász Ignáczt akadémiái tagságra már ezelőtt két évvel (1885) ajánlottam, s akkori ajánlásom így hangzott: «Dr. Halász mintegy tíz év óta mind a szorosabb magyar nyelvészet terén, mind a rokon nyelvek tanulmányozásában nagyon is elismerésre méltó munkásságot fejt ki. Igen behatóan foglalkozott különösen a ritkább használatú magyar szóképzés nyomozásával, meg az eddig szláv eredetűnek tartott vagy állított magyar szóképzés birálatos átvizsgálásával. A rokon ugor nyelvek ismeretét, a melynek egészében is jártassággal bír, lényegesen előmozdította a lapp nyelvnek tüzetes tanulmányozása által, különösen a svéd-lapp nyelven való szövegek nyelvtani földolgozása által. Ezen munkálatok megérlelték benne azon elhatározást, hogy a svéd-lapp nyelvet, melyet eddig csak fordított és nem a kellő alaki pontossággal közölt textusok alapján ismertünk, mint élő nyelvet a helyszínén tanulmányozza s róla főkéletesebb anyagkészletet szerezzen. Szerencsés tehetségével s jeles nyelvészeti előkészültsége mellett sikerült is neki aránylag rövid ideig tartó tanulmány-útja alatt a svédországi lappok különböző nyelvjárásairól híu képet nyújtó népnyelvi szövegeket gyűjteni, oly számmal egyszersmind, hogy velök immár e nyelv ismerete kielégítőbb biztos alapot nyert.»

Tudva van, hogy tavaly Hunfalvy P. r. t. ajánlására az I. osztály dr. Halászt meg is választotta s mint egyik jelöltjét a nagygyűlés elé terjesztette. Tudva van továbbá, hogy ugyancsak a tavalyi nagygyűlés alkalmával az I. osztály dr. Halásznak ezen munkáját »*Lule- és Pite-lappmarki nyelvmutatványok és szótár*«, mely tanulmányútjának eredményéből még csak az I. közlés, a nagyjutalom felével tüntette ki. Hozzá teszem, hogy azóta sem lankadt el buzgó munkássága. Mert kiadta (a Nyelvtud. Közlemények XX. kötetében) a *jemtlandi nyelvről* szóló közleményét s a tavalyi év nyarán még egy újabb tanulmányutat tett a svéd-lappok között, hogy egyik nyelvjárásukat még tüzetesebben kutassa. Ennek az útnak is szép eredménye lett, a miről f. év elején akad. osztályülésen fölolvastott jelentése értesít; az ezáltal gyűjtött becses népnyelvi szövegek (*Ume- és Tornio-lappmarki nyelvmutatványok*) még kiadásra várnak.

Végül fölemlitem még Dr. Halásznak régibb szakirodalmi munkásságából a főbb dolgozatokat :

Az atom, elem képző; a mány, vány képző (Nyelvőr III. köt. 1874).

Ritkább és homályosabb képzők (cikksorozat a Nyelvőr VII., VIII., IX., X. köteteiben, melyet 1880. az Akadémia a Sámuel-díjjal tüntetett ki).

Visszahódított magyar szók (Nyelvőr X., XII.)

Svéd-lapp nyelvtan és olvasmányok (Nyelvt. közlem. XVI., külön mint Ugor füzetek 3. száma)

Orosz-lapp nyelvtani vázlat (Nyelvt. közlem. XVII., Sámuel-díj 1882).

Zürjén nyelvmutatványok (közlés, fordítással; Nyelvt. Közlem. XVII.)

7. Dr. PECZ VILMOS főgymn. tanárt levelező tagúl ajánlja

a) HUNFALVY PÁL, rendes tag.

Dr. Pecz Vilmos, a budapesti evang. főgymn. rendes tanára, egyetemi magán tanár és a Philologiai Társaság első titkára, tudományos és önálló irodalmi tevékenysége folytán méltán sorozható classica-philologusaink legjelesebbjei közé. Mellőzve számos ismertetéseit, bírálatait és értekezéseit, melyeket, mint az Egyet. Phil. Közöny állandó munkatársa, az illető folyóiratban közzé tett, s a melyekben magát a classica-philologia különböző ágaival egyaránt foglalkodó szakembernek mutatta, névleg a következő értekezéseit és munkáit említjük meg :

Aeschylus és Sophocles képei, felolvasatott a Kisfaludy-Társaság 1878-ik évi április havi gyűlésén, megjelent az Egyet. Phil. Közöny II-ik kötetében.

Az új grammatikai irány és a pszichologiai momentum a mondatban. (Egyet. Phil. Közl. VI., 634—645.)

Systematische Darstellung der Proportions-Tropen bei Sophocles. (Zeitschrift f. d. oesterr. Gymnasien, 1877. X-ik füzet.)

Aeschylus és Sophocles tropusai. (Nyelvtudományi közlemények, 1878. XIV-ik köt. 95—165.)

Latin verstan és prosodia (Franklin társulat, 1881.)

Euripides tropusai összehasonlítva Aeschylus és Sophocles tropusaival. (Értekezések a nyelv és széptudományok köréből, X-ik kötet, VI-ik szám, 1882.)

Görög mondattan. (Eggenberger, 1883.)

Beiträge zur vergleichenden Tropik der Poesie. Erster Theil: Systematische Darstellung der Tropen des Aeschylus, Sophocles und Euripides mit einander verglichen und in culturhistorischer und poetischer Rücksicht behandelt. (Berliner Studien für classische Philologie und Archäologie. III-ik kötet, III-ik rész; Berlin, Calvary, 1886.)

Aeschylusból. I. A lebilincsellt Prometheus. II. Antigone és Ismene párdala. (A budapesti evang. főgymn. értesítője, 1886.)

A kisebb görög tragikusok tropusai. (Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből, XIII-ik kötet, XI-ik szám, 1886.)

Dr. Pecz Vilmos irodalmi munkásságában két irány nyilvánul; a nyelvészeti és irodalomtörténeti philologia iránya. A nyelvészeti philológiába tartozó munkáinál kiemelem, hogy latin verstanában és prosodiájában először értékesíti nálunk iskolai könyvben a legújabb rhythmikai kutatások eredményeit, és általában véve először

tárgyalja rendszeresen alaktani categoriák szerint a prosodiát. Dr. Pecz Vilmos volt az első, ki az Egyet. Phil. Közlöny hasábjain a Németországban legújabb időkben keletkezett nagyfontosságú «új grammatikai» irányt ismertette; ő volt az első, ki fentebb idézett cikkében az új grammatikai iskola szellemében megállapította a pszichológiai momentum mondatban való szereplésének categoriáit. Görög mondat-tanának általánosabb érdekű bevezetésében oly teljességgel és éles megkülönböztetéssel állapítja meg a mondatok különböző fajait, a mint az egy munkában se található; ugyanezen művében ő fekteti először a mondatbeli categoriák alapjára a görög mondatant, s magyarázza először következetesen a mondat egyes jelenségeit az új grammatikai irány egyik sarkalatos törvénye, a pszichológiai momentum szerint.

Az Aeschylusra vonatkozó irodalomtörténeti dolgozat mutatvány dr. Pecz Vilmos görög tragoediáról szóló, készülében levő munkájának második kötetéből. Többi hasonló irányú munkái, melyekben évek során át kitartással és alapossággal folytatott nehéz munkálkodással átkutatta a görög tragikusok összes maradványait, alapfölgóságukban egészen önállók. Dr. Pecz Vilmos mellőzvén a tropusok tárgyalásánál eddig szokásos rhetorikai, grammatikai, lexicographiai és pszichológiai szempontokat, kiindul a műveltség-történeti és költészeti szempontokból, és kifejtvén, hogy a tropikának feladata kimutatni, minő összefüggésben áll egymással kor, költő és tropus, minő fényt vet a tropus korra és költőre, alapját veti a költészet összehasonlító tropikájának. Az eredmények, melyekre dr. Pecz Vilmos ezen az alapon jut, a tragikusok egyéniségének, tehetségüknek és hajlamaiknak rejtettebb sajátságaira új és gyakran meglepő fényt vetnek. A magyar íróktól származó irodalmi termékeknek egyébként nem nagy elismeréssel adózó német kritika is egészben véve kedvezőleg fogadta dr. Pecz Vilmos német nyelven megjelent munkáját, különösen dr. H. Ziemer, ki arról a *Neuer Philologischer Anzeiger* 1886-ki 5—6-ik számában többek között így nyilatkozik: «Diese Aufgabe hat der Verfasser mit grosser Schärfe und Klarheit gelöst und gelangt so theils zu Resultaten, die mit den bisherigen Annahmen von der Art des dichterischen Schaffens der Tragiker, von ihrem Charakter übereinstimmen, theils aber durch ihre Neuheit überraschen.» És alantabb: «Zur vergleichenden Tropik der Poesie hat vorliegende Arbeit bereits den Weg gewiesen und gebahnt. Die vom Verf. gegebene Anregung halten wir für eine so fruchtbare, den von ihm befolgten Grundsatz so billigenswert, dass wir hoffen, sein Vorbild wird andere zur Weiterarbeit in seinem Sinne anregen. Wir empfehlen desvor allem die Lektüre dieses bedeutsamen und nützlichen Werkes.»

Mindezek után tekintetbe véve, hogy a M. T. Akadémiára classica-philológiai munkaprogrammjának megállapítása óta a classica-philológia terén is tervszerű és többféle irányban kiterjedő munkásság vár, mely kívánatossá teszi, hogy a classica-philológiával tudományosan foglalkodó tagok száma gyarapodjék, dr. Pecz Vilmost, kinek a külföldi kritika által is szép elismeréssel fogadott irodalmi működése a magyar classica-philológia díszére válik, a tekintetes M. Tud. Akadémiának levelező taggá való megválasztás céljából melegen ajánlom.

b) ÁBEL JENŐ, levelező tag.

Dr. Pecz Vilmos, főgymnasiumi rendes tanár, egyetemi magántanár és a Budapesti Philológiai Társaság első titkára, már több mint egy évtizede, hogy szakadatlanul és ritka sikerrel működik a classica-philológia terén hazánkban. Működése kivált két irányban nyilvánul: egyrészt a class. philológiai tudomány legújabb

víványait ülteti át irodalmunkba, másrészt pedig önálló kutatások által viszi előbbre szaktudományát. Az első categoriába tartoznak azon kisebb czikkei, melyekben az egy-néhány iskolai auctorra (Plautus, Terentius, Vergilius, Phaedrus, Sophokles, Sallustius) vonatkozó legfontosabb irodalommal ismerteti meg tanártársait (*Egy. Philol. Köz-löny* 1879—83.), továbbá számos kisebb-nagyobb könyvismertetése és bírálata (1876 óta, a *Tanárregyleti Köz-lönyben*, a *Magyar Tanügyben* és az *Egy. Philol. Köz-lönyben*), melyekben részint a külföldnek, kivált a görög dráma és a görög-latin nyelv-és mondattan keretébe vágó dolgozatait mutatja be a magyar közönségnek, részint a hazai class. philologiai termékeket veszi alapos és objectív bírálat alá, miáltal lényegesen hozzájárult class. philologiai irodalmunk niveaujának emeléséhez. Ide tartozik végre *Latin verstan és prosodia* című könyve (Budapest 1881.), mely első, még pedig sikerült kísérlet a rhythmikai tudomány eredményeinek közép- és felsőiskolai tanításunk számára való értékesítésében; ez nálunk az egyedüli latin verstan tudományos alapon. Ezen dolgozatokra azonban csak Pecz irodalmi működésének teljesebb föltüntetése czéljából hivatkozom; az akadémiai tagságra való qualificatiót természetesen önálló tudományos dolgozatai szolgáltatják, melyeknek tárgya a mondattanból (első sorban a görög mondattanból) és a görög tragikusokból van véve. *Görög mondattanával* (Budapest, 1883.) a kritika egyhangú tanúsága szerint (v. ö. különösen Spitzkó Lajos bírálatát, *Egy. Phil. Közl.* 1883. és Dóczy Imre elismerő nyilatkozatát *Görög Nyelvtana* bevezetésében) nagy érdemre tett szert, mivel ő az első, ki a görög mondattant új formába öntötte; övé az egyedüli görög mondattan, mely nem az alaktani, hanem mondattani categoriák alapján van szerkesztve, még pedig egyes mondattani jelenségek alaposabb megértésére az oly fontos pszichologiai momentum alkalmazásával. Mondattani alapra fektetett görög syntaxis még a külföldön sincs; hasonló latin syntaxis van ugyan német nyelven (a Schroer és a Josupeit), de maga egy német szakember Ziemer Henrik is (*Neuer Philologischer Anzeiger* 1886. nr. 56.) kénytelen bevallani, hogy az alapelv Pecznél «következetesebben van keresztülvive és az egyes mondatrészek és mondatfajok categoriái is pontosabban vannak nála megállapítva», a mint hogy egy objectív magyar szaktudós (Spitzkó) is elismeri, hogy Pecznek «szigorú, bár kissé túlhajtott rendszeressége, éles logikája elismerésre s tiszteletre készletnek.» Végre el nem mulaszthatom felemlíteni Pecznek *Az új grammatikai irány és a pszichologiai momentum a mondatban* című értekezését (*Egy. Philol. Közl.* VI. 1882. 634—645.) melyben egyes mondattani jelenségeknek, pl. az acc. és nom. cum inf.-nak új magyarázatán kívül (melyet *Mondattanában* is értékesített), leginkább a modern nyelvtudomány szerint a nyelv életében oly kiváló fontossággal bíró pszichologiai momentumnak új szempontokból való kimerítő tárgyalása vonja magára figyelmünket.

Pecznek a görög tragikusokra vonatkozó művei közül első helyen azokat kell felemlítenem, melyek a görög tragikusok tropusaival foglalkoznak, és a melyekkel Pecz a költészet összehasonlító tropikájának alapját vetette meg. Ezek a következők: *Systematische Darstellung der Proportionstropen bei Sophokles* (*Zeitschrift für oesterr. Gymn.* 1877. 10-ik füzet.) — *Rendszeres tárgyalása Aeschylus és Sophocles tropusainak különös tekintettel az aránytropusokra* (*Nyelvtudományi Közlemények* XIV. 1882.) — *Euripides tropusai összehasonlítva Aeschylus és Sophocles tropusaival, műveltségi és történeli szempontból* (Budapest, Akadémia, 1882.) — *Beiträge zur vergleichenden Tropik der Poesie. Erster Theil. Systematische Darstellung der Tropen des Aeschylus, Sophocles und Euripides mit einander ver-*

glichen und in culturhistorischer und poetischer Rücksicht behandelt (Berlin, 1886.) — *A kisebb görög tragikusok tropusai* (Budapest, Akadémia 1886.)

Ezen dolgozatok, melyeknek nagyobb részét az Akadémia érdemesítette kiadásra, kivált azért érdeklik meg a legnagyobb mértékben figyelmünket, mivel bennük találjuk legelőször a tropusokat nem az eddig szokásos többé-kevésbé meddő retorikai, grammatikai vagy lexikographiai szempontból, hanem anyagukat tekintve oly módon tárgyalva, hogy kitűnjék mily összefüggésben áll egymással kor, költő, tropus, és minő fényt vet a tropus az illető költőkre és korukra. Habár Pecz a fölfedező heve által elragadtatva néha talán kelleténél többet következtet is a rendelkezésre álló anyagból, lehetetlen elvitatni tőle azt az érdemet, hogy nemcsak hogy új alpra fektette a tropusok tárgyalását, hanem mélyre ható éles megfigyelő tehetségével az általa nagy szorgalommal összegyűjtött és ügyesen rendezett anyagot a lehető legteljesebben és szép sikerrel aknáztta ki. Hogy mily tanulságosak a Pecz új módszerével elért eredmények nemcsak a class.-philologusra, hanem az aesthetikusra nézve is, kitűnik azon érdekes felolvasásból, melyben a Kisfaludy-társaság egyik ülésén kutatásainak Aischylosra és Sophoklesre vonatkozó eredményeit mutatta be (Egy. Phil. Közl. II. 205—213.), valamint a külföld legtekintélyesebb szakfolyóiratainak nyilatkozataiból, melyek közül az egyikben (a *Literarisches Centrablatt*-ban 1886. Nr. 37.) a névtelen bíráló elismeri, hogy kétséggkívül szerencsés gondolat volt a tropusokat a költő és korának szelleme világával összefüggésbe hozni, míg egy másik (Maass Ernő a *Deutsche Literatur-Zeitung*-ban 1886. Nr. 32.) dicsérőleg emlékezik meg azon szorgalomról, melylyel Pecz az anyagot összegyűjtötte és utal Pecznek több finom megfigyelésére, egy harmadik pedig (Wecklein a *Berliner Philologische Wochenschrift*-ben 1886. Nr. 52.) a gyűjtemény teljességét és a beosztás áttekinthetőségét dicséri és Pecznek általános fejtegetéseit nagyon figyelemre méltóknak mondja. Különben legbehatóbb a Ziemer Henrik ismertetése (a *Neuer Philologischer Anzeiger*-ben 1886. Nr. 5, 6.). Ziemer elismeréssel említi, hogy Pecz a tropusokra és hasonlatokra vonatkozó egész irodalmat (nemcsak a mennyiben a tragikusokra vonatkozik) a legnagyobb gondnal felhasználta; kiemeli, hogy a szempont, melyből Pecz a tropusokat tárgyalja, egészen új, hogy feladatát nagyon szabatosan oldotta meg és hogy kutatásainak eredménye részben megerősíti a nagy görög tragikusok jelleméről és költői productiójuk módjáról divó nézeteket, részben pedig meglepő újsága által. Végül melegen ajánlja Ziemer ezen «jelentékeny és hasznos» művet és azon reményének ad kifejezést, hogy a költészet összehasonlító tropikája, melynek eszméjét Pecznek köszönhetjük, és a melyhez Pecz mutatta meg és nyitotta meg az utat, számos művelőre fog találni.

Még csak az van hátra, hogy a tek. Akadémia figyelmét azon mutatványra hívjam fel, melyet Pecz a görög tragoediáról szóló több kötetre tervezett kézirati művének második kötetéből ily cím alatt tett közzé: *Aeschylusból I. A lebilincsellé Prometheus, II. Antigone és Ismene párdala*. (Budapest, 1886.) E mutatvány nemcsak arról tanúskodik, hogy Pecz a görög tragikusokat minden oldalról alaposan ismeri, hanem egyúttal biztosítékot nyújt az iránt, hogy ez a hézagpótló nagy mű, melynek kidolgozásán több év óta fáradozik, akár az eredeti források lelkiismeretes felhasználását, akár a rengeteg újabb szakirodalom szorgalmas figyelembe vételét tekintjük, a classica philologia mai niveauján fog állani.

Mindezek alapján dr. Pecz Vilmost, ki a classica philologia terén oly tevékeny és sikeres önálló működést fejtett ki, levelező tagnak melegen ajánlom.

8. Idősb SZINNYEI JÓZSEF könyvtárórt levelező tagúl ajánlja

BARNA FERDINÁND, levelező tag.

Bátorkodom a m. k. tud. egyetemi könyvtár első órét, id. Szinnyei Józsefet, a tisztelt osztály lev. tagjául ajánlani, ajánlatomat a következő indító okokkal támogatván:

Id. Szinnyei Józsefnek tudományos működése, melyet részint a hirlapirodalom és folyóiratok hasábjain, különösen pedig tisztán tudományos téren a *Hazai és külföldi folyóiratok tudományos repertoriumai* fáradságos szerkesztésével (ezek közül egy 100 arany jutalommal tiszteltetett meg) részint önálló búvárlatokon alapuló számos dolgozataival, hosszú évek során lelkesen s tisztán nemzeti szellemben tanúsított, sokkal ismeretesebb, semhogy azt itt bővebben ecsetelnem kellene.

Elég legyen e valóban sikeres s nem mindennapi irodalmi tevékenység tanubizonyosságául ide mellékelnem azon füzetkét, melyet egyik tisztelője s barátja Abafi Lajos szerkesztett, s előbb a *Figyelő* cz. folyóirat 1881. évi 1. füzetében, majd azután külön lenyomatban is megjelent, a melyben művei tüzetesen egybe vannak állítva, s a hiányzók utána pótolva.

Megválasztatása csakis érdemei méltó jutalma fognak lenni.

A II-ik osztály részéről.

9. BRASSAI SÁMUEL rendes tagot tiszteleti tagúl ajánlja

PULSZKY FERENCZ, tiszteleti tag.

Tiszteleti tagúl ajánlom Brassai Sámuel r. tagot, tudósaink nesztorát, ki az Akadémia akármelyik osztályának díszére válik nyelvészeti, bölcsészeti és matematikai tudományossága által. Tudományos irodalmunk elismeréssel és hálával tartozik neki.

10. Báró RADVÁNSZKY BÉLA levelező tagot tiszteleti tagúl ajánlja

DEÁK FARKAS, rendes tag.

A II. osztályban három tiszteleti tag lévén választandó, egyik helyre van szerencsém egész tisztelettel és teljes bizodalommal báró Radvánszky Béla levelező tagot ajánlani.

Báró Radvánszky Béla Zólyom vármegye főispánja, a főrendiháznak születési rangja és vagyona censussa után tagja, a Heraldikai és Genealogiai Társaság elnöke, a Magy. Történelmi Társulat, valamint a Régészeti és Embertani Társulat igazgató választmányainak tagja stb. stb. s 1879. óta Akadémiánknak is érdemes tagja.

A ki már 14 éves korában írta első tudományos cikkét a *Győri Füzetek*-ben, vette biztatását a néhai jó emlékezetű Ráth Károlytól s azóta életének jó részét a tudomány szolgálatában töltötte s három kötetes nagy munkájával (a *Magyar családélet a XVI. és XVII. században*) állott a közönség elé, mely munka történetírásunk terén egyike a közelebbi kor legérdekesebb alkotásainak, azt hiszem annak tudomány-szeretetét, fáradhatatlan munkásságát nem szükség bővebben magyarázgatnom. És ma is akadémiai s más tudományos társulati gyűlé-

seinket értekezéseinek felolvasásával s alapos tanulmányainak előadásával folytonosan élénkíti. Csak pár év előtt szemeink előtt alkotta meg az életre való Heraldikai és Genealogiai Társaságot, mely hálául őt választja elnöknek, s mely rövid 4 év óta első rangú tudós társaságunk közt foglal helyet, s négy év óta Radvánszky ép oly erélyesen kormányozza a társaság ügyeit, mint a mily sikeresen vezeti úgy anyagi, mint szellemi előhaladását.

A miket eddig mondtam is tudva van az osztály s a T. Akadémia minden tagja előtt, s ép ez a körülmény fel is ment a további fejtegetéstől, és csak azzal zárom soraim, hogy báró Radvánszky tiszteleti tagúl benső meggyőződéssel ajánlom, mert ő e kitüntető tisztségre érdemes, sőt bir ama tulajdonokkal is, hogy az Akadémia érdekeit előmozdítani s díszét emelni alkalmas.

11. RÓNAY JÁCSINT rendes tagot tiszteleti tagúl ajánlja

SZILÁGYI SÁNDOR, rendes tag.

Az alapszabályok 24. §-a így szól: «*A tiszteleti tagok, vagy oly tudománypártoló hazafiak közül választandók, kiknek megnyerése által az Akadémia díszé s java öregbedését várja, vagy oly jeles tudósok és írók közül, kik a tudomány vagy az Akadémia körül érdemeket szereztek.*»

Rónay mind két feltételnek megfelel. Mint egykori osztály-titkár érdemeket szerzett magának a II-ik osztály ügyeinek buzgó és sikeres vezetésével. Mint író és mint tudós egyaránt kitüntette magát s ezért emeltetett a levelező tagok sorából a rendesek közé. Állásánál fogva pedig eddig is az Akadémia java és díszé emelésére szolgált. Mindezeknél fogva indokoltnak látom, hogy elismerését irányában az Akadémia azzal is fejezze ki, hogy őt a rendes tagok sorából a tiszteleti tagok közé válaszsza be.

12. SCHVARCZ GYULA levelező tagot rendes tagúl ajánlja

a) PULSZKY FERENCZ, tiszteleti tag.

A II. osztály körébe tartozó munkái a következők:

A közoktatásügyi reform, mint politikai szükséglet Magyarországon. Budapest, 1865—68. Negyedrétt kötet 600 lap, melyről Konek és Ballagi Mór elismerőleg nyilatkoztak.

Hogy vezessük a közoktatásügyi statisztikát hazánkban. 1865.

A tanulmányverseny gymnasiumainkon és reáltanodáinkon. 1866.

Tanítóképezdénk statisztikája. 1867.

Abauj, Gömör, Ungmegyék elemi tanodáinak statisztikája.

Számos cultúrpolitikai és közoktatásügyi dolgozat az *Uj korszak* tudományos folyóiratban, melyet ő alapított és tartott fenn a korszerű közoktatás érdekében.

Magyarország helyzete a realunióban. (1870.)

Államintézményeink és a kor igényei. (Közel hatodfélszáz lap 4-rét).

Die Demokratie von Athen. Leipzig, Dunker & Humblot 1877—1882. Ez Schvarcz Gyula államtudományi főműve, mely külföldön kitüntetett elismerésben részesült.

Aristoteles Staatsformen und die modernen Staatswissenschaften. 1884 Lipcse.

Politika elemei, melyből 4 füzet jelent meg magyarul, három németül.
1880—1882.

Montesquieu's Erziehung zum Verfassungspolitiker, a tübingi *Zeitschrift für die gesammte Staatswissenschaft* folyóiratban.

Akadémiánkban tartott felolvasásai bizonyítják, hogy tüzetesen s önálló buvárlatok alapján foglal kozik az államtudományi szakirodalom körében; felhozom itt a következőket:

A miniszteri felelősség eredete.

Sallustios államformái.

További adalék a görögök politikai irodalmához.

Montesquieu monarchiai elmélete.

Melyik görög állam közelítette meg a képviselői rendszert.

Ódon tömeguralom.

A két utóbbi évtized államformatani irodalmának kritikai méltatásához.

Az európai monarchiák rendszeres alkotmányjogi alaptörvényei.

b) NAGY IVÁN, rendes tag.

Dr. Schvarcz Gyula, az Akadémiának 1864. óta és osztályunknak 1884. óta tagja, sokoldalú, alapos és beható tudományos dolgozatai által nemcsak hazánkban, de azon túl is annyira ismeretes (a mint erről angol s francia tudós társaságoktól nyert kitüntetései is tanuskodnak), hogy e részben szerénytelenségnek tartanám, ha a tudományos irodalom terén szerzett érdemeit a t. osztály tagjai előtt terjedelmesen tárgyalni törekedném.

De egyszerűen csak osztályunk szakkörét tartván is szem előtt, tudományos munkálatainak és érdemeinek nagy halmaza valósággal a bőség zavarába ejt, midőn azoknak csak legfőbbjeit óhajtom is kiemelni. Eltekintve tehát azon széles mérvű és kiváló fontosságú dolgozatainak hangsúlyozásától, melyek Európa legelső nemzetjeinek nyelvén is megírva, a magyar tudományosság méltatását és tekintélyét nagy mérvben előmozdíták és öregbíték: osztályunk szakkörének szempontjából bátor vagyok csupán azon műveinek fontosságát kiemelni, melyeket az utóbbi években az *államtudományok*, a *tudománytörténelem* köréből, különösen a közoktatás minden oldalú méltatásáról, valamint az *alkotmány-történet* hajdan- s ujabbkori fejlődése mozzanatairól az utóbbi években roppant olvasottsággal, beható tudományossággal, alapos és éles kritikai elemzéssel előadott és közrebocsátott, és melyek a külföld előkelő tudósai előtt is (mint például a *Demokratiáról*, továbbá a *Politika Elemeiről* megjelent nagybecsű művei) folytonos érdeklődést és elismerést aratnak, és hivatkozásokban részesülnek. És ismervén kitűnő tudósunk folytonos munkálkodási szorgalmát és kitartását, ezen nagybecsű munkálkodás további gyarapodását jogosult reménnyel várhatván, mély meggyőződéseim szerint a M. Tud. Akadémia érdekében is bátor vagyok öt a II-ik osztálynál a *rendes tagok sorába* ajánlani.

Bővebb indokolásúl csatolom általam ismert munkálatai sorozatát.

Dr. Schvarcz Gyula főbb munkáinak címjegyzéke:

I. Államtudományi művek.

1. *A közoktatási reform keresztülvitelének lehetőségéről Magyarországon, parlamenti központosítás segélyével.* Pest, 1865. 4r.

2. *A közoktatási reform, mint politikai szükséglet Magyarországon.* Pest, 1866. 4r. 600 lap.
3. *Hogyan vezessük jövőre a hazai közoktatásügy statisztikáját.* Pest, 1866. 4r.
4. *Két röpírat a közoktatás körül.* Pest, 1866.
5. *Magyarország összes elemi tanodáinak részletes statisztikája.* Pest, 1867.
6. *Kitűnő gymnasiumi és reáltanodái tanulóink statisztikája.* Pest, 1867.
7. *Tanítóképezdeink statisztikája.* Pest, 1867.
8. *Magyarország helyzete a reálunióban.* Pest, 1870.
9. Ugyanaz németül. Pest, 1870.
10. *Állami intézményeink és a kor igényei.* Pest, 1871—1878. 500 lap.
11. *Az athenaei alkotmányjog történelmének korszakairól.* Budapest, 1879.
12. *Egytetemes alkotmányisme* rövid vázlatban. Budapest, 1880.
13. *Die Demokratie.* I. köt. Leipzig, 1877—84. (A többi sajtó alatt.)
14. (Alkotmány-politika új alapokon.) *Politika Elemei.* 4 füzet.
15. *Elemente der Politik.* I. Staatstypen u. Staatsformationen, 1. Aristoteles Staatsformen, und die moderne Staatswissenschaft, 2. Staatstypen, 3. etc. 3 füzet. Budapest, 1880—1884.
16. *Alkotmánytan népiskolák számára.* Egyúttal vezérfonal a felnőttek oktatásához. Budapest, 1880.
17. *Die ältesten Denkmäler des Minister-Verantwortlichkeitsgedankens in den europäischen Verfassungsgeschichte.* Leipzig, 1884. Mely má különösen méltatja III. András m. király polit. intézményeit.
18. *Montesquieu elmélete a monarchiai államformáról.* Budapest, 1885.
19. *További adalék a görögök politikai irodalmának kritikai történetéhez.* Budapest, 1886.
20. *Melyik görög állam közelítette meg a képviselői rendszer alapgondolatát.* Budapest, 1886.
21. *Gondolatszabadság és ódon tömeguralom.* Budapest, 1886.
22. *A miniszteri felelősség eredete az európai alkotmány-történelemben.* Budapest, 1882.
23. *Sallustios államformái és a görögök politikai irodalma.* Budapest, 1882.
24. *A két utóbbi évtized államformatani irodalmának kritikai méltatásához.* Budapest, 1887.
25. *Az európai monarchiák rendszeres alaptörvényei, tekintettel azok alkotmány-történelmi jelentőségére.* 1887.

II. Tudomány-történelmi művek :

1. *The origin of the Heliocentric Theory.* 1862.
2. *A fajkérdés színvonala három év előtt.* Pest, 1861.
3. *Földtani kísérletek a hellenségnél Nagy Sándor koráig.* Pest, 1861—1863. 4 füzet.
4. *La Geologie antique et les fragments du Clapomenien.* Pest, 1861.
5. *A görög ódonjog viszonya a földtan kérdéséhez.* Budapest, 1865.
6. *Lampsacusi Strato* 1 füzet. Pest, 1861.
7. Ugyanaz teljesen átdolgozva. Pest, 1864.
8. *Clazomendi Anaxagoras elveszett nagy művéről.* Budapest, 1861.

9. *The Paleontological Theory of Empedocles*. London, 1862.
 10. Μελαντωνος Παννονιον περι φόδεωσ το προτον. (*Recherches sur la Geologie des Grecs*. Vienne, 1861.
 11. *On the Failure of Geological Attempts in Greece. prior to Alexander the Great*. Part I. London, 1862. Part II. London, 1865.
 12. *Az emberi nem egységéről*. 1860.
 13. *On Internal heat*. 1867.
 14. *On the diversity Humu races*. 1862.
 15. *Az emberi nem régiségéről*. 1863.
 16. *Az állat-alakok kortani elkövetkezéséről a rétegsorozatban*. 1863.
 17. *A moulin-guignoni ásatag állkapocsról*. 1863.
 18. *Magyar író külföldön*. Pest, 1865. 1. 2. kötet.
 És számtalan egyéb a magyar, német, angol folyóiratokban közlött értekezés.
 És még több kéziratban készen heverő, egész könyvtárt alkotó dolgozat.

13. Dr. ACSÁDI IGNÁCZot levelező tagúl ajánlja

a) THALY KÁLMÁN, rendes tag.

A f. hó 1-én kelt főtitkári körlevélnek megfelelően, bátorkodom a M. Tud. Akadémia II-ik osztályába levelező tagúl leendő megválasztásra, jőnevű ifjú történetbúvárunkat, a *Pesti Napló* szerkesztőségi tagját és irodalmi rovatának vezetőjét, dr. Acsádi Ignác urat tisztelettel ajánlani; a következő irodalmi érdemeinél s hasznos munkásságánál fogva:

Dr. Acsádi Ignác. — kinek történetírói műveit szorgalmas búvárlatokból merített adathőség, behatoló éles áttekintés és művészi tökély felé törekvő csinos csoportosítás, világos s egyúttal kellemes előadási modor jellemzi, — különösen az alább írt, történelmi szakba vágó, önállólag megjelent munkáival vonta magára a közfigyelmet:

1. *Az osztrák császári cím és Magyarország*. Budapest, 1877.
2. *Széchy Mária*. Történelmi élet- és jellemrajz. Budapest, 1885.
3. *Magyarország Buda visszafoglalása korában*. Budapest, 1886.

Ezen utóbbi, a XVII. századi magyarországi viszonyoknak széleskörű forrástanulmányok alapján, éles szemlélődéssel írt és ügyesen csoportosított oly jeles vázlatát tárja az olvasó elé, hogy szerzőnek e méltó feltűnést keltett munkáját a Magyar Történelmi Társulat a Bay Itona-féle pályadíjjal koszorúzta meg. Acsádi e művével ép oly tehetséges, mint alapos készülségű történetíróul mutatta be magát. Munkásságának legújabb becses gyümölcsei a *Századok*-ban, 1887. I-ső füzet megjelent közleménye *Szondy György*-ről, a drégelyi vár hősről; továbbá a *Nemzetgazdasági Szemlé*-ben 1887. III. füzet, világot látott terjedelmes tanulmánya a postaügy történetéről Magyarországon, merőben levéltári anyagokból merítve. Írt a *Századok* régebbi füzeiben is számos történelmi értekezést, közöttük kettőt nagyobb terjedelműeket, — mind önálló kutatások gyümölcseit.

Végül nem véljük hallgatással mellőzendőnek dr. Acsádi Ignácznak a magyar történetirodalom időnként megjelenő nevezetesebb termékeit behatóan és szakszerűen ismertető ama jeles munkásságát is, melyet a *Pesti Napló*-ban immár másfél évtized óta ernyedetlen buzgalommal kifejti, és a melylyel a hazai történetirodalom iránt az olvasó közönség szélesb köreiben érdekeltséget felkelteni mindenkoron nemes föl-

adatának ismeri vala, — a mi által e szaknak nem csekély szolgálatot tón. Különbön Acsádinak e téren tanusított hasznos fáradozásai sokkal ismeretesebbek, mint hogy azokról hosszasabban szólnom szükséges volna.

E főntebbiekben csak rövid vázlatképen elősorolt jeles működése alapján, van szerencsém dr. Acsádi Ignác úrra, mint a magyar történetírásnak jövőben is fényes hivatású buzgó munkására, a M. Tud. Akadémia nagybecsű figyelmét felhívni, és őt levelező-tagul leendő megválasztásra mély tisztelettel s benső meggyőződéssel ajánlani.

b) NAGY IVÁN, rendes tag.

Dr. Acsádi Ignác történetírót van szerencsém a T. Akadémia II. osztályának másod ízben levelező tagul ajánlani, eddig megjelent munkáinak alapján, melyek közül az 1885-ben kiadott *Széchy Mária 1610—1679* című, fáradságos kutatások nyomán, beható kritikával és szellemes előadással megírva, ritka számot képez újabb tört. irodalmunkban; és valamint ez, úgy a szintén általa írt, a M. Tört. Társulat által megkoszorúzott pályamunka: *Magyarország Budavár visszafoglalása korában*. Budapest, 1886. — oly magas színvonalán állanak történelmi irodalmunknak, hogy a T. Akadémia kitüntetését teljes mértékben megérdemlik, — nem is említve a szerző számos egyéb történelmi jeles dolgozatait, melyek a napilapok tárczáiban és tud. folyóiratokban, különösen a Tört. Társulat *Századok* című közlönyében eddig megjelentek, valamint azon, irodalmunk érdekében hasznos nyereségnek tartott munkát: Bluntschli: *Az általános államjog és a politika története* két kötetes sikerült fordítását, mely az Akadémia-könyvkiadó bizottságának gyűjteményében jelent meg.

A fönnebb elősorolt munkáknak már kiadási történetök magában foglalja azoknak becsek és kitünőségek méltánylását és elismerését, melyhez csatlakozván elfogulatlan meggyőződésem, teljesen indokoltnak érzem szives ajánlatomat.

14. Dr. ALEXANDER BERNÁT egyetemi magán- s főreáliskolai rendes tanárt levelező tagul ajánlja

PAUER IMRE, levelező tag.

Dr. Alexander Bernát, budapesti egyetemi magán-, és főreáliskolai rendes tanárt, mint a *philos.* tud. irodalom egyik legtevékenyebb munkását és jeles íróit bátorítok a m. t. Akadémia figyelmébe ajánlani.

Irodalmi működését Alexander 1870-ben kezdte meg. És ez idő óta nemesak számos kisebb-nagyobb tanulmányt, főleg pädagogiai és irodalmi dolgot írt különböző folyóiratokba és szakközlönyökbe, nevezetesen: a *Reform*, *Pester Lloyd*, a bécsi *Presse*, a lipcei *Unsere Zeit*, s a berlini *Zu Neuen Reich* című napilapok- és folyóiratokba; a *Magyar Nyelvőr*, *Magyar Tanügy*, *Budapesti Szemle* és az *Orsz. Középiszk. Tanáregyesületi Közönybe* — hanem több önálló művet is adott ki, melyek közül kettő akadémiái jutalmat is nyert.

Azonkívül szerkeszti a «Philos. Írók Tárá»-t, a «Magyar Tanügy»-et és az *Egyetértés* tanügyi rovatát.

Önálló kiadásai: Kant's Lehre vom Erkennen. Budapest, 1875.

A philosophia történetének eszméje. Budapest, 1877. *Kant. Élete, fejlődése és philosophiája* I. kötet. Budapest, 1881. (A M. T. Akad. könyvkiadó vállalatának kiadása. 1884-ben a Marczibányi-jutalmat nyerte el).

A XIX. század *pessimismusa*. Budapest, 1884. A m. t. Akadémia által a Gorove-díjjal jutalmazott pályamű.

Descartes. (Két főmunkájának fordítása, jegyzetekkel).

Hume. (Vizsgálódás az emberi értelemről című művének fordítása, jegyzetekkel).

Kant Prolegomenái. (Fordítás, jegyzetekkel).

Iskolai használatra szánt kiadások:

Corneille, le Cid. Jegyzetekkel és tanulmányokkal C. életéből, s a francia classicus drámáról.

Wallenstein's Tod. Jegyzetekkel.

Tekintettel már arra, hogy a II. osztályban épen a philos. tudomány-csoportnak van legnagyobb szüksége munkás kezekre, a *személyes érdem* mellett, még az Akadémia érdeke is sürgetőleg követeli, hogy immár e tudomány-szak jelöltjei is helyet nyerjenek az Akadémiában.

15. ASBÓTH JÁNOST levelező tagúl ajánlja

DEÁK FARKAS, rendes tag.

Asbóth János közéletünkben s publicistikánkban jó nevet vívott ki magának. Mint hivatalnok, mint publicista, utazó s ethnograph munkásságával, választékos ízlésével, formás irányával irodalmunkban helyet foglal el. Húsz évi munkásságának főbb jelenségei:

Úti rajzok Svájczból és Németországból. 1866. I—II. kötet. 331—328 l.

Párizsból. 1867. 145 l.

Über die Grenzen der Berechtigung des Nationalitätenprincipes. 1869. 27 l.

Baloldal és szabadelvűség. 1869. 40 l.

1849—1866. Adalékok a kényuralom elleni mozgalmak történetéhez. 1871. 190 l.

A szabadság. (A természeti viszonyok befolyása a szabadság fejlődésére. — A szabadság és az emberi természet. — Az antik világ. — A zsidóság. — Válasz-falak az antik világ és a zsidóság között. — A zsidóság befolyása az antik világra. — A keresztény világ. — A kereszténység viszonya a zsidósághoz és az antik világhoz. — A kereszténység, mint az individualismus ébresztője. — Az intellectualis fejlődés és a szabadság. — Függelék a gyakorló politikáról). 1872. 446 l.

A honvédelmi minisztérium működése 1867—1872. 1873. 4° 237 l.

Magyar conservatív politika. 1875. 196 l.

Irodalmi és politikai arcképek. (Vörösmarty. — Három nemzedék. Széchenyi és Vörösmarty. Kossuth és Petőfi. Deák és Arany. Deák Ferencz koporsójánál. — Báró Eötvös József. — Báró Kemény Zsigmond. — A fiatal irodalomból. — Desseffy Aurél és Széchenyi István. — A conservatívek küzdelme az alkotmányért. — Gróf Andrassy Gyula). 1876. 254 l.

Udváriás levelek gróf Andrassy Gyulához. 1878. 37 l.

Álmok álmodója. Regény. 1878. 258 l.

Új-Magyarország. Tanulmányok. (Nemzeti műveltségünk. — Korunk művészi ideálja. — Szépirodalmunk fejlődéséhez. — A székelyek és a magyar jellem különfelelései). 1879. 180 l.

A Zaharától az Arabahig. Utazás Egyiptomban és Palaesztinában. Kiadta a magyar földrajzi társulat, 1883. 310 l.

Báró Sennyey Pál és gróf Apponyi Albert. 1884. 125 l.

Bosznia és Hercegovina. 1887. Két kötet. 4° 275 és 253 l.

E változatos irodalmi munkássághoz járul még a szerzőnek majdnem 20 éves publicistikai működése. Ő volt az első egyike, ki az újkori magyar állam főfeladatának az állameszme erősítését, a magyarságnak tudományban, irodalomban, művészetben erősítését hirdette, egyike a magyar publicistikai championoknak, kiknek hatását, izgatása eredményét érezzük. Már maga ez érdem megérdemli, hogy az Akadémia jelesb publicistáinkat körébe fogadja, oly elemekkel gyarapodván, kik a művelt nagy közönség érzékét, a kor kérdéseit átérzik, azokkal számot vetni tudnak. De Asbóth mellett oly munkásság is szól, mely alapvető jelleggel is bír. Úti munkái, de különösen legutóbbi műve Boszniáról és Hercegovináról, irodalmunk gazdagítását jelenti. A legjobb kútfők, személyes tapasztalatok alapján írott kitűnő munka, mely a külföldi e nemű termékeket messze felül haladja.

Ily munkásságú írónak megválasztását nyugodt lélekkel, örömmel ajánlom a t. Akadémiának.

16. GÉRESI KÁLMÁN főiskolai tanárt levelező tagúl ajánlja

a) PESTY FRIGYES, rendes tag.

Hivatkozással az Alapszabályok 16. §-ára, bátor vagyok Géresi Kálmán urat, a debreczeni reform. főiskola tanárát, a M. T. Akadémia levelező tagjául ajánlani. E kitüntetésre érdemesíti őt tudományos tevékenységének komoly iránya, a melynek bizonyosságul leginkább szolgál az általa kiadott gróf Károlyi-család *oklevéltárának* négy kötete, melylyel a történetbúvárok valóságos tudományos kincsbányát nyertek.

Apróbb dolgozatai is figyelmet érdemelnek. Ilyenek:

A *Magyar Nyelvőr* folyóirat I. és II-ik kötetében némely kisebb nyelvtörténeti közlemények. (I. k. 428, II. k. 223. és 68.)

Pusztaszer (Nyelvőr).

A *Századokban*: *Szabács viadaljáról*, 1872. 119 lap.

Tamás-Várallya és Vatafalva, 1873. 439 lap.

Hunyadi Mátyás diplomatai összeköttetései III. Iván Vasziljevics orosz csárral, 1879. 239 l.

A *Prot. Figyelmezőben* (szerkeszti Révész Imre), különböző évfolyamokban egy pár prot. egyháztörténelmi értekezés és közlemény.

Debreczen város Monographiájában (szerk. Zelizy Dániel) két nagyobb értekezés; nevezetesen:

Debreczen város irodalomtörténetének rövid átnézete, és *A színészet története Debreczenben*, 492—555 lap.

Emlékbeszéd Deák Ferencz felett, *Emlékbeszéd Arany János felett*, mindkettő a debreczeni h. h. főiskola által rendezett ünnepélyen tartva.

Leginkább *prot. egyháztörténelmi tárgyú közlemények*, a tiszántúli tanár-egyesület évkönyvében.

Oklevél-másolati közlések. Oklevéltárainkban és a Történelmi tárban.

Ezenkívül sajtó alá rendezte a gróf Károlyi család megbízásából:

A *gróf Károlyi-család Oklevéltára* I—IV. kötetét. Budapest, 1882—1887.

Géresi Kálmántól, alapos készülségénél fogva, az Akadémia még több munkásságot várhat.

b) báró RADVÁNSZKY BÉLA, levelező tag.

A Magy. Tud. Akadémia egyik feladatát képezi az Ügyrend rendelkezései szerint a történelmi kútfők és oklevelek gyűjtése és kiadása.

Oly tudós, ki az Akadémia által kijelölt tudományos szabály bármelyikében jeles munkálkodása által kitűnik, az Alapszabályok 16. §-a értelmében levelező taggá választható.

Ennélfogva a II. osztályba levelező tagúl ajánlom Géresi Kálmán urat, tanárt a ref. főiskolában, Debreczenben, mint a ki a gróf Károlyi-család Oklevéltárának eddig megjelent 4 kötetével, mintaszerű jeles kiadványnyal járult történelmünk kútfőinek gyarapításához.

17. HÖRK JÓZSEF theologiai és jogakad. tanárt levelező tagúl ajánlja

HUNFALVY JÁNOS, rendes tag.

Hörk József az eperjesi collegiumban működő theologiai és jogakadémiai tanár, született 1848-ban Likéren, Gömör-Kishont vármegyében. Az irodalmi téren már 1868-ban kezdett működni, különböző fővárosi és vidéki lapokban és folyóiratokban, leginkább szépirodalmi dolgozatokat közölt, ezután inkább a tudományos irodalom felé fordult. Nyolcz önálló nagyobb műve, három theologiai tartalmú, a következő négy pedig történelmi és bölcséleti:

1. *A művészet befolyása a társas életre.* Eperjes, 1883.
2. *A sáros-zempléni evang. esperesség története.* Kassa, 1885.
3. *Emléklap az eperjesi evang. templom és collegium visszaszerzésének 100 éves öröm-ünnepélye alkalmából.* Kassa, 1885.
4. *A nőről s a nő hármias hivatásáról.* Kassa, 1886.

Jelenleg «A tiszai kerület püspökei» című művön dolgozik. Sokkal nagyobb munkásságot fejtett ki a lapirodalomban. Több éven át szerkesztette a *Losonczy Lapokat* s az *Eperjesi Lapokat*; továbbá 16 különböző lapnak és folyóiratnak dolgozó társa, s ezenkívül egyes cikkekét még 7 más lapban is közölt.

Hörk József a tanári pályán is nagy sikerrel működik. Mind tanári, mid irodalmi munkásságáért megérdemli, hogy a T. Akadémia levelező tagjai sorába fölvegye.

18. KISS ISTVÁN jogakadémiai tanárt levelező tagúl ajánlja

TÓTH LŐRINCZ, rendes tag.

A M. Tud. Akadémia II-ik osztálya részéről levelező tagúl ajánlom Kiss István egri jogtanár urat, kinek közjogi nagy műve méltó figyelmet gerjesztett a szerény és tanulmányainak elvonulva élő tudós iránt. Épen ez a reklámot s humbugot nem ismerő szerénység egyik ok arra, hogy őt levelező tagúl ajánljam, a ki ezt nem keresi, de ha e kitüntetésben részesül, e felett nagy örömet fog érezni, s további, még nagyobb munkásságra buzdító ösztönt találni. Másfél évtized óta tölti be nagy sikerrel jogtanári székét, mint rendes tanár Egerben, s jogi magas képzettségét bizonyítják a jogtudori s habilitált egyetemi magántanári czím, s köz- és váltó-ügyvédi oklevél.

Önálló nagyobb művei: 1. *Magyar közjog* (Magyar államjog), mely 1886-ban átdolgozott 3-ik kiadást ért, s 596 lapra terjedő, a legnagyobb gondnal és szorgalommal készült rendszeres munka. 2. *Bevezetés a jog- és államtudományokba*,

Eger, 1877. 248 lap. E műve lényegében ugyanaz, a mi az egyetemeken «Jog és államtudományok Encyclopaediája» czim alatt adatik elő; aránylag kisebb terjedelmű s a körvonalokra szorítózkodó, de igen rendszeres, s céljának épen ez által teljesen megfelelő s a tanítványokra nézve előnyös munka. 3. *Európai nemzetközi jog*; Eger, 1876. 312 lap. Első befejezett nemzetközi jog magyar nyelven, mely tisztelt társunk Apáthy István jeles művét is megelőzte jogirodalmunkban. Az egyes nemzetközi jogkérdések körül uralkodó controversiákkal szemben a tekintélyesb írók fejtegetéseit gondosan felhasználja, s e téren nagyérdemű úttörő.

Ezekon kívül készen áll egy újabb nagy műve: «A politika tudománya», melyet ekkorig csak azért nem tett közzé, mert lelkiismeretes szokása műveit ismételve átdolgozni, s érlelni, s a «nonum prematur in annum» szabályt szembe előtt tartani.

Nagyobb önálló művein kívül nagyszámú értekezést, vezércikket s ismertető és bíráló cikkeket irt a Pesti Naplóban, Reformban, a Sz.-István társaság által kiadott közhasznú «Ismeretek Tárában» részint *Ilméri* írói neve alatt, részint L. M. betűk aláírásával, melyeket a szakemberek előnyösen ismernek s nagy méltánylással fogadtak.

Ezeknél fogva a szerény s hasznos munkást a M. T. Akadémiába levelező tagúl, teljes meggyőződéssel ajánlom nem annyira az őt ismerő jogászok, mint az őt, épen szerénységénél fogva, nem ismerő, más téren működő tisztelt akadémiai tagok figyelmébe.

19. Dr. LIPP VILMOS gymn. igazgatót levelező tagúl ajánlja

a) PULSZKY FERENCZ, tiszteleti tag.

Dr. Lipp Vilmos, a keszthelyi gymnasium igazgatója, kinek számos régészeti cikkei a folyóiratokban a szaktudósok figyelmét magokra vonták s méltánylásukat kiérdemelték, főmunkája:

A keszthelyi sírmezők. Kiadta a M. T. Akadémia archaeologiai bizottsága 363 rajzzal 1884. s ennek folytatása.

A fenéki sírmező, az Archaeologiai Közlemények XIV. kötetében.

Dr. Lipp Vilmos szerencsés volt Keszthely vidékén őt népvándorláskori nagy-terjedésű sírmezőt felfedezni, azok közül hármat teljesen, egyet részben felásatni. s ez által hazánk történelmének ezen kevésbbé ismert időszakára új világot vetni.

Azon munka, melyben nagyszerű ásatásainak eredményét a közönségnek bemutatja, azokat leírja s magyarázza, s melynek német fordítása a külföld figyelmét is felköltötte, régészeti irodalmunknak díszére válik s a népvándorlási korszak kultur-állapotának ismeretéhez nagybecsű adalékul szolgál.

Dr. Lipp Vilmos irodalmi munkássága 1884—1887-ig.

1884-ben megjelent a vas megyei régészeti egylet évi jelentésében:

1. *Keszthely és vidéke multjából*, 1—17. l.
2. *Két renaissancekori tárgy a régiségtárunkból*, 23—34. l.

1885-ben megjelent tőle ugyanott:

3. *Monumenta musei savariensis vas megyei régiségtár*, 1—20. l.

Az *Archaeologiai Értesítőben* megjelent tőle 1885-ben.

4. *Levél keszthelyvidéki ásatásairól*, 231—233. l.
5. *Őskori kőkamarasír* Keszthelyen, 369—373. l.

1886-ban.

6. *Levél legújabb keszthelyvidéki kutatásairól*, 41—43. l.7. *Vaskori melléksz.*, 282—283. l.8. *Levél újabb kutatásairól*, 350—354. l.

1887-ben.

9. *Keszthelyi levél*, 52—57. l.Az *Archaeologiai Közlemények*-ben megjelent :10. *A fenéki sírmező*, 137—159. l.

Önállóan megjelentek :

11. *A keszthely-dobogói sírmező*, 24 l.

(Megjelent a M. T. Akadémia történelmi tud. értekezések között.)

Szintén önállóan megjelent tőle a M. Tud. Akadémia arch. bizottsága kiadásában :

12. *A keszthelyi sírmezők*, 363 rajzzal, nagy 4-rét, 52 l. Budapest, 1884.
és ugyanaz németnyelven :13. *Die Gräberfelder von Keszthely* 8-r. Budapest, iFriedrich Kilian 1885.
89 l., 360 Illustrationen und drei Tafeln.

b) HENSZLMANN IMRE, rendes tag.

Van szerencsém a II. osztálynak I. tagúl ajánlani dr. Lipp Vilmost, a keszthelyi gymnasium igazgatóját. Nem idézem több folyóiratban és ujságban megjelent, a félszázadot meghaladó, többnyire régészeti czikkét, hanem idézem *keszthelyi ásatásait*, melyek által több mint 3000 régi sírt feltakart és tartalmukkal a Nemz. Múzeumot gazdagította. Ezen ásatások tárgyalása megjelent a «Keszthelyi sírok» czíme alatt az Akadémia 1884-ik évi «Monumentáiban», és német nyelven is kiadva külföldön is elismeréssel találkozott. Nem hallgathatom el, hogy a tavali választásoknál Lipp csak *egy* szavazattal maradt kisebbségben, mi az Akadémiának méltóságát tanusítja.

20. LUKÁCS BÉLA államtitkárt levelező tagúl ajánlja

GYÖRGY ENDRE, levelező tag.

A II. osztályba levelező tagúl tisztelettel ajánlom Lukács Béla urat, a közmunka és közlekedési minisztérium ez idő szerinti államtitkárát.

Azokhoz az okokhoz, a melyeket a mult években felhozni volt szerencsém ezen ajánlás támogatására, alig van hozzáadni való az idén.

Pénzügyi irodalmunkban jelentékeny számot tevő munkái (*A magyar forradalom pénzügye; Ausztria és Magyarország adórendszere; Anglia és Franciaország pénzügyei*) teljesen indokolják beválasztását. Ez utóbbi két kötetes műve az Akadémia nagy jutalmában is részesült; úgy, hogy pénzügyi irodalmunk jelen állapotában némi következetlenség volna egy ily jeles, s az Akadémia nagy jutalmával is kitüntetett író sokáig nélkülözni sorainkban.

Számos becses értekezései közül felemlítendő a horvát kiegyezés pénzügyéről, Románia pénzügyi viszonyairól, Erdély birtokviszonyairól stb. írt művei, a melyek valóban számot tesznek irodalmunkban.

Tekintettel arra, hogy Lukács Béla úr a közgazdasági és statisztikai állandó bizottságnak évek óta munkás és szorgalmas tagja; tekintettel arra, hogy viszonyaink közt ép a pénzügyi irodalom képviselője majdnem teljesen hiányzik Akadémiánkból, úgy hogy e téren bírálókat is nehezen vagyunk képesek találni; tekintettel végül arra, hogy Lukács Béla úr tudományos érdemei nemcsak a fentebbiekben indokolvák, hanem azokat elismerte az Akadémia is az által, hogy egyik művét nagy jutalmával tüntette ki: tisztelettel ajánlom őt a levelező tagok közé megválasztatni.

21. Dr. MARCZALI HENRIK egyetemi magántanárt levelező tagúl ajánlja

a) MAJLÁTH BÉLA, levelező tag.

Hivatkozással a M. Tud. Akadémia Alapszabályainak 16-ik és az akadémiai Ügyrend 12-ik §-ának határozmányaira, szerencsém van Marczali Henriket a Magyar Tudományos Akadémiába való megválasztás céljából levelező tagúl ajánlani.

Ezen ajánlatom indokolásául felemlítem, hogy első történelmi művét *Az Arpádok történelmi kútfői* cím alatt a tekintetes Akadémia pályadíjjal tüntette ki; a M. Tud. Akadémia történelmi bizottsága Marczali Henriket megbizta II. József kora történetének megírásával, melynek két kötete már megjelent s a harmadik kötetet most fejezi be. Ezen két nagyobb szabású történelmi műve már magában is elegendő volna arra, hogy őt a tekintetes Akadémia tagjai sorába iktassa; ám de ő mint író és egyéb más nagyszámú műveivel és becses értekezéseivel behozonyította, hogy szakmájának, a hazai történetirodalomnak, színvonalán áll, és folytonos munkálkodásának csak méltányos elismerésében részesülend, ha eddigi munkásságát, megválasztatása által jutalmazza meg; és mert lankadatlan munkássága kellő garantiát nyújt arra, hogy a jövőben is hasznára leend a tek. Akadémiának a magyar tudományosság terén.

b) ZSILINSZKY MIHÁLY, levelező tag.

Az Akadémia Ügyrendjének 12-ik §-a értelmében bátor vagyok dr. Marczali Henrik urat a II. osztály levelező tagjául ajánlani.

Nevezett ifjú tudós tanár első jelentékenyebb művével: *A magyar történet kútfői az Arpádok korában* már 1882-ben megnyerte az Akadémia által kitűzött Vitéz-féle jutalmat. E mű, mely német nyelven is kiadott, hasznos szolgálatot tett hazai történelmi forrásaink ismeretének nemcsak hazánk határain belül, hanem a külföldi szaktudósok körében is. Másik jeles munkája *Regesták a külföldi levéltárakból* nemcsak azon tiszteletre méltó szorgalomról tesz szülő tanúbizonyságot, melyet szerzője a berlini, drezdai, londoni, edinburgi és más levéltárakban hazánkra vonatkozó történelmi adatok kikutatásában kifejtett; hanem mutatja egyszersmind a gondolkodó fő figyelmes rendezését, kivonatozását és azon törekvését, hogy az érdekes történelmi anyagot a nagy közönségnek is használhatóvá és élvezhetővé tegye.

Nem említve Marczalinak azon érdemét, melyet a Ribáry-féle *Világtörténelem* körül szerzett magának, csak *II. József korát* említem fel, melynek megírása által elsőrendű történetírók sorába emelkedett. Ebből látjuk, hogy Marczali gondolkodó fő és kritikai elme. Az általa felölelt roppant anyagból ügyesen válogatja ki a kor politikai, közmívelődési, társadalmi és közgazdasági viszonyait hiven feltüntető ada-

tokat, s azokat oly modorban és irányban adja elő, mely a nagy közönség által is élvezhetővé teszi művét. Az a körülmény, hogy e művét is az Akadémia adta ki, csak kedvező indok lehet arra, hogy Marczalit az Akadémia levelező tagjai közé való megválasztásra ajánljam.

22. Dr. MÁRKI SÁNDOR gymnásiumi tanárt levelező tagúl ajánlja

NAGY IVÁN, rendes tag.

Dr. Márki Sándor, budapesti gymnásiumi történelmi tanár, a m. történelmi társulatnak választmányi tagja, tizenkilenc év óta működik az irodalmi pályán, és kiválólag a magyar történelem és földrajzi irodalom terén oly kitűnő sikerrel, és annyi szorgalommal és kitartással, hogy az említett szakbeli tudomány emelésére, terjesztésére és gyarapítására áldozott számos dolgozatainak méltánylásául már ismételve ajánlottam lev. tagságra a t. Akadémiának. Ismert műveiből melyek közül *Kemény János élete s korrajza* a M. Tört. társ. által jutalomra érdemesítettett, *Mária királynéja* pedig a Kiszalud-Társaság által pályázaton első sorban dicsérettel kiemeltetett, — alapos készültsége, ügyessége, lankadatlan szorgalma és formai érzéke tűnven ki, hogy ezen tudósunk, ki életét egészen a hazai tudományos irodalomnak szenteli és az előzmények alapján még nagyobb reményekre is jogosít, — és most is többek közt Aradmegye monographiáján dolgozik, — annyi évi munkálkodás és annyi jeles dolgozat után e téren a t. Akadémia kitüntetése által is ösztönözve legyen; legjobb meggyőződéselem sugallatából a tudományos irodalom érdekében a t. Akadémia II. osztályának lev. tagjául ezennel a legmelegebben ajánlom.

Műveinek általam ismert jegyzékét mellékelem.

Ismert munkái ezek:

1. *Fekete Körös és vidéke.* N.-Várad, 1876. 146 l.
 2. *Sarkad története.* Budapest, 1877. 189 l.
 3. *Az oroszok hazánk történetében.* N.-Várad, 1877.
 4. Ugyanaz, újra átdolgozva.
 5. *A magyar mint államnyelv.* 1604—1611. Arad, 1879.
 6. *A nagyfalusi Arany-család.* Budapest, 1879.
 7. Ugyanaz második kiadás. Arad, 1881.
 8. *Dr. Nogáll János.* (Életrajz). N.-Várad, 1880.
 9. *Bihari román írók.* N.-Várad, 1880.
 10. *Aradtól Petroszényig.* Tört. és Földr. ism. Arad, 1881.
 11. *Czala és Vára.* Arad, 1882.
 12. *Czudor Mihály versei.* Arad. 1883.
 13. *Bing föld* (Új-seelandi magyar telep). Arad, 1883.
 14. *Aba Sámuel.* Arad. 1882.
 15. *Dósa György.* Az Akadémia által megdicsért pályamű. Budapest, 1883.
- 8° 216 lap.
16. *Kemény János.* A Tört. Társulat által jutalmazott pályamunka. Arad, 1883.
 17. *Eszterházy Miklós életrajza.* Pozsony, 1884.
 18. *Wesselényi Ferencz nádor.* Pozsony, 1884.
 19. *Széchenyi Pál életrajza.* Pozsony.
 20. *Kemény János* (megjelent a pozsonyi *Helikonban*) különbözik a 16. számútól.

21. *Magyar Pantheon*. 150. képpel. Pozsony, 1884. kétféle kiadás.
22. *Mária Magyarország Királynéja*. A Kisfaludy-Társaság által első sorban megdicséért mű. Megjelent a *M. Tört. Életrajzokban*.
23. *Az Arad-Hegyalja északnyugoti részén*. 1885.
24. *Irodalmi Értesítő*. 1874. 1875. évre, a mi az Akadémiának is helyeslé-sével találkozott, ügyesen szerkesztve.
25. *A Kölcsey-egyesület Évkönyve*. Arad, 1884. Ezen társulatnak titkára, majd alelnöke, ~~16a~~ *jelenleg hírtelertbeli tagja*
26. *Mátyás király életrajza*. A pozsonyi *Helikonban*.
27. *Tököly Imre életrajza*. (Ügyanott.)
28. *A Hegyes Drócsa északkeleti részén*. Igló, 1885. (Kárpát Egyesül.)
29. *Dósa György korából* (*Századok* 1887. 3. füzetében.)
30. *Régi Magyar utazók*.
31. *Dézna és vidéke* (a *Földrajzi Közl.*)
32. *Az orosz-magyar kereskedés története*.
33. *Adatok az 1790. év történetéhez*.
34. *Mutatványok Arad történetéből*.

És számtalan dolgozat a Századok, Hazánk, Figyelő és egyéb folyóiratokban és lapokban.

23. Dr. MEDVECZKY FRIGYES egyetemi tanárt levelező tagúl ajánlja

PAUER IMRE, levelező tag.

Dr. Medveczky Frigyes, a budapesti egyetemen a philosophia ny. r. tanára azon kevesek között, kik nálunk komolyabban foglalkoznak philos. tudományokkal, a leghivatottabbak egyike.

Több mint egy évtizede, hogy minden tevékenységét e tudomány-szaknak szenteli, és pedig oly sikerrel, hogy dolgozatait, melyeket kezdetben — külföldön tartózkodása alatt — német nyelven írt, tekintélyesebb szaktudósok is elismerésben részesítették.

Ilyen német nyelven kiadott önálló művei: *Gedanken über die Teleologie in der Natur*. — *Prolegomena zu einer anthrop. Philosophie*. Leipz. 1879.

Die Socialwissenschaften. Leipz. 1882.

Terjedelmesebb *értekezései* és nagyobb *kritikai tanulmányai* közül pedig (melyeket különböző tud. szaklapokban, szemlékben, kivált az *Allgemeine Zeitung* tudományos mellékletében közölt) nevezetesebbek:

Das anthrop. Grundproblem der Philosophie.

Gedanken über Ziele und wege der Ethik.

Zur Geschichte der philos. Bestrebungen in Ungarn. (*Ungar. Revue* 1886.) és még számos kisebb-nagyobb dolgozat, bírálat; kritikai szemlék a legújabb philos. irodalom jelenségeiről.

A mennyiben már a M. t. akad. *Ügyrend*, a tag-választásoknál a *magyar nyelven való folytonos munkásságot* követeli egyik elengedhetetlen feltét gyanánt: e dolgozatokra csak azért hivatkozom, hogy velök szerzőjük alapos tanulmányait és szakképzettségét igazoljam. Az *Ügyrend* fentelbi követelményének Medveczky, magyar nyelven kiadott műveivel tett eleget. Imezek:

A nemzetközi jog elmélete Kant philos. szerint. (Akad. értekezés 1881.)

Társadalmi elméletek az ókorban. Budapest 1885.

Társadalmi problémák az államregényekben. (Budap. Szemle 1886.)

A bölcsészet anthropol. alapja. (Magyar Szemle 1881.)

A tudományos logika haladása. (Budap. Szemle 1881.)

Adalékok a tulajdon elméletéhez és történetéhez. (Bp. Szemle 1882.)

Kant főművének tört. jelentősége. (Bp. Szemle 1882.)

A szemináriumok feladata az egyetemen (M. Tanügy 1883.)

A társadalmi elméletekről szóló nagyobb tanulmánya sajtókészen, legközelebb fog megjelenni a M. T. Akad. könyvkiadó-vállalatában.

Megannyi becses dolgozat, melyekkel szerző bizonyára elég biztosítékot nyújt az iránt, hogy megválasztása esetén benne az Akadémia tevékeny munka-erőt fog nyerni — a mi a *philos. tudomány-csoportra* nézve, melynek munkásságát, tagjainak csekély száma amúgy is érezhetőleg megbénítja: már-már életkérdés.

Ezen okból, még e speciális szempont hangsúlyozásával is bátorkodom indokolni legmelegebb ajánlatomat.

24. NÉMETHY LAJOST levelező tagúl ajánlja

NAGY IMRE, rendes tag.

Némethy Lajos 1873 óta nagy buzgóságot fejt ki a történetírás, különösen az egyházi történetírás terén. Számos idevágó értekezése látott világot a szaklapokban, folyóiratokban, időszaki közlönyökben, úgy, hogy azoknak a száma túlhaladja a százat. Az egyházi festészet, régiség, diplomatika, sphragistica épen oly szorgalmas mivelőre találtak benne, mint az egyházi történetírás különböző kérdései, s e tekintetben kiváló érdeme, hogy sok vitás kérdést sikerült neki szorgalmas kutatás és alapos utánjárás által tisztába hozni. Több önálló munkát is adott ki, melyeket hasonlóan alaposan tesznek becsesekké. Ezekhez is az adatokat a szerző ritka szorgalommal és fáradsággal hordta össze. Tanodák számára irt Archaeologico-Liturgiája számos kiadást ért, a mely a könyv használhatóságának legfőbb bizonyítéka.

A budavári főtemplom története, mely 1876-ban látott napvilágot, mindent a mit e tekintetben megjelent munkákban s a hozzá férhető levéltárakban talált felölelt s értékesített. Többi önálló munkái is Budapestet illető egyháztörténeti monographiák, mint Szűz Margit története, melyet Fraknoi Vilmossal adott ki, a török mecsetek Budán, s a vizivárosi Erzsébetiek stb. mindannyi becses monographia.

Ezen nagykiterjedésű buzgó munkásság, az a szorgalom, melylyel Némethy az adatokat össze szokta gyűjteni, s az a lelkiismeretesség, melyet azok értékesítésében alkalmaz, képezik annak biztosítását, hogy ha megválasztatik, az Akadémianak buzgó és szorgalmas munkása lesz.

Irodalmi munkásságának jegyzéke itt következik:

A) Önálló művek.

I. *A róm. kath. egyházi szertartások régészeti értelmező kézikönyve* (Archaeologico-Liturgica.) középtanodák számára. Budapest, Lampel R. könyvkiadása. (Wodianer F.) 8r., XVI. 194 l. XXII. 42 ábrával. 1873 óta a negyedik kiadás.

II. *Ugyanaz elemi tanodák számára.* Budapest, 1887. 8r., 70 l. 1879 óta három kiadás.

III. *A budavári főtemplom története.* Esztergom 1876. 8r., 240 l., 4 látkép és 1 alaprajzzal.

IV. *Budapest-felsővizivárosi plebánia-templom rövid története.* Budapest, 1876. 16r., 14 l.

V. *Török mecsetek Budán.* Budapest, 1878. kis 8r., 110 l. 1 kép.

VI. *Szent Istvánról mondott dicsbeszédék irodalma.* Budapest, 1881. 8r., XIV. 68 l.

VII. *A budai felhévizi prépostság és káptalan története.* Budapest, 1883. 8r., 36 l. két műmelléklettel.

VIII. *Adatok Árpádházi boldog Margit történetéhez.* Erekyéire vonatkozólag Némethy Lajos-tól. Szentté avatására vonatkozólag Fraknoi Vilmos-tól. Budapest, 1885. 8r., 283 l. 1 táblázattal és 5 pecsétmással.

IX. *Vázlatok Budapest multjából.* Első füzet. Budapest, 1886. k. 8r., 42 l. 1 képpel.

X. *A budapest-vizivárosi Erzsébetiek.* Megtelepedésök századik évfordulója alkalmából. Budapest, 1881. 8r., 41 l. 10 képpel.

XI. *A budapest-belvárosi templom története.* Budapest, 1887. 8r. Számos képpel. Sajtó alatt.

XII. *Budapest főváros róm. kath. egyház története.* Készülőben.

B) Értékezesek.

1. *Nagyboldogasszonyról nevezett budavári plebániatemplom története.* Uj Magyar Sion. 1875. évfolyam.

2. *A jezsuiták lelkipásztorokodása Budán.* Uj Magyar Sion. 1876.

3. *Száz év a budavári főtemplom történetéből (1773—1873).* Uj Magyar Sion. 1876.

4. *A budavári főtemplom újjépítése.* Uj Magyar Sion. 1876.

5. *A budapest-felsővizivárosi plebánia-templom rövid története.* Magyar Állam. 1876. szept. 6-án.

6. *Mecset-e vagy istálló?* Magyar Állam. 1876. okt. 13-án.

7. *Befalazott Mária szobor.* Magyar Állam. 1876. okt. 14-én.

8. *Majd bujdosó, majd elrejtett kincs.* Religio. 1876. II. 30. 31. sz.

9. *Egy ereklye viszontagságai.* Religio. 1876. II. 33. sz.

10. *Az 1686. évi visszafoglalás után Budán maradt törökök.* Századok. 1877. 138—148.

11. *Korvin Mátyás tornya.* Kelet Népe. 1877. febr. 16. és 17-én.

12. *Ismét egy ereklye viszontagságairól.* Religio. 1877. I. 6. sz.

13. *Buda a veszprémi püspökségben az esztergomi érsek joghatósága alatt.* Uj Magyar Sion. 1877.

14. *Nyílt levél Czobor Béla tudor úrhoz.* Religio. 1877. II. 16.

15. *A múlt századokban Budán létezett jámbor társulatok.* A Szent-László-Társulat 1877. szept. 20-án Budapesten tartott XII. rendes közgyűlésének jegyzőkönyvében.

16. *Boldogasszony szepőlöten fogantatásának ünnepe Budán.* (Történelmi vázlat.) Religio. 1877. II., 46. sz.

17. *«A kereszténység első százada Magyarországon.* Irta Horváth Mihály» című műnek *birálata* Bendeguz álnév alatt. Uj Magyar Sion. 1878.

18. *Kögl Adám Jézustársaságbeli atya. 1707—1771.* Uj Magyar Sion. 1878.
19. *Urnapí körmenetek a budapesti várban.* (Visszapillantás a multba.) Religio. 1878. II. 4., 5. sz.
20. *Ismertetése.* Dr. Roskoványi püspök «De Immaculata» című hét kötetes művének. Religio. 1878. II. 10. 15. sz. N—y aláírással.
21. *Török mecsetek Budán.* Magyar Korona. 1878. évf.
22. *Rabutin serege Pesten.* (Naplójegyzetek nyomán.) Kath. Hetilap 1879. 1., 2. szám.
23. *A magyar egyház nappjai.* Uj Magyar Sion. 1879—1885. évfolyamok.
24. *A magyar egyházi írók csarnoka.* Uj Magyar Sion. 1879.
25. *Budapest bibliographiája.* Magyar Könyvszemle 1879.
26. *Ismertetése* Dr. Csösz a nyitrai kegyesrendűek történetéről írt művének. Tájékoztató 1879.
27. *Ismertetése* ugyanazon műnek Magyar Korona 1879. 242. sz.
28. *Emlékek Budapest múltjából.* Pesti Napló. 1879. 212. sz.
29. *Virág Benedek halála napja.* Hon. 1879. 267. sz.
30. *A Jézustársasága Budán elhalt tagjainak névsora.* Uj Magyar Sion. 1880.
31. *Ó-Buda melletti Kis-Czell története.* Katholikus Hetilap. 1880. Hosszú cikksorozat.
32. *Budapest az ó-korban.* Ismertetése Salamon Budapest Története I. kötetének. Havi szemle 1880.
33. «*A Szent-István dícsbeszédnek könyvésze.*» Egyházzsónoklati Lapok. 1880.
34. *A Budapest II. kerületben lévő Szt.-Erzsébetiek temploma és zárdája.* Magyar Korona 1880. 262. sz.
35. *Ó-buda romjai 1602-ben.* Vasárnapi Ujság. 1880. okt. 24-én. Három képpel.
36. *Adatok Árpádházi boldog Margit ereklyéinek történetéhez.* Religio. 1881. I. félév.
37. *Árpádházi boldog Margit szüz érdekében.* Magyar Korona. 1881. 27. sz.
38. *Mihály mester pecsétnyomója.* Műrégészeti és liturgicus szempontból. Egy pecsétmással. Egyházművészeti Lap. 1881.
39. *Az Úr Jézus legszentebb szívének ábrái.* Iconographicus munkálat. Új Magyar Sion. 1881.
40. *A budai Clarissák leltárai.* Egyházművészeti Lap. 1881.
41. *Iconographicus tanulmányok.* Religio. 1881. II. félév.
42. *A Szentháromság ábrázolása.* Képzőművészeti kalászat. Egyházművészeti Lap. 1881.
43. *A pozsonyi Clarissák leltára.* Egyházművészeti Lap. 1881.
44. *Adatok a festés történetéhez Budapesten a XVII. és XVIII. században.* Egy képpel. Archaeologiai Értesítő. 1881. és 1884.
45. *Árpádházi boldog Margitnak egy képe a XVII. századból.* Egyházművészeti Lap. 1882.
46. *A budai Ferencziek pecsétnyomó gyűjteménye.* Egyházművészeti Lap. 1882.
47. *Pontius Pilatus Judaeának római helytartója.* Életrajz. Religio. I. félév.
48. *Szirmay Endrének önéletrajza.* Történelmi Tár. 1882.
49. *Egy XVI. századbeli főpap (Pisó Jakab) ingóságai.* Egyházművészeti Lap. 1882.

50. *Budapest multjából.* 1686-ban ostrománál első a várban. Katholikus Hetilap. 1882.
51. *Adatok Tüzes Gáborról.* Századok. 1882.
52. *A szepesi székesegyház leltára 1622-ből.* Egyházművészeti Lap. 1882.
53. *A vörös csillagos keresztos-vitézek rendjének működése és érdemei Magyarországon.* Új Magyar Sion. 1882.
54. *Aquincum keletkezése.* Katholikus Hetilap. 1882.
55. *Szt.-Péter vértanú budai templomának maradványa.* Egyházművészeti Lap. 1882.
56. *Tábori lelkészek, kik 1686-ban Buda visszafoglalása alkalmával a keresztény seregben működtek.* Új Magyar Sion. 1882.
57. *A rómaiak Aquincumban.* Katholikus Hetilap. 1882.
58. *Adatok a Szentháromságról nevezett buda-felhevízi prépostság és káptalan történetéhez.* Magyar Korona. 1883.
59. *A kassai székesegyház leltára 1604-ből.* Egyházművészeti Lap. 1883.
60. *Arpádházi boldog Margit érdekében.* Religio. 1883. I. 8. sz.
61. *Aquincum épületei.* Katholikus Hetilap, 1880.
62. *Leletek Aquincum talajában.* Katholikus Hetilap, 1883.
63. *Keresztények Aquincumban.* Katholikus Hetilap, 1883.
64. *Adatok a Csetneky-család genealogiájához.* Turul, 1883.
65. *A fehéregyházi pálosok leltára.* Egyházművészeti Lap. 1883.
66. *A budai városházán 1785-ben előtervezett miseruhák.* Egyházművészeti Lapok, 1884.
67. *Még egy szó Fehéregyház és Arpád sirja érdekében.* Archaeologiai Értesítő, 1884. 1 ábra és 1 táblával.
68. *Néhány adat Csonkabég történetéhez.* Turul, 1884.
69. *Tábori lelkészek Budavára bevételénél.* Századok, 1884.
70. *XIII. Leo pápa «Humanum genus» kezdetű körlevelének fordítása az eredeti szövegből.* Magyar Állam, 1884. ápril hó 28-án.
71. *A Clarissák ó-budai zárdájáról.* Egyházművészeti Lap, 1884.
72. *Ki volt Gyül-Baba?* Századok, 1884.
73. *Adatok Arpádházi boldog Margit ereklyéinek történetéhez.* Religio, 1884. I. és II.
74. *A nyulakszigetebeli és az ó-budai apácák pecsétjei.* Egyházművészeti Lap. 1884. 3 pecsétmással.
75. *Szent-István ünnepén.* (A történelemre alapított eszmék.) Korunk, 1884. aug. 20-án.
76. *A budavári főtemplom hajdani kincse.* Archaeologiai Értesítő, 1884. 1 tábla és 1 ábrával.
77. *1686-ban Budavárban élve elfogott főtisztek.* Pulszky Album, 1884.
78. *Adatok az arany és ezüst egyházi tárgyak elkezeléséhez II. József császár idejében.* Egyházművészeti Lap, 1885.
- 79—82. *Arpádházi szt. Margit királyi hercegnő, a Nyulakszigetén szent Domonkos-rendű apácának életrajza.* Átdolgozva többször megjelent a Kath. Hetilap, Összetartás, Szent Család Naptár, Család és Iskolában. 2 képpel.
83. *Adatok a Némethy családok genealogiájához.* Turul, 1885. két czimmerrel.
84. *Budavárának régi helyrajza.* Archaeologiai Értesítő, 1885.

85. *Budavárának visszafoglalása 1686.* Szent-István Társulati Naptár 1886. 3 képpel.
86. *Adatok Pisó Jakab életiratához.* Történelmi Tár, 1885.
87. *A kassai dóm fejlődési története.* (Németből.) Egyházművészeti Lap, 1885.
88. *Adalék a magyar czímeres könyvekhez.* Turul, 1885.
89. *Szirmay Endrének önéletrajza 1656—1706.* Századok, 1885.
90. *A budapesti vizivárosi Erzsébetiek.* Religio 1885, II.
91. *Budavár 1686-ban történt visszafoglalásának évfordulói az első ötven évben.* Századok, 1886.
92. *Árpádházi szt. Margit képei.* (Magyar iconographiai adalék.) 2 ábrával. Egyházművészeti Lap, 1886.
93. *Alba-Mária.* Thott és dr. Wekerle a Fehéregyház hollétéről irt műveiknek birálata. Archaeologiai Értesítő, 1886.
94. *A budai káptalan pecségei.* Egyházművészeti Lap, 1886.
95. *Árpádházi szt. Margit érdekében.* (Pillenreuthi legendáját illetőleg). Egyházművészeti Lap, 1886.
96. *Kik voltak elsők Budavárban az 1686-iki bevétel alkalmával?* Századok, 1886.
97. *Birálata* Salamon Budapest Története II. kötetének. Archaeologiai Értesítő, 1886.
98. *A budapest-belvárosi plebániatemplom története.* Religio. 1886, II.
99. *Pesti lelkészek a törökök bejöveteleig.* Főváros. 1887.
100. *Budapestben volt egyházi testületek pecségei.* Turul, 1887.
- Jegyzet.* Nincsenek felvéve a történelem és segédtudományaihoz nem tartozó művek, sem azok, melyek német nyelven bocsáttak közre, sem a rövidebb cikkek, vagy egyes szerzőknek átengedett gyakran terjedelmesebb munkálatok.

25. BÁRÓ ORBÁN BALÁZS országgyűlési képviselőt levelező tagúl ajánlja

THALY KÁLMÁN, rendes tag.

Lengyelfalvi báró Orbán Balázs országgyűlési képviselő s a Magy. Történelmi Társulatnak elejétől fogva választmányi tagja, már kora ifjúsága óta nagy utazásokat, kutatásokat tévén a keleten, azután Aegyptomban, majd Angolországban megtanulta a helyszíni nyomozások becsét ismerni, s ebbeli tapasztalatait idehaza kívánván értékesíteni, számos éven át kimondhatatlan szorgalommal és fáradsággal beutazta Erdélynek, de legkivált a Székelyföldnek minden faluját; átkutatta, fölmérte minden váromát, megmászta minden havasát; búvárolá a levéltárakat, gyűjté a hagyományokat, fölfedezett, leírt tómerdek római, népvándorlaskori, ősmagyar és középkori régiséget, megvizsgált töméntelen természeti ritkaságot, és e hangyaszorgalmú kutatásaira építé azután nagy munkáját, a *Székelyföld* hat kötetes, kimerítő, minden időkbén nélkülözhetetlen monographiáját. Maga e nagybecsű mű érdemessé tenné őt, hogy akadémiai tagsággal tiszteltessék meg. De ezenkívül számos más becses, érdekes könyvet írt, melyek sorozatát mellékelni bátorkodunk. Legújabban a *Századok* 1886-iki évfolyamában jelent meg tőle Tövis város és Diód vár leírása s történelme; most pedig Torda város monographiáján dolgozik, a legkiterjedtebb levéltári kutatások s helyszíni búvárlatok alapján.

A M. Tud. Akadémia csak a valódi, kitarító munkát és hervadhatatlan irodalmi

érdemet fogja tehát megjutalmazni, ha b. Orbán Balázst, — kit ezennel levelező tagúl van szerencsém tisztelettel ajánlani — tagjai sorába fölvenni méltóztatik; s ezt annyival inkább, minthogy Orbán Balázs már a múlt, 1886-ik évi nagygyűlés alkalmával is, a t. II-ik osztály által levelező tagúl fényes többséggel elfogadtatván, megválasztandónak ajánlatott. Legyen szabad a t. osztály és a t. Akadémia tagjainak buzgó támogatásától remélenünk, hogy ez idén a nevezett nagyérdemű író nemcsak az osztály-, de a teljes ülésen is elnyerendi az általa annyira megérdemelt díszes többséget, s megválasztatása befejezett ténynyé fog válni. Orbán Balázst e kitüntetésre elévülhetetlen becsű munkái és ernyedetlen, kitartó, szakszerű munkássága teljesen méltóvá teszik.

Orbán Balázs munkái:

Utazás keleten. 6 kötet, 8rét. Megjelent Kolozsvárt, Stein Jánosnál 1861—63.

Kelet tündérvilága vagy *Zaif Zülüázán.* Arab rege, Ali bey után fordította. Kolozsvár, 1861. 8rét, 2 kötet, diszkiadás, képekkel.

A Székelyföld leírása, történelmi, régészeti, természetrajzi és népismei szempontból. 4rét. I. köt. *Udvarhelyszék.* II. köt. *Csikszék.* III. köt. *Háromszék.* IV. köt. *Marosszék.* V. köt. *Aranyosszék.* VI. *Barcaság.* Budapest 1864—1870.

Maros-Vásárhely szab. kir. város leírása (különlenyomat a Székelyföldből).

Toroczko völgyének ismertetése (különl. a Székelyföldből).

A barcasági tíz magyar falu leírása (különl. a Székelyföldből).

Brassó szabad kir. város leírása (különl. a Székelyföldből).

Orbán Balázs országgy. beszédei. 6 kötet. Budapest 1870—1887.

A Lábatlan-család síremléke 1400-ból. Századok 1869. évf.

Népköltési gyűjtemény a Kisfaludy társ. ily című kiadványa I. II. k. *Székely regék és Krisztus mondák.*

Emlékiratok, a kolozsvári *Ellenzék* és *Pesti Napló* tárczáiban egy kötetnyi.

Tövis és Diód környéke megjelent a Századok mult évi évfolyamában.

Kiadásra készen az átdolgozott és kibővített *Székelyföld leírása* és *Torda város monografiája.*

26. Dr. ÖREG JÁNOS főiskolai tanárt levelező tagúl ajánlja

ZSILINSZKY MIHÁLY, levelező tag.

Bölcsészeti irodalmunk még mindig oly szegény, hogy valóban örülnünk kell minden komoly jelenség felett, mely e téren feltűnik.

Öreg János következő dolgozatai mutatják, hogy szerzőjük alapos szakismerettel elismerésre méltó szorgalmat párosít, és hogy önállóan megjelent műveiben — még a fordításokban is — nyelvezetének szépsége és magyarsága által kivánta vonzóvá tenni az elméleti kérdések nehézségeit. Ilyenek:

1. *Értelmi, erkölcsi és testi nevelés.* Irta Herbert Spencer, fordították Öreg János és Losonczy László. N.-Kőrös, 1875.

2. *Neveléstan,* írták: dr. Kiss Áron és dr. Öreg János. Budapesten, két kiadást ért.

3. *Történelem előtti idők.* Irta Lubbock, angolból fordította Öreg János. Kiadta a m. kir. Természettudományi Társulat, 1876.

4. *Gondolkodástan.* Irta Öreg János. N.-Kőrös, 1877. Második kiadás 1880-ban.

5. *Természettan,* népiskolai használatra.

6. *Tapasztalati lélektan*, írta Öreg János. N.-Kőrös. 1884.

7. *Római történet az V-ik században*, írta Thierry, francziából fordította dr. Öreg János, kiadta a M. Tud. Akadémia, 1884.

8. *Utazás a Napsugáron*, írta Lady Brassey, angolból fordította, illetőleg átdolgozta Öreg János, kiadta a magyar k. Földrajzi Társaság. 1884.

Egyes tudományos folyóiratokban elszórtan megjelent értekezései, minők például: *A középtanoda újraszervezéséről*; *Az állatok szellemi életéről*; — *A lelki tünetmények állati szempontból*; — *A középtanodák reformjáról*, stb., stb. tanúsítják, hogy Öreg János szeretettel, hivatással és folytonosan műveli irodalmunk bölcsészeti és történeti mezejét, s ezért ajánlom őt a II. oszt. levelező tagjául.

27. Dr. PASTEINER GYULA egyetemi rk. tanárt levelező tagúl ajánlja

HENSZLMANN IMRE, rendes tag.

Van szerencsém a II. osztálynak I. tagúl ajánlani dr. Pasteiner Gyulát, rk egyetemi tanárt és a *Művészi Ipar* című folyóirat érdemes szerkesztőjét. 1885-ben kiadta könyvét, melyben a *képzőművészetek* történetét, a praehistoricus időkön kezdve egészen korunkig, 763 old. és 352 fametszetű illusztrációval tárgyalja. Ez teljessége, és miután magyar nyelven az első maga nemében, igen hasznos kézikönyv mely már mint szorgalmatos összeállítás is, az Akadémia elismerését a szerző megválasztása által megérdemli.

28. PULSZKY ÁGOSTON egyetemi tanárt levelező tagúl ajánlja

VÉCSEY TAMÁS, levelező tag.

A M. T. Akadémia második osztályába levelező tagúl ajánlom Pulszky Ágoston jogtudort, a budapesti egyetemen a jogbölcsezet rendes nyilvános tanárát s ugyanott a nemzetközi magánjog meghonosítóját. Első önálló műve *A római jog és az újabbkori jogfejlődés* a M. T. Akadémia kiadásában jelent meg (*Értekezések a társadalmi tudományok köréből* 1868). Másik műve Sumner Maine: *A jog őskorának* fordítása, mely szerény cím alatt nagy figyelmet érdemlő jegyzeteket közöl Pulszky Ágost. Legfontosabb önálló műve a jelöltnek: *A jog és állambölcsezet alaptanai*. Budapest, 1885. *Ez a mű a jogbölcsezeti tudományt a hazai irodalomban előbbre vitte mind a tartalom mind a módszer tekintetében*. Pulszky Ágost kisebb értekezései közül a *Budapesti Szemlé*-ben látott napvilágot: *Pázmán Péter* (119. és 120. szám), *A demokratia jövője* (112. és 113. szám), *Az agrár politika jövője* (107. szám) stb.

29. Dr. SCHNIERER ALADÁR egyetemi tanárt levelező tagúl ajánlja

HAJNIK IMRE, rendes tag.

A II. osztályba levelező tagúl ajánlom dr. Schnierer Aladárt, a budapesti kir. tudományos egyetemen a büntető és bölcséleti jog rendes tanárát.

Schnierer tanár, mint azt irodalmi munkásságának jegyzéke mutatja, a büntetőjognak hazánkban elsőrendű művelője, mit a M. Tud. Akadémia is már azzal elismert, hogy Schnierernek a magyar büntetőjogról írt és 1881-ben megjelent munkáját az 1884-ki *nagy jutalommal* tüntette ki.

Ha ehhez még hozzá teszem, hogy Schnierer úgy a tanszéken, mint a büntető-jogi törvényhozás terén jeles tudományos működést fejt ki, úgy hiszem, hogy az Akadémia levelező tagjai közé való megválasztását eléggé indokoltan és melegen ajánlhatom.

Munkái a következők:

1. *A bűnrészesség tana.* (Hoffmann Pál: Jog- és államtudományi folyóiratában. I—III. füzet. 1868/9).
2. *A büntetőjog általános tanai.* 1873.
3. *A büntettek és büntetések.* (A büntetőjog különös része.) 1876.
4. *A büntettek és vétségekről szóló magyar büntetőtörvény magyarázata.* 1881.
5. *A büntetőjog általános tanai* az 1878. V. és 1879. XL. t. cz. alapján. 1883.
6. *A magyar büntetőtörvény magyarázatának második* teljesen átdolgozott és a hazai judicatura tekintetbevételével bővített *kiadása.* 1885.
7. Több rendbeli büntetőjogi értekezések a Jogtudományi Hetilapban és később a Jogtudományi Közlönyben.

30. Dr. SZÁDECZKY LAJOS egyetemi magántanárt levelező tagúl ajánlja

a) WENZEL GUSZTÁV, rendes tag.

Vagyok bátor a legközelebbi választásra dr. Szádeczky Lajos urat, egyetemi magántanárt és könyvtártszítet, a Magyar Történelmi Társulat segédtitkárát, a Heraldikai és Geneologiai Társaság jegyzőjét, s az ifjabb történetíró nemzedék egyik legmunkásabb tagját *levelező tagnak* ajánlani. Szádeczky urat ismereteinek alaposága és sokoldalúsága, szintúgy mint rendkívüli szorgalma egyaránt ajánlják. Nyolcz év óta sűrűn követik egymást történeti értekezései és nagyobb munkái, melyek beható levéltári kutatásainak és tanulmányainak eredményei, s már eddig történetírásunkra nem csekély előnnyel voltak. Történeti munkái a következők:

I. Önálló művek.

1. *Mihály havasalföldi vajda Erdélyben.* 1599—1601. Budapest, 1882.
2. *Mihály vajda okmánytára.* Budapest, 1883.
3. *Báthory Zsigmondné, Mária Krisztierna.* Budapest, 1883.
4. *Báthory István erdélyi fejedelem és lengyel király életrajza.* 1533—1586. Budapest, 1885.
5. *A gróf Haller-család története, leszármazása és nemzetség-könyve.* Budapest, 1886.
6. *Békés Gáspár életrajza.* Budapest, 1887.
7. *Báthory István lengyel királyllyá választása* okmánytárral. (A M. T. Akadémia tört. bizottsága megbízásából). Budapest, 1887.

II. Történelmi értekezések és közlemények.

Ezek nagy számmal jelentek meg a Magyar Tört. Társulat által közzétett *Századok* 1880., 1881., 1882., 1883., 1884., 1885. és 1886-ki évfolyamaiban s a *Történelmi Tár* 1881., 1882., 1883., 1884., 1885. és 1886-ki évfolyamaiban.

b) ZSILINSZKY MIHÁLY, levelező tag.

Dr. Szádeczky Lajos egyetemi magántanár és könyvtári tiszt, a Magyar Történelmi Társulat segédtitkára, ifjabb történetíró nemzedékünk egyik legtevékenyebb és leghivatottabb tagja, a kitől nyolcz év óta sűrűn követik egymást a történeti értekezések és önálló művek, melyek beható önálló levéltári kutatásokon alapulván, történet-irodalmunkat előbbre viszik.

Megírta *Mihály vajda* történetét Erdélyben, a mely nemcsak mint történeti mű érdemel elismerést, de a daco-román tendenciákkal szemben actualis érdekű is. *Báthory Zsigmondné* életrajzában Erdélynek a XVI-ik század utolsó évtizedében való viszonyait ecseteli. *Báthory Istvánról* írt rövid életrajza az egyedüli eddigelé, mely őt mint erdélyi fejedelmet és lengyel királyt ismerteti. *Békés Gáspár* életrajza új adatok alapján világítja meg Báthory félelmes vetélytársának jellemét és a kor viszonyait. A gr. *Haller-család* történetében is nevezetes mozzanatok tünteték fel Erdély XVI. és XVII. századi történelméből.

De mindezek felett Szádeczky történetírói munkásságának legfőbb érdeme az, hogy történetírásunk egyik eddigelé elhanyagolt részét, a lengyelekkel való összeköttetést, tette tanulmányai tárgyává. Átbuvarolta a lengyel levéltárak nagy részét s összeállítja a magyar történelemre vonatkozó adatokat. A magyar és lengyel érintkezés történetének legérdekesebb korát *Báthory István lengyel királylyá választása* cím alatt oly műben ismerteté, mely méltó feltűnést okozott irodalmunkban, s a melyet az Akadémia Történelmi Bizottsága is kiadásra méltónak talált. E műben Lengyelország államszervezete, alkotmánya, politikai és társadalmi élete alaposan és híven van visszatükröztetve, s méltó bevezetését képezi a kiváló király uralkodása történelmének.

De álljon itt a fiatal szerző műveinek sorozata, mely a fentebbieknek legjobb igazolása leend:

I. Önálló művek.

1. *Mihály havasalföldi vajda Erdélyben*. 1599—1601. Budapest, 1882. IV. és 190 lap.
2. *Mihály vajda okmánytára*. Budapest, 1883. 228 l.
3. *Báthory Zsigmondné, Mária Krisztierna*. Budapest, 1883. 62 l.
4. *Báthory István erdélyi fejedelem és lengyel király életrajza*. Pozsony, Budapest, 1885. 32 l.
5. *A gróf Haller-család története, leszármazása és nemzetségekönyve*, (nyolcz nemzedékrendi táblával, számos címerrajzzal stb.) Budapest, 1886. 4r. 35 l.
6. *Békés Gáspár életrajza*. (Megjelent a Történeti Életrajzokban és külön). Budapest, 1887. 103 l.
7. *Báthory István lengyel királylyá választása 1574—1576*. A M. Tud. Akadémia Történelmi Bizottsága megbízásából. Okmánytárral. Budapest, 1887. VI. 454 és XLI l.

II. Történelmi értekezéseinek egy része:

1. *Eger ostromához 1552-ben*. (Újabb adatok a bécsi államlevéltárból). Századok, 1880. évfolyam.
2. *A Dlugosz ünnepély* és lengyel történelmi congressus alkalmából a lengyel irodalmi viszonyok ismertetése. Századok, 1880.

3. *A lengyelföldi levéltárakról* magyar történelmi szempontból. Lemberg, Przemysl, Tarnow, Krakó levéltáraiból a magyar történelmi anyag összeállítása. Századok, 1881. évf. Két közlemény.

4. *A krakkói Tud. Akadémia kiadványairól*, kimutatva, hogy mennyi van azokban, a mi a magyar történelmet illeti. Századok, 1882.

5. *Báthory István lengyel király titkos terve* a magyar királyságot és erdélyi fejedelemséget illetőleg. Századok, 1882.

6. *A naptárjavítás történetéhez*, 300-ados évfordulója alkalmából. Századok, 1882.

7. *Adalékok a babona és hiedelmek történetéhez*. Századok, 1882.

8. *Fekete Iván*; Smolka: Iwan Czarny cz. lengyel munkája fordítása. Századok, 1883.

9. *Báthory István emlékirata* a muszka czárhoz 1581-ben a magyar-lengyel- orosz hadjárat közepén. Századok, 1884.

10. *A pápa békeközvetítése* Báthory István és a muszka czár között 1581/82. Századok, 1885.

11. *Haller Gábor történetéhez*. Századok, 1886.

12. *Báthory István* és egy magyarországi összeesküvés, (Báthory halála 300-ik évfordulója alkalmából). Századok, 1886.

13. *Az 1717-ki nagyszebeni országgyűlés*. Hazánk 1885. évfolyam.

14. Sajtó alá kész: Sobieski, Apaffi és Teleki összeköttetése 1684—86-ban. (Az okmánytár, levelezések, mintegy 5—6 nyomtatott ív).

III. Történeti közlemények.

(Több mint harmincz a Századok, Történelmi Tár, Hazánk hasábjain.) Ezeknek alapján ajánlom dr. Szádeczky Lajost az Akadémia tagjai közé való felvételre

31. TÉGLÁS GÁBOR főreáliskolai igazgatót levelező tagúl ajánlja

HENSZLMANN IMRE, rendes tag.

Ajánlom lev. tagnak a II. osztályba Téglás Gábort, a dévai főreáltanoda igazgatóját. Ajánlatom indoklására ide mellékelem Téglás számos régészeti és természet-tudományi értekezéseinek lajstromát. E cikkeket nagy részt a Tek. Akadémia folyóirataiban közölte sőt részben az Akadémia felszólítására írta.

Kiemelem azt, hogy a régi Dacia ismertetéséhez nevezetesen járult, hogy ő volt első, ki a tartománynak római bányászatával tüzetesebben foglalkozván, több elhagyott régi bányát megvizsgált, úgy szintén nem kevés barlangot is, melyekben számos érdekes praehistoricus tárgyat felásott, végre ő nagy tényező a vajda-hunyadi régészeti társulatban, mely rövid fennállása daczára az archaeologiai tan terén már is nevezetes érdemet szerzett.

Téglás Gábor, a dévai m. kir. állami főreáliskola igazgatója, született 1848. márczius 30-án Brassóban. Középszkolai tanulmányait Nagy-Enyeden, — a felsőbbeket a budapesti egyetemen végezte, tanári pályára készülve. 1871-ben a dévai m. kir. állami főreáliskolához alkalmaztatván szakadatlanul ott működött előbb mint tanár, — most pedig az intézet igazgatója.

Irodalmi munkásságát Hunyadmegye nép és földisméjére s flórájára vonatkozó tanulmányokkal kezdé:

Ezek közül kiválóbbak :

1872. *A dévai Várhegy tavaszi flórája.*

1873. *Erdélyi képek*; — melyek közül néhány a Királyhágón túli németnyelvű hírlapok révén bejutott az *Auslandba* s a rokon természetű németországi közlönyökbe is.

1874. *A főlfutó és kacsos növények alak és életviszonyai.*

1875. *A természetrajz a bécsi világkiállításon, különös tekintettel középtanodáink s népiskoláink szükségleteire.*

1877. *A kőkorszak nyomai Hunyadmegyében.* Két évi szorgalmas kutatások és Közép-Európa nagy múzeumai összehasonlító tanulmányozásának eredménye e czikk.

Az önálló kutatások és szorgalmas tanulmányok ez éveiben még terjedelmes hírlapirodalmi munkásságot is fejtett ki, közel nyolczvan, tudományos alapú tárczacikket közölvén.

Ezzel teljesen a szakmunkásság terére lépett és sűrű egymásutánban jelentek meg :

A Nándor-i barlang Hunyadmegyében. (Természettudom. Közöny 132. sz.)

A tordosi őstelep. Archaeologiai Értesítő.

A nándorvölgyi őstelepek. Archaeologiai Értesítő.

A hunyadmegyei Erdőhátság föld és néprajzi ismertetése. Földrajzi Közl.

A piski-petrozsényi vasút. Földrajzi Közl.

A Szemenik és környéke Krassó-Szörénymegyében. Földrajzi Közl.

Az aninai hegyi vasút és környéke. Földrajzi Közl.

A Magy. Tud. Akadémia szives érdeklődéssel kísérvén e munkálkodást, a szorgalmas kutatót saját kérelmére megbizta az erdélyrészi barlangok kutatásával. E kutatások eredményeiből eddig megjelentek :

Egy új csontbarlang Bedellő határában.

A Bagolyvár (Buhuj) csontbarlang Stajerlak-Anina határában.

Előleges jelentés a karácsonyfalvi barlangok s azoknak őstörténelmi jelentősége felől.

Előleges jelentés a boiczai barlangokról.

Az erdőfalvi őstelepek és barlanglakás.

A boiczai barlangok s azok őstörténelmi jelentősége.

A Zám és Boicza közti barlangok. (Földrajzi Közlemények.)

Ugyanezek megjelentek az Akadémia Naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn című vállalatában, s részben kiadattak a bécsi cs. kir. geologiai intézet Verhandlungjaiban is.

Ezekkel kapcsolatosan jelentek meg :

Újabb barlangi medveleletek hazánkban. (Főolvasztott az Akademiában 1884. jún. 23-án, hem. Szabó József.)

Neuere Funde von Ursus spelaeus Blumb. in Ungarn.

A mamut nyomai Hunyadmegyében. (Földtani Közöny 1885.)

Újabb adatok az erdélyi medence ősemlőseihez. (U. o. 1886.)

A Közép-Marosvölgy őstörténelmi nevezetességű barlangjai (Orvostermészet-tudományi Értesítő. Kolozsvár).

Egy új csontbarlang a hunyadmegyei Petroszfalu határán, s a déli Kárpátok szegélyzetében.

A Peták-völgy. (Archaeologiai Értesítő.)

Időközben terjedelmes tanulmányokat adott ki a Budapesti Szemlében :

Stanley Afrikai utazása és

Schlieman Thiosza ősemlékeinek szempontból — czimmel.

Jelenleg sajtó alatt van :

A körösbányái hegységek déli lejtőjén előforduló barlangok monographiája.

XII. tábla rajz.

Barlangkutatásai közben föltekinték érdeklődését az ősi bányaművelések nyomai, s azokat is kezdé kutatni, hosszabb tanulmányokat téve külföldön is, összehasonlítások eszközzésére és a szakirodalom átvizsgálására. Széles természettudományi ismeretei itt kiválóan hasznára válván, valóban hézagpótló munkásságot fejthetett ki különösen a római ércz, vas, kő és sóbányászat terén.

Főbb tanulmányai a következők :

Bányászszobrok a római uralom idejéből. (Archaeologiai Értesítő; kivonatokat: Ungarische Revue, — és Mittheilungen der Anthrop. Gesellschaft in Wien; a hunyadmegyei tört. és régészeti társ. évkönyve. III. k.)

Bányászatunk őskorából. (Arch. Társulat évkönyve 1885.)

Præhistoricus arany, vas és kőbánya-eszközök.

A római márványbányászat Bukován.

Az archaeologiai bizottság kiadásra elfogadta :

A rómaiak aranybányászata és temetkezése Zalatna közelében (8—10 szöveg és számos rajztábla.)

A kis-kaláni római fürdő és kőbányászat.

A tordai hasadékoknál lévő római kőbányászat című értekezéseit.

Készülőben van :

A Maros-völgyi sótelepek ősi művelése. Ha egyéb nem említettik, a cikkek az Akadémia kiadásában jelentek meg.

Végül számos fölírat közlésével járult a régi Dacia megismertetéséhez. (Arch. epigr. Mittheilungen aus Oest.-Ung.).

32. Dr. TIMON AKOS jogakadémiai tanárt levelező tagúl ajánlja

TÓTH LŐRINCZ, rendes tag.

A Magyar T. Akadémia II-ik osztályába levelező tagúl van szerencsém ajánlani dr. Timon Ákos győri akad. jogtanár urat, különösen az egyházi jog s jogtörténet munkás s kitűnő művelőjét.

Önálló nagyobb munkái :

1. *A germán ősalkotmány.* Bevezető tanulmány az európai alkotmány történetéhez. Megjelent 1881-ik évben. — E munka becsét különösen kiemelendőnek tartom, melyet Johm Rudolf nagynevű német jogtörténetíró is méltányolva ismert el.

2. *A párbér a katolikus egyházjogban.* Első tanulmány a párbér-intézmény történetéhez, 1882-ből. A legrégebb egyházjogi források, zsinati határozatok, sz. atyák nyilatkozatai stb. alapján a párbér-intézmény eredetét s történeti fejlődését világosítja meg.

3. *Az osztrák concordátum és a magyar közjog.* Polemikus irat Hinka László pécsi püspöki ügyvéd úrnak a kath. főpapok végrendelkezési jogát tárgyazó 1883-ban

megjelent munkája ellen, ugyanazon évről, melyben az említett szerzővel ellentétes szempontra helyezkedve, a régibb hazai törvények s egyéb jogemlékek alapján igyekszik a legfőbb kegyúrjog lényegét kifejteni, s egyszersmind kimutatni, hogy az 1855-ik évi osztrák concordátum a magyar alkotmány szerint érvénynyel nem írhat.

4. *A visitatio canonica a magyar egyházjogban* 1884. évről. Önálló oklevéltári nyomozások alapján írt tanulmány, mely az egyházi látogatás intézményének történelmi fejlődését adja elő.

5. *A párbér Magyarországon*, 1885. évből. A párbér intézményére nézve alapvető nagyobb monografia, mely annak jogtörténeti fejlődését s jelen állását kimerítően adja elő. A munkát Kovács Gyula úr bírálta, s ennek ellenében adta ki a szerző még ugyanazon évben vitázó iratát.

6. *A párbér jogi természetét*, melyben az általa kifejttet «oblatziós» elméletet igyekszik újabb érvekkel megvédeni. Ugyan e tárgyra vonatkozik e munkája:

7. *Zárszó a párbér-vitához*, szintén polemikus irat, melyben Kovács Gyula újabb támadásával szemben elméletét újabban védelmezi.

Ezeken kívül több kisebb-nagyobb értekezést s bírálatot adott a jogi szaklapokba, a Magyar Igazságügybe, Jogtudományi Közönybe, Ügyvédek Lapjába. Nevezetesebb értekezései a Jogtudományi Közönyben:

A polgári házasság és az elválás Európa főbb államaiban (1879. 27-ik szám). — *A polgári házasság behozatala hazánkban* (1880-ik évi folyam, kilencedik számán keresztül). — Ez utóbbi hosszabb s behatóbb fejtegetése azon jogelveknek, melyek szerint nálunk a házasságkötési jog rendezendő lenne, különös tekintettel Sztéhlo Kornél javaslatára. A szerző a német, francia, angol és olasz irodalom figyelembe-vétele mellett, feltünteti a külföldi tudomány és törvényhozás mai álláspontját s különös figyelmet fordít a hazai különleges viszonyokra s nehézségekre.

Az Igazságügy XV. májusi füzetében foglaltatik a «*Keresztények és zsidók közötti polgári házasságra vonatkozó törvényjavaslat bírálat*», mely kimutatja a javaslat gyarlóságait, s kifejti a házassági akadályokra vonatkozó újabb elveket.

Látszik ez adatokból, hogy az általam ajánlott tanár úrnak irodalmi munkássága eddig is termékeny volt, s eddigi érdemei biztos reményt nyújtanak arra, hogy megválasztása az Akadémiára nézve hasznos és egyszersmind díszes lesz. Oly téren dolgozott nagy sikerrel, a melyet nálunk csak kevesebben művelnek, s az ellentét, mely nézetei s egy t. akadémiai társunk véleményei közt fennáll, a több oldalú megvitatás által csak üdvös lehet a tudomány elővitelére nézve.

33. Dr. WERTNER MÓR szempezi orvost levelező tagúl ajánlja

ORTVAY TIVADAR, levelező tag.

Van szerencsém a tekintetes Akadémiának a II-ik osztályba való megválasztás végett dr. Wertner Mór, szempezi orvost, s jeles tudóst ezennel tiszteletteljesen ajánlani. Alább közölt irodalmi dolgozatai legjobban bizonyítják, hogy mennyire érdemes ő azon kitüntetésre, melylyel a tekintetes Akadémia az ernyedetlen szorgalmat s a kitaró, fáradságos, tudományos munkálkodást jutalmazni szokta. Wertner Mór az újabb időben nálunk oly sikeresen megindult nemzeti s családtani búvárlati isméagnak egyik legtermékenyebb s legalaposabb munkása, ki a külföldön, jelesen a német irodalom tágas mezején hangzó névvel bír, s kit éppen irodalmi jeleségénél fogva több külföldi tudományos társulat, legujabban a berlini heraldikai és

genealogiai társaság levelező tagjává választott. Mi Wertner Mórban egy oly tehetséget bírnak, mely az eddigi működése után ítélve, genealogiai tudományunkat igen szerencsésen fejleszteni s nagy sikerekre vezetni fogja. Már is oly helyreigazítások s oly tudományos fölfedezések koronázták lankadatlan működését a honi s a külgenealogia terén, melyek mindenkorra, mint maradandó érdemek, nevét tiszteletben fogják tartani. Kiváló tudományos előnye épp azon körülményben nyilatkozik, hogy a hazai genealogia ügyét igen szerencsésen össze tudja kapcsolni az egyetemes genealogia ügyével s így a hazai téren aratott sikereit annál biztosabban s gyümölcsözőbben képes az egyetemes irodalom számára értékesíteni. A külföldi tudósok tényleg már több rendbeli tudományos eredményét átlátnálták a nagy egyetemes irodalom talajába, s ezzel Wertner Mór jelentékenyen hozzájárult történeti és nemzeti viszonyainknak a külföld számára való helyes megvilágítására. Működését kiválólag sikeressé teszi azon körülmény, hogy éles eszű, beható kritikáját *önállóan* gyakorolja, a mi őt arra képesíti, hogy öntörte utakon haladva egészen új s elvitázhatatlan eredményekhez jut. Mindezeknél fogva a legmelegebben bátorodom őt megválasztásra ajánlani, mert meg vagyok győződve, hogy a tekintetes Akadémia Wertner Mórban egy igen tevékeny, buzgó s jeles készütségű tagot nyerend.

Eddigél felmutatható irodalmi működése a következő:

1. *Genealogia és történelem*. Turul, 1884. I.
2. *A genealog. tanulmányok művel. terjesztéséről*. Turul, 1885. I.
3. *Ókori pecsétani adatok*. Turul, 1885. II.
4. *A Welfek koráról*. Turul, 1885. II.
5. *Az Árpádok a régibb külföldi genealogiában*. Turul, 1885. III.
6. *Az Árpádok házassági összeköttetései*. Turul, 1885. IV.
7. *A Lusignánok s az örménykorona*. Turul, 1885. IV.
8. *Adalékok a genealogia történetéhez*. Turul, 1886. I. II. III.
9. *Glossák az Árpádok genealogiájához*. Turul, 1887.
10. *A Dögvész útjai*. Pozsonyv. Lapok, 1879. 17. sz.
11. *Az órák történetéhez*. Pozsonyv. Lapok, 1879. 24. sz.
12. *A régi járványokról*. Pozsonyv. Lapok, 1879. 49. sz.
13. *A pénzverési jog történetéhez*. Philol. Közöny, 1882. 6. sz.
14. *Egynéhány bibliai betegségről*. Közegézs. Kalauz, 1882. 1. 11. 14. sz.
15. *Díjazási történetek*. Közegézs. Kalauz, 1883. 12. 19. 24. sz.
16. *Koi Apollonides orvos életéből*. Közegézs. Kalauz, 1883. 22. sz.
17. *Krotóni Demokedes*. Gyógyászat, 1880. 20. sz.
18. *A nőzés történetéhez*. Államorvos, 1880.
19. *Szülészeti adatok az ókorból*. Államorvos, 1880.
20. *A közegézs. nézetek történetéhez*. Államorvos, 1880.
21. *Orvostan és történelem*. Gyógyászat, 1881. 19. sz.
22. *A láttan történetéhez*. Gyógyászat, 1881. 5. 6. sz.
23. *A bájitalokról*. Államorvos, 1881.
24. *Miben szenvedtek és haltak meg a régiek*. Államorvos, 1881.
25. *A régi közegézségről*. Államorvos, 1881.
26. *Aeskulap és utódai*. Gyógyászat, 1882. 21. stb. sz.
27. *Csodahit, mystika és népgyógyászat*. Államorvos, 1883.
28. *Orvostan és vallás*. 1883. 37. sz.
29. *A legnagyobb tisztelet*. 1883. 40. sz.

30. *Orvostan és bölcsészet.* 1883. 43. 45. 51. 52. sz.
31. *A szaporodási viszonyok a régiéknél.* Államorvos, 1883.
32. *Utazás az orvoshoz, ó-keleti rajz.* Gyógyászat, 1884. 10. sz.
33. *Az ókori fürdőkről.* Gyógyászat, 1884. 20. 21. 22. sz.
34. *Az orvostudomány jogáról.* Államorvos, 1885. 3. sz.
35. *Die mystische Medizin.* Pester med. Presse, 1880. 6—17. sz.
36. *Rohlf's maediz. Classiker.* Pester med. Presse, 1881. 18—19. sz.
37. *Archiv für Gesch. d. Medizin.* Pester med. Presse, 1882. 17. sz.
38. *Pestilentia in Nummis.* Pester med. Presse, 1882. 38. sz.
39. *Archiv f. Gesch. d. Medizin V.* Pester med. Presse, 1882. 52. sz.
40. *Der erste Aderlass. V.* Pester med. Presse, 1883. 25. 26. sz.
41. *Methodik in der Medizin. V.* Pester med. Presse, 1883. 28. sz.
42. *Aerztliche Ethik. V.* Pester med. Presse, 1883. 30. 31. sz.
43. *Alexander M. als Kranker. V.* Pester med. Presse, 1883. 37. sz.
44. *Chirurg. Classiker. V.* Pester med. Presse, 1883. 48. sz.
45. *Eine Kur des Erasistratos.* Pester med. Presse, 1884. 15. sz.
46. *Silhouetten aus der ärztl. Vergangenheit.* Presse, 1884. 32., 37. sz.
47. *Eine allegypt. Augenentzündung.* Presse, 1885. 8. 9. sz. (Oesterr. Lesehalle 1886.)
48. *Chirurg. Klassiker.* 1885. 29. Pester med. Presse.
49. *Ueber die Stellung des ärztlichen Standes im Alterthume.* Pester med. Presse, 1885. 44. sz. etc. (Archiv für Geschichte der Medizin, 1885. II.)
50. *Das grösste Honorar.* Pest. med. Presse, 1886. 5. sz. (Oesterr. Lesehalle 1886., Pressburger Zeitung 1886. 43. sz.)
51. *Philosophie der Kräfte.* Pest. med. Presse, 1886. 44. sz.
52. *Vom Rausche der Alten.* Illustr. Bade-Blatt, 1885. 3. 4. sz. (Pressburger Zeitung, 1881. 248. sz.)
53. *Die Pest in Ungarn 1709—1711.* Archiv f. Gesch. d. Mediz. 1880.
54. *Dr. Arpad Gyergyai.* Archiv f. Gesch. d. Mediz. 1881.
55. *Medizin und Geschichte.* Archiv f. Gesch. d. Mediz. 1882.
56. *Demokedes aus Kroton.* Archiv f. Gesch. d. Mediz. 1882. (Die Kur-saison 1882.)
57. *Historisch Medizinisches aus Ungarn.* Archiv f. Gesch. d. Mediz. 1882. (New-Yorker deutsch-amerik. Apoth.-Zeitung. 1882.)
58. *Ueber die Vortpflanzungs-idee der Alten.* Archiv f. Gesch. d. Med. 1883.
59. *Zur Kenntniss der hygien. Anschauungen.* Archiv f. Gesch. d. Med. 1884.
60. *Religion und Medizin.* Archiv f. Gesch. d. Med. 1885.
61. *Stellung des ärztlichen Standes im Alterthume.* Archiv. f. Gesch. d. Medizin, 1885.
62. *Eine parthische Kurgeschichte.* Archiv. f. Gesch. d. Med. 1885. (Oesterr. Lesehalle, 1886. 1. sz.)
63. *Der Ring im Alterthume.* Oesterr. Lesehalle, 1884.
64. *Bibliotheken in Alterthume.* Oesterr. Lesehalle, 1881.
65. *Königin Anna.* Oesterr. Lesehalle, 1882.
66. *Ueber den Selbstmord der Alten.* Oesterr. Lesehalle, 1885.
67. *Ueber die Ausdehnung der geneal. Studien.* Adler. 1884.
68. *Genealogische Unrichtigkeiten.* I. Adler. 1884. 46.

69. *Genealogische Unrichtigkeiten*. II. Adler 1885. 50. sz.
 70. „ „ „ III. „ 1885. 51. sz.
 71. „ „ „ IV. „ 1885. 56. sz.
 72. *Erste Kronen fränzös. Dynasten*. Adler. 1885. 53. sz.
 73. *Hunyady und Scaliger*. Adler. 1885. 58. sz.
 74. *Zweite Gemahlin des Gf. Hartnig I. v. Bogen*. Adler. 1886. 3. sz.
 75. *Zur Genealogie der Karolinger*. Jahrb. v. Adler 1884.
 76. *Histor. genealogische Irrthümer*. I. Jahrb. v. Adler. 1884.
 77. *Genealogie und Geschichte*. Jahrb. v. Adler. 1884.
 78. *Anjou. genealog. Skizze*. Jahrb. v. Adler. 1884.
 79. *Sphragistisches aus dem Alterthume*. Jahr. v. Adler. 1885.
 80. *Zur Geschichte der fürstlichen Titulaturen*. Jahrb. v. Adler. 1885.
 81. *Die Allianzen der Árpáden*. Jahrb. v. Adler. 1886.
 82. *Stammtafeln der Árpáden*. Jahrb. v. Adler. 1886.
 83. *Affinität zur Baldwin I. und II. von Jerusalem*. Deutscher Herold, 1886. 4. sz.
 84. *Deutsche Stammväter in Ungarn ect.* Deutsch. Herold, 1886. 6. sz.
 85. *Pelzwerk beim Hochadel*. Deutsch. Herold, 1886. 9. sz.
 86. *Genealogische Unrichtigkeiten*. Deutsch. Herold, 1886. 9. sz.
 87. *Zweite Gemahlin Arnulf v. Baiern*. Deutsch. Herold, 1886. 11. sz.
 88. *Thaly über die letzten Rákóczy*. Deutsch. Herold, 1887. 1. 2. sz.
 89. *Beiträge zur Geschichte d. Genealogie*. Berlin, 1886.
 90. *Glossen zur fränkischen Kaisergenealogie*. Herold, 1886. 3. sz.
 91. *Glossen zur Genealogie der Árpáden*. Vierteljahrschrift für Heraldik und Genealogie, 1887.
 92. *Zur Kenntniss der medicinisch. naturwissenschaftlichen Anschauungen im XVII. Jahrhundert*. Wiener med. Presse, 1877.
 93. *Geschichtliche Notizen über die Pest*. Wiener med. Presse, 1879.
 94. *Glossen zur Geschichte der Medizin*. I. II. III. Wiener mediz. Presse, 1879. 80. sz.
 95. *Archiv für Geschichte der Medizin*. 1879. 80. sz. 1880.
 96. *Aerztliche Honorargeschichten*. I. II. III. Wiener mediz. Presse, 1882. (Kursaison. 1882. 1883.)
 97. *Bäderwesen im Alterthume*. Kursaison. 1883. 1. 2.
 98. *Wasser in der myst. Heilkunde*. Kursaison, 1882. 6. 7. sz.
 99. *Bäderwesen im alten Rom*. Kursaison, 1882. 1. sz.
 100. *Allorientalische Kurgeschichten*. I. II. II. Kursaison, 1883. 6. 9. 11. sz.
 101. *Erdkunde und Medizin*. Kursaison, 1883. 13. sz.

34. Dr. ZSÖGÖD BENŐ kolozsvári egyetemi tanárt levelező tagúl ajánlja

WENZEL GUSZTÁV, rendes tag.

Vagyok bátor levelező tagúl ajánlani dr. Zsögöd Benő urat, kolozsvári egyetemi tanárt; ajánlásom indokolásául dr. Zsögöd úrnak tudományos érdemeire és irodalmi munkásságára hivatkozom. Tanári működése t. i. szintűgy, mint írói tevékenységének sajtó útján megjelent eredményei világos bizonyosságát nyújtják annak, hogy ő a mai jogtudomány szellemét tökéletesen felfogta, s annak értelmében jeles

szakismeretei alapján tudományos vizsgálódások útján és rendszeres formában jogunkat művelni s élvezetét a jogélet szükségleteihez képest kifejezni van hivatva. S ehhez járul, hogy ő jogunknak nemzeti előzményeit nemcsak alaposan ismeri, hanem tudományos és irodalmi működésében hasznosítja is és folyton-folyva szeme előtt tartja, hogy ő magyar jogtudós, a ki jogéletünk szükségleteinek megfelelni igyekszik; azonban egyszersmind hazánk jogtörténete iránt is kellő tisztelettel viseltetik.

Irodalmi működését illetőleg következő munkáira hivatkozom:

Az örökösödési köteles részről. A M. T. Akadémia által 1873-ban a Sztrókay-díjjal jutalmazott pályamunka.

A bírói zálogjog némely kiterjesztéséről. (Doktor-felavatási értekezés). Budapest, 1879.

Öröklött és szerzett vagyon. (Magántanári habilitationális értekezés). Budapest, 1879.

Kiskorúak utáni törvényes öröklésről. Budapest, 1879.

Csödtörvény. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázattal ellátva. Budapest, 1881.

Polgári törvénykezési rendtartás és végrehajtási eljárás. Budapest, 1881.

Folyóirati értekezések:

Az ítélet végrehajthatatlansága miatt panaszjogról, s a kereseti kérelmen való túlterjeszkedésről.

A lejárát után vállalt váltókezeségről.

Az 1879-ki magyar jogászgyűlés tárgyalásairól, a kötelesrész tárgyában.

Az örökösödési törvény-tervezetről.

Családfentartás és örökjogi javaslat (Budapesti Szemle 1887.).

Az örökjogi törvényjavaslat (Nemzet 1887.).

35. Dr. BODIO LAJOST, az olasz kir. statiszt. hivatal igazgatóját, külső tagúl ajánlja

a) HUNFALVY JÁNOS, rendes tag.

Tisztelettel alúlírt dr. Bodio Lajost, az olasz királyság statisztikai hivatalának igazgatóját, a ki jelenben a statisztikai tudomány egyik legjelesebb képviselője s mint hivatalnok, s mint író és tudós egyaránt rendkívüli nagy munkásságot fejtett ki már hosszú évek során át, — a ki a magyar tudományos mozgalmakat is figyelemmel kíséri, külső levelező tagúl ajánlom.

b) KÖRÖSY JÓZSEF, levelező tag.

A II. osztály kültagjai közt csak egy statisztikus foglal helyet: Engel Ernő, a ki 1869-ben választatott meg. Midőn tehát a statisztikai tudománynak az utolsó évtizedben történt roppant fejlődése daczára, 20 év óta egyetlen egy kiváló külföldi statisztikus sem tiszteltetett meg Akadémiánk tagságával, úgy hiszszük, hogy már ezen szempontból is nem fog indokolatlannak találtatni, ha ily hosszú szünet után ismét egy kitünő külföldi szakférfiú felé irányítjuk a M. Tud. Akadémia figyelmét.

Bodio általánosan úgy van elismerve, mint a modern statisztikának egyik vezérférfia, miről már azon körülmény is tanúskodik, hogy az «Institut International de Statistique» székhelyét Rómába helyezték. Midőn Bodio 1872-ben hivatalába lépett, egy — hála Maestri hirneves elődjének, — máris nagy tekintélyű tudományos intézet vezetését vette át: Bodionak tehát annál nagyobb érdeműl számítható be, hogy

működése alatt ezen intézet tekintélye még annyira emelkedhetett, hogy jelenleg az olasz statisztikát a legkitünőbbek közé számítják, ezen ország statisztikai hivatalát pedig a legelső rangúak egyikének tisztelik. Bodio a statisztikának különféle ágait tetemesen előrevitte és a nemzetközi statisztikai összefüggéseken döntő szerepet játszott. Hozzá tehetjük még, hogy Magyarország iránt mindig nagy érdeklődéssel viseltetett, hogy a maga részéről szintén közreműködött arra, hogy a nemzetközi statisztikai kongresszus 1876-ban Budapesten volt megtartható, valamint hogy az általa szerkesztett *Annali di Statistica*-ban ismételten előtérbe állította a magyarországi viszonyokat és a magyar irodalmi jelenségeket.

36. Dr. MAYER SALAMON bécsi egyetemi tanárt külső tagúl ajánlja

TÓTH LŐRINCZ, rendes tag.

A M. T. Akadémia II-ik osztályába külső levelező tagúl teljes meggyőződéssel ajánlom dr. Mayer Salamon urat, nyilvános r. tanárt a bécsi egyetemen s a magyar büntetőjog- és eljárás tanárát a cs. k. keleti Akadémián, kormány tanácsost sat.

Az ajánlott tudósunk Európaszerte elismert magas tudományos érdemein kívül a jogtudomány, különösen a büntetőjog s eljárás körében, melyek gazdag eredményeit nagyszámú s részint nagy terjedelmű munkákban mutatta fel, — legfőbb indító oka annak, hogy figyelmem az ez idei választásoknál személyére fordult, az a 10 éven keresztül hazánk s ennek jogi fejlődése és haladása iránt bizonyított, s nem lankadó meleg rokonszeny s érdeklődés, melyet nem üres frázisokkal, hanem szorgalmasan s híven munkálkodva tetteg érvényesített. — Megválasztása új ösztön lesz számára, hogy hazai jogunk méltányló ismertetésére egy évtized óta fordított munkásságát tovább is folytassa. Eddig is, tiszta rokonszenyből s igazságérzetből, mely annyira elűt a német tudósok legnagyobb részének részvétlenségétől, sőt nagy szemöldökű kicsinylésétől, nagy hatáskörében mindent elkövetett, hogy Európa figyelmét hazánk szellemi életére s kulturális előhaladására irányozza. A mennyire egyes ember erejétől kitelhetett, ehleli törekvései termékeny talajra is találtak, s Magyarország annál inkább emelkedik tekintélyben s hitelben a külföld előtt, minél jobban terjed felőle a meggyőződés, hogy magasb fejlődésű jogállammá lenni törekszik.

Dr. Mayer Salamon méltán igényelhet magának tetemes részt e meggyőződés terjesztésében. Megválasztása azt, a mit ekkorig pusztá jó akarat- s rokonszenyből cselekedett, jövőre kötelességévé tenné.

Meleg rokonszenvének jeléül vehető az is, hogy már érett férfikorában, három évi tanulás útján, nyelvünket teljesen sajátjává tette, s így a magyar törvényeket s munkákat eredetiben olvashatván, annál alaposabban ismertetheti és bírálhatja. — Eddig is sokat tett, s reményem, hogy a férfi kora javában levő férfi ezentúl még többet fog tehetni az említett irányban.

Dr. Mayer igen sokat dolgozott a jogtudomány terén s különösen Magyarországra vonatkozólag is, a mi legfőbb minősítés arra, hogy az Akadémia külső levelező tagjává választassék, mert a tagok e categoriájának választásánál nem annyira az általános tudományos munkásság — a mi ő nála rendkívül nagy terjedelmű — mint az a szellem s irány veendő tekintetbe, mely az ily munkásságot hazánkra nézve különösen becsessé s hasznossá teszi.

Nagyobb munkái:

1) *Zur Reform des Strafprocesses*. 4 kötet 1870—72. Frankfurt.

2) *Geschwornengerichte und Schöffengerichte*. 1872. Frankfurt.

3) *Entwurf einer deutschen Strafprocessordnung*. 1874. Frankfurt am Main.

4) *Handbuch des oesterr. Strafprocessrechtes*. IV kötet. Az első kötet az 1873. május 23-iki Büntető eljárás keletkezésének történetét adja; a II—IV. kötetek az említett eljárás kommentárját foglalják magokban, (1878, 1881, 1884; Bécsben, Manz kiadása) 2140 lapon.

5) *Streiflichter auf dem gegenwärtigen Strafprocess nach dem Stande der wesentlichen europ. Gesetzgebungen* (Leipzig, 1886. Tauchnitznál 180 lap.

6) *Die Reformbestrebungen auf dem Gebiete des oesterr. Strafprocesses* sat. Bécs, 1874. (Akadémiai székfoglaló).

7) *Der Entwurf eines Strafgesetzes für das Königreich Italien*. — Bécs, 1877. — Vélemény Mancini olasz igazságügyminiszter felszólítása folytán, olaszra is fordítva s kiadva a Bolletino Officialében.

Ezeket kívül igen sok, külön lenyomatokban is megjelent értekezése van különféle jogtudományi folyóiratokban, összehasonlító jogtudományi s kodifikáló táptalammal. — Legtöbb munkája jelent meg Goldammer berlini Archivumában (für Strafrecht); Gellert: Oesterr. Centralblattjában (für juristische Praxis) az Allg. Oesterr. Gerichtzeitung's Gerichtshalleban (Bécs); a turini Rivista Penale, s a párisi Bulletin de la Société de Legislation comparée füzeteiben. Értekezései s bírálati száma oly nagy, hogy azok felszámolása íveket venne igénybe. — Különösen Goldammer Archivjában vannak lerakva az angol, francia, belga, németalföldi, olasz, spanyol, orosz, szerb és japáni büntető törvényhozásra vonatkozó véleményei, ismertetései, bírálati. — Legislatív munkálkodásai során különösen kiemelendő, a már említett olaszországi büntető codexre vonatkozó véleményén kívül, az orosz büntető törvényre írt bírálat, melyet a pétervári törvényszerkesztő bizottmány felszólítására adott 1883—86-ban, dicsérettel említve a magyar büntető törvény kitűnő tulajdonait.

Különösen pedig a magyar érdekeket s vonatkozásokat illetőleg fel kell említenem, hogy az említett külföldi, részint első rangú szaklapokban s folyóiratokban közzé tett hasonlító jogtudományi értekezéseiben mindig s mindenütt a legcondosb és rokonszenvesb figyelemmel van a magyar büntető jogra; nevezetesen az olasz, orosz, s németalföldi és belga törvényhozási javaslatok ismertetése s bírálati közben folyton újjal mutat a hazánkban érvényes jogra. E részletes vonatkozásokban felhasználta önálló munkáját a magyar büntető jogról: Das ungarische Strafgesetzbuch über Verbrechen und Vergehen (Bécs, 1878; 313 lap.) Ide számítandók értekezései a m. büntető törvényjavaslat felett a «Pester Lloydban» s a «Magyar Igazságügyben» 1877. s 1878-ból; Goldammer Archivumában Értekezés ugyancsak a magyar büntető jogról Kautz Gusztáv munkája ismertetése alkalmából; ugyanott «Zur Reform des ungarischen Strafprocesses», 1885; s «Ein Beitrag zum ung. Strafprocesse»; Gellert folyóiratában: Litterarischer Beitrag zum ung. Strafprocesse 1885; és «Das Strafverfahren von den ung. Gerichtshöfen» Fayer László jeles munkája ismertetése; — ugyancsak a m. büntetőjog ismertetése az olasz Rivistában s a francia Bulletinben, mindenütt a legnagyobb rokonszenz kíséretében; Wlassich Gyula társunk díjazott nagy monografiájának (A bűnkísérletről sat.) magasztaló ismertetése sat.

Külön megjelent önálló munkái e téren: 1) *Zur Reform des ung. Strafpro-*

cesses. Eine Codificationsstudie, Bécs, 1885. Ebben a Csemegi-féle javaslat van meg-bírálván. 2) *Der Entwurf II einer Strafprozessordnung für Ungarn*. Bécs, 1886. Amaz 163, ez 43. lap. Mindkettő becses segédmunka a büntető eljárás folyamatban levő kidolgozásánál.

Lehetne még igen sokat fölemlítenem, de ennyi is bőven elég a meleg részvét, érdekltség s rokonszenv kimutatására, melylyel az ajánlott jeles tudós a magyar törvényhozás törekvései s kulturai mozgalmaink iránt viseltetik, s mely őt, általános érdemei mellett, különösebben is minősíti, hogy a M. Akadémiába való meg-tisztelt beválasztása által érdekeinkhez még szorosabban csatoltassék.

37. Dr. ZAKRZEWSKI VINCZE, krakkói egyetemi tanárt külső tagúl ajánlja

WENZEL GUSZTÁV, rendes tag.

Vagyok bátor, a legközelebbi választásra dr. Zakrzewski Vincze urat, a krakkói Tud. Akadémia tagját, a krakkói Jagello-egyetemen a lengyel történelem tanárát stb. kültagnak ajánlani. Ajánlásom indokolásául szolgálgjon:

1. Azon szoros kapocs, mely a magyar és a lengyel történelem közt fennáll; és 2. Zakrzewski Vincze úrnak a lengyel történelem művelésében kitünő érdemei, a ki névszerint a magyar és lengyel nemzet történeti összeköttetését, s nemzetünk befolyását és hatását a lengyelekre szorgalmas és alapos tanulmányok tárgyává tette. Ezt bizonyítják a következő irodalmi művei:

a) A Laski nemzetség a XVI. században (*Rodzina Laskich u XVI. wieku* 1883). Tudva van, hogy Laski Jeromos hazánk történetében igen fontos szerepet játszott; Laski Albert pedig Serédy leányt vett el, s különben is történelmünkben nevezetes.

b) Henrik király távozása után (*Po ucieczce Henryka*), hol a Báthory István lengyel király uralkodása előtti interregnum, és azon viszonyok, melyek közt ezen király a trónra jutott, részletes vizsgálódás tárgyát képezik. Magyarország XVI. századi történetének szempontjából e munka igen sok újat nyújt.

c) Hosius bírónok levelei. Hosius Verancsics Antalnak volt kortársa; s levelezései Magyarországra nézve több tekintetben fontosak.

d) Az apostoli szék viszonya rettenetes Iván orosz czárhoz (*Stosunki Stolicy Apostolskiej z Ivanem groźnym*. Krakkó, 1872.)

e) Ezen művek nagy részben új világozást vetnek Báthory István lengyel király történetére s ehhez előtanulmányoknak és mintegy előkészületeknek tekinthetők. Legujabban, a Báthory-ünnepélyek alkalmával Zakrzewski *Báthory István cz. a.* egy jókora kötetet tett közzé, mely ennek a magyar és lengyel történelem szempontjából egyaránt fontos jellemrajzát, s uralkodásának vezéreszméit tárgyazza, s előfűtárja és programja egy monumentális munkának, melyben ő Báthory uralkodásának történetét szándékozik 5—6 kötetben megírni.

Zakrzewski mindezen műveit az alaposság és többoldalúság szintűgy, mint a hazánk és nemzetünk iránti mély rokonszenv jellemzi. S minthogy Báthory István lengyel királynak dicsősége a magyar tudományosság szempontjából is minket igen közel érdekel; Zakrzewski Vincze urat a magyar történetírás érdekében, már eddig szerzett érdemei elismerésül, s a kitől jövőben is még sokat remélhetünk, Akadémiánk kültagjátul választásra ajánlom.

A III. osztály részéről:

38. HÓGYES ENDRE levelező tagot rendes tagúl ajánlja

a) TÖRÖK JÓZSEF, rendes tag.

Dr. Hógyes Endre egyetemi tanár élet- és kórtani búvárlatai által nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is jó hírt, nevet vívott ki magának s jelentékenyen emelte azok által egyetemünk reputációját is. Irodalmi dolgozatai, melyek magyar és német nyelven nagy számmal jelentek meg, fel vannak sorolva a múlt 1886-ik évi tagajánlásokban. Minélfogva őt r. tagúl ajánlani újlag kötelességemnek tartottam, meg levén arról győződve, hogy Akadémiánkra csak fényt és dicsőséget fog árasztani.

b) FODOR JÓZSEF, rendes tag.

Hógyes Endrét ismeri az Akadémia, mint az exact orvosi búvárlás egyik legszorgalmasabb munkását. A múlt évek érdemeit méltányolta benne az Akadémia, mikor levelező tagúl választotta. Azon idő óta is munkássága lankadatlan s sikertől koronázott vala. Különösen a veszettségre vonatkozó, szerfőlött nehéz és nagy kritikát követelő vizsgálódásaira kívánok utalni, melyek — ámbár eredményökben sok tekintetben eltérnek Pasteur tapasztalásaitól — mégis gazdagítják ismereteinket eme fontos betegségnek s oltásának csodálatosan komplikált tanára nézve, s egyszersmind a kutatónak önállóságáról tesznek tanúságot. Csatlakozva azokhoz, miket dr. Török József r. tag a múlt évi ajánlása alkalmával Hógyes Endre l. tagról elmondott, bátor vagyok őt rendes tagúl ajánlani.

Irodalmi munkálkodása már a múlt évben részletesen közöltetett. Bátor vagyok jelenleg arra hivatkozni.

39. KOCH ANTAL levelező tagot rendes tagúl ajánlja

SZABÓ JÓZSEF, rendes tag.

Az érdemesebb levelezők sorából lévén választandók a rendesek, valóban kötelességet vélek teljesíteni, midőn egy oly munkás, oly hivatottsággal működő levelező tagra hívom fel az osztály figyelmét, mint dr. Koch Antal, a kolozsvári kir. Ferencz-József egyetemen az ásványtan tanára, ki 1875 óta levelező tag, és évről-évre oly munkásságot fejtett ki, mint valóban igen kevesen. Munkássága nemcsak számban, de belbecsben is kitünő.

Önálló munkái közül csak kettőt említek fel:

1. *A Duna jobbpartjának trachitképletei*. Kiadta az Akadémia.

2. *Erdély ásványainak kritikai átnézete*. (1885). Kolozsvár.

Értekezéseinek hosszú sorából elég legyen:

1. *Erdély alsó tertiár echinidfaunájáról*. 1884.

2. *A pseudobrookit, egy új ásványfaj*.

3. *Geologiai közlemények a Frusca-Goráról*. 1882.

Az *Almanach* évről-évre közli munkásságának terményeit, itt csak emlékeztetésül hozom fel ezeket.

40. KÖNIG GYULA levelező tagot rendes tagúl ajánlja

SZILY KÁLMÁN, rendes tag.

A III. osztályba rendes tagúl ajánlom dr. König Gyula levelező tagot, a M. Tud. Akadémia kiadásában megjelenő *Mathematikai és Természettudományi Értesítő* szerkesztőjét.

Mathematikai irodalmunknak jelenleg König Gyula a legtevékenyebb munkása. Levelező taggá választása óta számos értekezésen kívül: 1. *Algebrájával*. 2. Az Akadémia megbízásából készülő nagy kézikönyvének az *Analízis*-nek I. kötetével. 3. A *Differenciál-egyenletekről* írt korszorús pályamunkájával gazdagította irodalmunkat.

Ajánlatom támogatására megemlítem, hogy a Vész János és Petzval Ottó halálával megüresült két rendes tagsági hely közül még csak az egyik van betöltve, úgy, hogy a tiszta mathesisnek jelenleg csak egyetlen egy képviselője van a rendes tagok sorában.

41. Dr. DADAY JENŐ kecskeméti főreáliskolai helyettes tanárt levelező tagúl ajánlja

CHYZER KORNÉL, levelező tag.

Dr. Daday Jenő urat, kit a múlt évben levelező tagúl ajánlottam, van szerencsém a t. Akadémia III-ik osztályának újból ajánlani.

Azon 44 állattani dolgozatán kívül, melyeket ajánlásom támogatásául a múlt évben felsoroltam s melyeknek címei az Ak. Értesítő 102. és 103-ik lapján olvashatók; újabban a következőket közölte:

1. *Az Evadne tergestina Cl. barnás-zöld festéksejtjei.* (Kolozsvári orvos. természettudományi Értesítő, 1886).

2. *Jelentés az 1884. év nyarán Magyarország különböző vidékein végzett crustaceologiai kutatások eredményéről.* (Akad. math. és természettudományi Közlemények. XX. k. 3. sz.)

Sajtó alatt levő művei:

1. Új adatok Erdély denevér-faunájának ismeretéhez. Osztályunkban felolvasott s kiadásra elfogadott értekezés.

2. A magyarországi ágas tapogatójú rákok magánrajza. A Term. Társulat megbízásából készített munka.

3. Die Familie der Tintinnodeen monographisch bearbeitet. A nápolyi állattani állomáson állami kiküldetés mellett készített munka.

Ezeket kívül dolgozik jelenleg a magyarországi Cladocerák monographiáján, mely művéhez 4 táblarajz 200-nál több ábrával már készen van.

Ily kitarító s eredménydús tevékenység megérdemli a tek. Akadémia elismerését.

42. HELLER ÁGOST reáliskolai tanárt, levelező tagúl ajánlja

SZTOCZEK JÓZSEF, rendes tag.

Heller Ágost reáliskolai tanár urat levelező tagúl leendő megválasztásra legmelegebben ajánlom a Magy. Tud. Akadémia tisztelt tagjainak figyelmébe, mert nevezett tanár tudományos irodalmi működésénél fogva teljes mértékben méltó arra

a kitüntetésre, hogy az Akadémia tagjai között helyet foglaljon. Feltűnő, hogy már eddig is a választó urna szavazata nem tanúskodott e jelesünk előnyére.

Hallgatással mellőzöm számos értekezéseit, melyek a tudomány terjesztése és tanügyi érdekeink előmozdítása céljából a *Tandregyesület Közönyében*, a *Természettudományi Közönyben*, a *Magyar Tanügyben*, a *Néptanítók Lapjában*, s a *Philosophiai Szemlében* megjelentek.

Nem teszek részletesebb említést tankönyveiről (a természettan elemeiről és a fizikai földrajzról), melyek ismételt kiadásokban elterjedt használatnak örvendenek. De különösen megemlítenédek tartom azokat a tudományos értekezéseket, melyek önálló búvárlati működéséről dicsézőleg tanúskodnak, ilyenek:

A hangrezgés intenzitásáról;

A higany nélküli barometerről (*Pogg Annalen*, Bd. 142);

A normálsúlyok összehasonlításáról irt értekezései.

Mindenek felett pedig kiemelem a Természettudományi társulat által díjazott pályaművét, melynek címe: *A Physika története Aristotelestől Newtonig*.

Megjelent németül, a legújabb korig kiterjesztve, 1882—1884-ben.

És ugyan e műnek a legújabb korig terjedő részletesebb és terjedelmesebb megírásával a közel múlt időben a Magyar Tudom. Akadémia által lón megbízva.

E nagy munka — nemcsak terjedelemben, hanem szellemi értékben is valóban nagy munka, — egymagában elégséges arra, hogy szerzője, Heller Ágost, az Akadémia tagjainak díszes sorában helyet foglaljon.

43. INKEY BÉLÁt levelező tagúl ajánlja

SZABÓ JÓZSEF, rendes tag.

Van szerencsém Inkey Béla urat, (Szent-Lőrinczen, Szombathely mellett, részben Budapesten), mint jeles munkálkodás által a geologia terén kitűnt magyar tudóst, ki az alapot a freibergeri bányászati Akadémián megszerezvén, több mint 11 éve magyar nyelven folytonos és tényleges tudományú munkásságot fejt ki. Munkái közül a következőket sorolom fel irányadóul.

A Magyarhoni Földtani Társulat Közönyében megjelent tőle:

1. *A székesfehérvár-velencei hegység gránit és trachitközetei*. V. k. 145 l.
2. *A kammeni szigetek közetei*. (Santorin). VI. k. 150 l.
3. *Adatok a Somogygyéjében 1876. észlelt földrengésről*. VII. k. 1. l.
4. *A lősz képződéséről*. (I.) VIII. k.
5. *Két magyarhoni dolerit*. VIII. k.
6. *A boiczai érczelérek mellékközetei*. IX. k.
7. *Egy feltűnő vonás Nagyg domborzatában*. X. k. (Németül is).
8. *A zágrábi földrengés (1880.) forgatási tüneményei*. XI. k. (Németül is).
9. *Uti jegyzetek az erdélyi déli határhegységből*. XI. k. (Németül is). A m. orv. és term. vizsgálók (1880.) munkálataiban.
10. *Vas megye földtani vázlat*.

Önálló munka gyanánt:

11. *Nagyg földtani és bányászati viszonyai*. Kiadja a m. kir. Term. Tud. Társulat 4 térképpel, 23 ábrával, 4-rét 108 lap. (Németül is).

44. JANKA VICTORT, a Magyar Nemzeti Múzeum növénytári őrét, lev. tagúl ajánlja
KANITZ ÁGOST, levelező tag.

Janka Victor 1885. kezdetén lépett fel, mint növénytani író, így több mint harminczegy év óta fáradozik Magyarország és Európa különösen délkeleti vidékei növényeinek ismertetésében.

Még igen ifjan kezdett írni, és pedig csak oly dolgokról, melyek iránt különös előszeretettel viseltetett, azért minden, még oly száraznak látszó közleményét is, a valódi lelkesedés ihlete lengi át.

Kezdetől fogva a növényfajok kritikájával foglalkozván, éles szeme, nagy emlékező tehetsége, roppant növényismerete őt Európa legnevesebb floristái közé sorozták. Miután pedig a hazában előtte egy botanikus sem foglalkozott ezen irányban, hanem csak néha-néha bocsátkozott egy-egy faj behatóbb tanulmányozásába, Jankát méltán lehet hazánkban a növényfajok megállapításánál oly szűkséges és fontos kritikai irány kezdeményezőjének és legszerencsésebb művelőjének nevezni.

Magyarországot, majdnem minden irányban, több mint harminczhat év óta beutazván, a hazai növényismeretet is számos érdekes leletei által — melyek között nem kevés az új és nagyszámú, a hazában ő előtte nem ismert faj — nagy mértékben gazdagította.

Alig van kivülről egy nem-oroszból származó botanikus egész Európában, a ki Oroszország floráját annyira ismerné, és a Dobruzsában és a Balkán félszigeten tett felfedezései nemcsak a legpontosabb adatokat nyújtják ezen területek ismeretéhez, hanem egyben hazánk elismerését is azért veszik méltán igénybe, mert:

1. az ott szerzett bő tapasztalatok alapján, a honi flórát jobban és helyesebben lehet magyarázni,

2. mert egy hazánkfia neve a leghíresebb férfiakéval együtt gyakran szerepel Boissier monumentalis flora Orientalisában.

De ha ezen éppen említett területek vegetációját nagyrészt autopsziából ismeri, nem mondhatni, hogy Európa többi részei floráját elhanyagolta volna, ő azokban szintoly jártas és 1874-ben Olaszországon át, le Mata szigetéig botanizált.

Ekkép gyakorlati úton is, magának oly tág kört szerzett, mint nagyon kevés, széles Európában élő botanikus. Mindezen tapasztalatokat pedig fáradhatatlanul értékesíti a hazai flora érdekében nemcsak mint író, hanem mint a nemzeti múzeum növénytári őre is.

Igy hazánk dicsekedhetik, hogy van oly férfija, a ki a haza növénytani átkutatását illetőleg, teljesen feladatának magaslatán áll, mit ma már nem lehet Európa minden országáról mondani.

Lehet a felett vitatkozni, vajjon szabad-e ezen irányban oly nagy fontosságot tulajdonítani, de ha tisztán tudományos szempontból sem lehet ennek jogosultságát megtagadni, úgy specialis hazai érdekeinket szem előtt tartva, az már azért is jogosult, mert a haza növénytani átvizsgálása nincs befejezve, és ezen a téren még sok a teendő.

Janka Victor értekezéseinek, kisebb-nagyobb közleményeinek címei:

Eine für die Flora Siebenbürgens neue Pflanze. Oesterr. botan. Wochenbl. V. 1855. 60.

Anthemis Haynaldi, Janka. U. o. VI. 1856. 1.

Beiträge zur Kenntniss der Flora von Siebenbürgen. U. o. VI. 1856. 193. 202.

Saxifrage (Dactyloides) Grzegorzczekii Janka. U. o. VI. 1856. 241.

Ueber einige Ranunculaceen. U. o. VII. 1857. 198.

Floristische Notizen. U. o. VII. 1857. 328. Oesterr. botan. Zeitschrift. VIII. 1858. 330.

Heuffel J. *Enumeratio Plantarum in Banatu Temesiensi sponte crescentium et frequentius cultarum* című munkáját, a szerző halála után sajtó alá rendezte. Megjelent Verhandl. der k. k. zool. bot. Gesellsch. in Wien. VIII. 1858. Abh. 39. (I. Verhandl. 13. és Janka életrajzát Neilreichtól, Oesterr. botan. Zeitschr. XV. 1866.)

Heliosperma Veselskyi Janka. Botanische Zeitung, XVI. 1858. 65.

Zur Flora des Ostens. Oesterr. botan. Zeitschr. VIII. 1858. 93. 135.

Zur Flora von Siebenbürgen. U. o. VIII. 1858. 261.

Zur Flora Austriaca: I. Die Differential-Charactere von *Ranunculus crenatus* W. et K., *R. magellensis* Ten. und *R. alpestris* L. Verhandl. der k. k. zool. bot. Gesellschaft in Wien, VIII. 1858. Abh. 429. II. *Phaca Bayeri*. U. o. VIII. 1858. Abh. 431.

Bemerkungen über einige Arten der Gattung Centaurea aus Ungarn und Siebenbürgen's Flora. XL. 1858. 441.

Genista Mayeri Janka. Oesterr. botan. Zeitschr. IX. 1859. 40.

Geschichte des Scleranthus uncinatus. U. o. IX. 1859. 221.

Eine verkannte Pflanze Serbiens. U. o. IX. 1859.

Zur Kenntniss einiger Seslerid-Arten. Botanische Zeitung XVII. 1859. 73.

Zur Kenntniss einiger Avena-Arten. U. o. XVII. 1859. 172. Nachtrag. U. o. XVIII. 1860. 23.

Identität dreier Heliotropium-Arten. U. o. XVIII. 1860. 24.

Zur Kenntniss der perennirenden Adonis-Arten Europa's U. o. XVIII. 1860. 804.

Zur Kenntniss der Plantago sibirica. U. o. XVIII. 1860. 185.

Die siebenbürgischen Plantago-Arten. Oesterr. botan. Zeitschr. X. 1860. 185.

Adnotationes in Plantas Dacicis nonnullasque alias Europaeas. Linnaea XXX. 1859—1860. 549.

Analytische Bestimmung der europaeischen Cuscuta-Arten. Oesterr. botan. Zeitschr. XII. 1862. 85.

Aus der Flora von Ungarn. U. o. XII. 1862. 280.

Cuscutae species florum Russicae. Bull. de la Soc. imp. de nat. de Moscou. XXXV. 1862. 586.

Auch einige Worte über Schur's Ranunculus tuberosus. Oesterr. botan. Zeitschr. XII. 1862. 320.

Entwurf einer analytischen Tabelle zur Bestimmung sämtlicher Carex-Arten der Flora Europa's. U. o. XIII. 1863. 33.

Die Gattung Euphorbia. U. o. XIII. 1863. 165.

Bemerkung über das Vorkommen für Ungarn interessanter oder neuer Pflanzenarten. U. o. XIII. 1863. 113.

Eine neue Pflanze (Dorycnium diffusum Janka). U. o. XIII. 1863. 314.

Ein für die österreichische Monarchie neues Gras (Stipa Lessingiana Trin.)

U. o. XIII. 1863. 364.

Analytische Zusammenstellung der europäischen Calamagrostis-Arten.

U. o. XIII. 1863. 365.

Analytische Uebersicht der europäischen Wasser-Ranunkeln (Batrachium).

U. o. XIII. 1863. 399.

Die europäischen Phleum-Arten. U. o. XIV. 1864. 303.

Die europäischen Festuca-Arten. U. o. XIV. 1864. 339.

Die europäischen Poa-Arten. U. o. XIV. 1864. 383.

Floristisches 1. Oenanthe silaifolia. U. o. XIV. 1864. 133., 2. Iris olbiensis.

U. o. XIV. 1864. 135., 3. Avena compressa. U. o. XIV. 1864. 137.

Correspondenz der Oesterr. botan. Zeitschr. Sz.-János XIV. 1864. 294.

Uj-Palota XIV. 1864. 364. Nagy-Váradi XIV. 1864. 24., 119. XV. 1865. 197. XVIII.

1868. 57. Debreczen XIV. 1864. 320. XXII. 1872. 167. Gyöngyös XV. 1865. 225.

XVI. 1866. 124., 191. Kardszag XV. 1865. 198. Szécsény XV. 1865. 360. Nezsider

XVI. 1866. 298., 331. Pécsvár XVI. 1866. 398. Puraluka Miava mellett, Nyitra me-

gyében XV. 1866. 223. Bécs XVI. 1866. 60., 257. Diakovár XVII. 1867. 294. Illok

XVII. 1867. 331. Herkulesfürdő XVIII. 1868. 295. Mihojlac XVII. 1867. 231. Nyárad

XVII. 1867. 56., 161., 231., 232., 230., 440. Svinica XVII. 1867. 295. Borszék XVIII.

1868. 199. Balán XVIII. 1868. 199. Félegyháza XVIII. 1868. 26. Kolozsvár XVIII.

1868. 135. Székely-Udvarhely XVIII. 1868. 297. Sz.-Gothárd XVIII. 1868. 98., 168.,

131. XX. 1870. 61. XXI. 1871. 326. XXV. 1875. 127. XXVI. 1876. 104., 385.

XXVIII. 1878. 208. XXIX. 1879. 169. Verespatak XVIII. 1868. 265. Pest XX. 1870.

315., 383. XXI. 1871. 46., 78., 147. XXII. 1872. 136., 235. XXIII. 1873. 134., 497.

XXV. 1875. 241. Budapest XXXV. 1885. 109. Plavisevica XX. 1870. 183. Turn-

Severin XX. 1870. 250. Philipoppel XX. 1870. 215., 285. Burgas a Fekete tenger

mellett XXI. 1871. 287. Cavalla az Aegaei tenger mellett, XXI. 1871. 248. Saloniki

XXI. 1871. 249. Konstantinápoly XXII. 1872. 337. Bukarest XXIII. 1873. 322. La

Valetta Malta szigetén, XXIV. 1874. 284. Szamos-Ujvár XXV. 1875. 75. Ó-Radna

XXVI. 1876. 316. Gyulafehérvár XXVIII. 1878. 378. Szezawnicza XXXI. 1881. 303.

Die europäischen Agrostis-Arten. Oesterr. botan. Zeitschr. XV. 1865. 190.

Die europäischen Andropogon-Arten. U. o. XV. 1865. 76.

Die europäischen Gastridium-Arten. U. o. XV. 1865. 117.

Die europäischen Glyceria-Arten. U. o. XV. 1865. 13.

Die europäischen Miliun-Arten. U. o. XV. 1865. 311.

Die europäischen Panicum-Arten. U. o. XV. 1865. 260.

Die europäischen Phalaris-Arten. U. o. XV. 1865. 117.

Die europäischen Polypogon-Arten. U. o. XV. 1865. 116.

Die europäischen Alopecurus-Arten. U. o. XVI. 1866. 359.

Die europäischen Holcus-Arten. U. o. XVI. 1866. 59.

Die europäischen Nardurus-Arten. U. o. XVI. 1866. 395.

Die europäischen Vulpia-Arten. U. o. XVI. 1866. 216.

Festuca dimorpha. U. o. XVI. 1866. 101.

Neue Standorte ungarischer Pflanzen. U. o. XVI. 1866. 169. XVII. 1867. 65.

Neue Synonyme zur Flora Europa's U. o. XVI. 1866. 245.

Die europäischen Anthoxantum-Arten. U. o. XVII. 1867. 227.

Die europäischen Bromus-Arten. U. o. XVII. 1867. 247.

- Die europäischen Juncus-Arten.* U. o. XVII. 1867. 316.
Die europäischen Melica-Arten. U. o. XVII. 1867. 156.
Die europäischen Scirpus-Arten. U. o. XVII. 1867. 399.
Die europäischen Stipa-Arten. U. o. XVII. 1867. 173.
Sesleria Heufleriana. U. o. XVII. 1867. 33.
Zwei ungarische für die Flora der österr. Monarchie neue Pflanzenarten.
 U. o. XVII. 1867. 101.
Iris humilis. U. o. XVIII. 1868. 376.
Lilium pyrenaicum. Baumg. U. o. XVIII. 1868. 273.
Stipa Lessingiana Trin. et Rupr. und St. Grafiana Stev. U. o. XVIII.
 1868. 339.
Trifolium procerum Roch. U. o. XVIII. 1868. 69.
Die europäischen Allium-Arten. U. o. XVIII. 1868. 222.
Die europäischen Elymus-Arten. U. o. XVIII. 1868. 163.
Die europäischen Eriophorum-Arten. U. o. XVIII. 1868. 128.
Die europäischen Fimbristylis-Arten. U. o. XVIII. 1868. 128.
Die europäischen Hordeum-Arten. U. o. XVIII. 1868. 162.
Die europäischen Sclerochloa-Arten. U. o. XVIII. 1868. 252.
Die europäischen Triticum-Arten. U. o. XVIII. 1868. 47.
Bemerkungen zu Herrn Dr. Kerner's Vegetationsverhältnissen Ungarns
und Siebenbürgens. U. o. XIX. 1869. 115.
Kleine Reformen im Gebiete der Flora Siebenbürgens. Ugyanott XIX.
 1869. 74.
Literaturberichte. U. o. XIX. 1869. 221.
Ramondia ante portas. U. o. XIX. 1869. 133.
Bemerkungen zu Boissier's Flora orientalis. U. o. XX. 1870. 111.
Drei für die Flora Dalmatiens neue Pflanzen. U. o. XXI. 1871. 65.
Zur Flora Ungarns. U. o. XXIII. 1873. 152.
Plantarum novarum Turcicarum breviarium. U. o. XXII. 1872. 174. XXIII.
 1873. 194. 201. 241.
Diantus Guliae Janka il Barth. Malta III. 1874. Nr. 21. 422.
Florae Italicae novitates quatuor. Oesterr. botan. Zeitschr. XXV. 1875. 82.
Die siebenbürgischen Marrubium-Arten. U. o. XXV. 1875. 62.
Ranunculus Tommasinianus und ein Paar andere italienische Pflanzen.
 U. o. XXV. 1875. 249.
Adatok Magyarhon délkeleti florájához. Math. és Természettud. Közlem.
 Kiadja a M. T. Akadémia m. t. biz. XII. 1874 (1876). 8. sz. 153.
Észrevételek néhány Cardamine fajról. Magyar Növénytani Lapok. I. 1877.
 36. Notizen zu ein Paar Cardamine-Arten. Oesterr. botanische Zeitschr. XXVII.
 1877. 81.
Willkomm et Lange Prodrromus florae Hispanicae. III. 2. ismertetése. Magy.
 Növénytani Lapok. I. 1877. 28. III. 4. U. o. IV. 1880. 91.
Két új növényfaj. Természetrাজi Füzetek. I. 1877. 29.
Avenaceae Europaeae. U. o. 1877. 242.
Növénytani kirándulások Törökországban. I. Magyar Növénytani Lapok.
 II. 1878. 171. II. U. o. II. 1878. 187. III. U. o. III. 1879. 99. IV. U. o. III. 1879.
 121. V. U. o. III. 1879. 131.

- Descriptiones plantarum novarum.* Természetrajzi Füzetek. II. 1878. 28.
Centaurea Sadleriana Janka. U. o. II. 1878. 142. 192.
A Bánság florájához. U. o. III. 1879. 12. 73.
Cyclamina europaea. U. o. III. 1879. 763.
Ferulago monticola. U. o. III. 1879. 256. 283.
Silaua virescens. Oesterr. botan. Zeitschr. XXIX. 1879. 309.
Gladiolorum Europaeorum clavis analytica. Magyar Növénytani Lapok,
 III. 1879. 129.
Boissier Flora Orientalis IV. 2. ismertetése. U. o. III. 1879. 107.
A (M. Nemz. Múz.) növénytani osztály történetéhez. Természetrajzi Füzetek,
 IV. 1880. 13. 153.
Scrophulariaceae Europaeae. U. o. IV. 1880. 284.
Romulearum Europaeorum clavis analytica. Magyar Növénytani Lapok,
 IV. 1879. 129.
A. de Berenger Guida per il coltivare di vivai boschini. ismertetése. U. o.
 IV. 1880. 76.
 Megjegyzések Boissier *Flora Orientalis* ötödik kötetének első füzetéhez.
 U. o. VI. 1882. 113. E megjegyzéseket Boissier a munka utolsó füzetének függelékébe egész terjedelmében felvette.
Odontolophus eine ausgezeichnete Gattung. Oesterr. botan. Zeitschr. XXXII.
 1882. 280.
Violae Europaeae. Természetrajzi Füzetek. V. 1882. 253.
Brassicae Europaeae. U. o. VI. 1883. 176.
Plumbagineae. U. o. VI. 1883. 164.
Cruciferae siliculosae florum Europaeae. U. o. VII. 1883. 106. *Cruciferae indehiscentes* (Iomentaceae et nucamentaceae) U. o. VIII. 1884. 33.
Sisymbria Europaea. U. o. VIII. 1884. 30.
Plantae novae. U. o. VIII. 1884. 28.
Botanisches qui pro quo aus Spanien. Oesterr. botan. Zeitschrift. XXXIV.
 1884. 273.
Trifolieae et Loleae florum europaeae. Természetr. Füz. VIII. 1884. 145.
Hedysareae. U. o. VIII. 290.
Astragaleae europaeae. U. o. VIII. 1884. 297.
 Megjegyzés a *Syringa Josikaea* leírásának keltéhez. U. o. VIII. 1884. 313.
Viciae europaeae. U. o. IX. 1885. 136.
Leguminosae europaeae. U. o. IX. 1885. 147.
Syringa Josikaea Jacq. und anderes Neue aus der Marmaros. Oesterr.
 botan. Zeitschr. XXXV. 1885. 313.
 Megjegyzések Boissier *Flora orientalis* ötödik kötetének második füzetéhez.
 Magy. Növénytani Lapok, VIII. 1884. 81.

45. Dr. LAUFENAUER KÁROLY egyetemi rk. tanárt levelező tagúl ajánlja
 FODOR JÓZSEF, rendes tag.

Ujlag bátor vagyok levelező tagúl ajánlani dr. Laufenauer Károly egyetemi ny. rk. tanárt, még pedig ugyanazon indokok alapján, melyekkel a múlt évben ajánlásomat támogattam.

Laufenauer tanár másfél évtizede működik a psychiatria terén mint orvos és mint kórbúvár. Az Akadémia főképen — ámbár nem kizárólag — tudományos érdemeit van hivatva mérlegelni és ennek alapján méltatni. Tudományos munkálkodását a mellékelt irodalmi kimutatás tünteti föl.

Laufenauer tanár vizsgálódásai körül legjelentékenyebbek, melyek az agy- és gerinczvelő szöveti szerkezetére s betegségeire vonatkoznak; továbbá kísérletei s kutatásai különböző ideges betegségekről, nevezetesen a hypnotismusról. Ezekre vonatkozó munkái közül kettő az Akadémia kiadásában jelent meg. De nemcsak abban látom Laufenauer tanár érdemét, hogy jeles szakszerű vizsgálódásokat végzett és tudományos értekezéseket írt, hanem hogy egyszersmind eleven erővel s élénk munkássággal vesz részt mindennemű kulturális törekvéseinkben, a mit különösen számos népszerű előadásai s iratai tanúsítanak.

Laufenauer tanár megválasztása esetén díszére válnék az Akadémiának s egyszersmind ő maga buzdítást nyerne, hogy eddigi tudományos s hazafias munkásságát kitartással folytassa.

Laufenauer tanár irodalmi munkássága a következő:

1. *Agyszövevényes vizsgálatok.* M. T. Akadémia Értesítője, 1879.
2. *Kísérleti vizsgálatok, az agy corticalis látómezejéről.* M. T. Akadémia Értesítője, 1879.
3. *Kettős hűdképződés; a kisagy összefüggése az aggyal.* Orvosi Hetilap, 1880.
4. *Az agy összes súlya.* U. o. 1877.
5. *Anatomisch-patholog. Befund. etc.* Psychiatrischer Centralblatt, 1877.
6. *Az agy, kisagy és nyúltagy idegelemeinek elváltozásai stb. stb.* O. H. 1879.
7. *Felszálló hűdéses butaság.* U. o. 1882.
8. *Zur pathol. Anatomie d. progress. Paralyse.* Centralblatt f. d. Med. Wiss. 1878.
9. *Az epilepsia s az epileptikus bántalmak.* O. H., 1879.
10. *További adatok az epilepsia kórboncztanához.* U. o. 1880.
11. *Kórszövevényes közlemények a gerinczagyról.* U. o. 1880.
12. *Az agykérgi epilepsiáról.* U. o. 1881.
13. *A tejsav, mint altatószer.* U. o. 1876.
14. *Adatok a bromkalium hatásához.* U. o. 1876.
15. *Az agybujakór kezelése.* U. o. 1876.
16. *Zur Therapie d. syph. Psychoten.* Centralblatt, 1877.
17. *Typhus viszonya az elmebántalmakhoz.* O. H., 1875.
18. *Ütérdagok elmebetegéknél.* U. o. 1876.
19. *Casuistik der Gefässerkrankungen.* Centralblatt, 1877.
20. *Fehérnyelviselés a reszkető-örjögésnél.* O. H., 1879.
21. *Az elsöleges téboly álláspontja.* U. o. 1879.
22. *Katatonikus tébolyodottság.* U. o. 1882.
23. *Másodlagos terjedő hűdéses butaság.* U. o. 1882.
24. *A terjedő hűdéses butaság körképe.* U. o. 1879.
25. *Paraphasia esete.* U. o. 1878.
26. *Az agyműködések localisatiója.* U. o. 1882.
27. *Somnambulismusról.* U. o. 1880.
28. *Gonosztevők agyfelületének alkata.* U. o. 1881.
29. *Az elmeügyintézetek túllömöttége.* Monographia, 1878.

30. *A közép-élettartam elmebetegeknél.* O. H., 1876.
31. *A slupi colonia.* U. o. 1875.
32. *Figyelő osztályok berendezése.* Közegészségtani Lapok, 1876.
33. *Az idiotismus s cretinismus elterjedése.* Térkép, kiállítva a bruxelles-i egészségügyi kiállításon, 1876.
34. *Vérrokonok házassága.* Egészségtani Lapok, 1876.
35. *Néhány szó az elmekörtani oktatás tárgyában.* O. H., 1878.
36. *Úti levelek.* U. o. 1877.
37. *Elmebetegügy sorozásoknál.* E. L., 1876.
38. *Mikrokephálokról.* O. H., 1881.
39. *Féldoldali agyforradás.* O. H., 1882.
40. *Önkéntes hypnosis.* U. o. 1884.
41. *A hysterio-epilepsiáról.* U. o. 1884.
42. *Az öngyilkosság statisztikája.* U. o. 1884.
43. *A hypnotismusról.* Előadás a Term. Tud. Társ. ülésén, 1884.
44. *Emlékező tehetségről.* Előadás a Term. Tud. Társ. ülésén, 1880.
45. *Szaglás és szervei.* Term. Tud. Közlöny, 1883.
46. *Törvényszéki elmekörtani esetek.* O. H. 1884.
47. *Siketnémaság.* U. o. 1884.
48. *Hystero-epilepsia.* U. o. 1885.
49. *Hangvilla mint diagnostikus eszköz.* U. o. 1885.
50. *Idiomuscularis összehúzódások.* U. o. 1885.
51. *Hemianesthesia.* U. o. 1885.
52. *Suggestio és paralysis.* U. o. 1885.
53. *Perimetrikus vizsgálatok.* U. o. 1885.
54. *Mandulamag, etc.* U. o. 1885.
55. *Tulságos érzékenység.* U. o. 1885.
56. *Az idegességről.* Term. Tud. Társ. ülése, 1886.
57. *Hysterica paraplegia.* O. H. 1886.
58. *Über Hystero-epilepsie d. Kinder.* Centralblatt, 1886.

Ezekon kívül irt bírálatokat, ismertetéseket orvosi szaklapokban s felvilágosító népszerű cikkeket a napilapokban. Lefordította a M. Orvosi Könyvkiadó Társulat megbízásából Krafft-Ebing elmekörtani munkáját, s ugyanazon társulatnak kiadás végett bejelentette hysteriáról és hysterio-epilepsiáról szóló saját monografiáját.

46. Dr. ÖRLEY LÁSZLÓ egyetemi magántanárt levelező tagúl ajánlja

a) FRIVALDSZKY JÁNOS, rendes tag.

Már a múlt évben szerencsém volt Dr. Örley László urat, a M. N. Múzeum állattárának segédőré, a budapesti K. Tudom. Egyetem magántanárát s az állattani tudományok, nevezetesen pedig a helminthologiai szakmának hazánkban úgyszólván egyedüli s jeles művelőjét, levelező tagúl ajánlani.

Ez ajánlatomat bátorkodom ezáltal is megújítani, hivatkozván a múlt évben felhozott érveimre, melyek közül jelenleg csak a következőket ismétlem: Örley 1886-ik évi márczius végéig a hazai s a külföldi irodalmat magyar, német- és angol nyelven és pedig önálló buvárlatok alapján, 15 jeles munkával gazdagította, melyek közül öt magyar dolgozat német nyelven is megjelent. E számos közleményből

kettő koszorúzott pályamű: 1. Az Anguillulidák magánrajza; jutalmaztatott a K. M. Természettudományi Társulat által; 2. a Rhabditisek magánrajza pedig a m. orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése által. Általánosabb irányú, de újabb adatokat tartalmazó szakértekezést hatot közölt, valamint több apróbb természettudományi közlés is jelent meg neve alatt; nemkülönben megbízást nyert a nápolyi zoológiai állomás igazgatóságától a «Zoologischer Jahresbericht» című, évenként megjelenő munka számára 1885. évtől kezdve a helminthologiai szakirodalom összeállítására. (A tőle 1886. márczius végéig megjelent munkák és kisebb dolgozatok ezimelei közölve vannak az 1886. évi «Tagajánlások» 58—60. lapjain.)

Az 1886. évi április 1-től kezdve a következő szakmunkákkal gazdagította az állattani irodalmat:

I. Önálló buvárlatok alapján készült munkálatok:

1. *Die Rhabditiden und ihre medicinische Bedeutung*; mit 6 Tafeln. 4° Berlin, 1886.

E munkáról Bell, Braun, Leuckart, de Man és Linstow tanárok részéről terjedelmesebb ismertetések és kedvező bírálatok jelentek meg a külföldi szaklapok múlt évi számaiban. (Biolog. Centralblatt; Journal of microscopical Society; Centralblatt für Bacterologie und Parasitenkunde; Medicinische Jahrbücher; Medicinische Wochenschrift etc.)

2. *A magyarországi piócák faunája*. (Mathem., természettud. Közlemények.) Sajtó alatt.

3. *Notés on Criodrilus lacuum*; with 1. Plate. (Quarterly Journal of microscopical science.) Sajtó alatt.

4. *Bírálatok és ismertetések helminthologiai munkálatokról*. («Centralblatt für Bacterologie und Parasitenkunde» című folyóiratban.)

II. Nagyobb általánosabb irányú szakértekezések.

5. *Dualismus a tengeri rákok életében*; 10 rajzzal. (Természettud. Közöny XVIII. kötet. 207. füzet.)

6. *A tenger mélységeinek életéről*; 14 rajzzal. (Ugyanott XIX. köt. 211 füzet.)

III. Apróbb közlemények.

7. *A juhok galandféreg-nyavalyájáról*. (Természettud. Közöny. XVIII. köt.)

8. *Az ehető kagylók mérgező hatásáról*. (Ugyanott.)

9. *Világító giliszta*. (Ugyanott.)

Azonkívül 4 előadást tartott a K. M. Természettudományi Társulat ülésein, u. m.: Adatok az alsóbbrendű tengeri rákok élet- és fejlődéstörténetéhez; két szakelőadás. — A tenger mélységeinek életéről; egy népszerű előadás. — Ritkaságok a Nemzeti Múzeumból; egy szakelőadás.

Dr. Örley László úr kiváló szakismeretsége, szorgalmas buvárkodása és sikerdús működése által úgy hazánkban, mint a külföldön is az állattani tudomány iránt érdeklődők és szakférfiak méltó elismerését érdemelte ki; miért is ötlet a T. Akadémia magas figyelmébe ajánlani bátorkodom, annál is inkább, mert bizonyos remélhető, hogy szakavatott munkásságával a hazai s külföldi állattani irodalmat ezentúl is becses dolgozatokkal fogja gyarapítani.

b) MARGÓ TIVADAR, rendes tag.

Van szerencsém dr. Örley László budapesti tud. egyetemi magántanárt és n. múzeumi állattani őrségedet, ez évben megújítva kérésemet a III. osztály levelező tagjául ajánlani.

Örley az állattannak, jelesen a helminthológiának igen buzgó és jeles kutatója s művelője hazánkban, kinek számos, kisebb-nagyobb munkáit már a múlt évi tagajánlatom alkalmával részletesen bátor voltam elősorolni.

Alig 10 év alatt több mint 32 dolgozatot bocsátott közre, melyek részint a M. T. Akadémia értekezései s math. és természettud. bizottságának közleményei között, részint más hazai természettudományi, vagy külföldi — angol és német — zoologiai folyóiratokban jelentek meg.

Eddigi dolgozatai által nemcsak hogy becses anyagot szolgáltatott hazánk féregfaunája ismeretéhez, hanem ezek boncztatni, élet- és fejlődéstani viszonyaira nézve is új adatokkal gazdagítá szaktudományunkat. Írói tevékenysége úgy a hazai, mint a külföldi szaktudósoknál méltó elismerésben részesült.

A nagyobb számú önálló munkái közül ezúttal csak a *Rhabditisek monographiája* című, 80 eredeti ábrával ellátott s jutalommal koszorúzott értékes nagyobb munkára. — továbbá az *Anguillulidák magánrajza*, (7 táblával s számos új ábrával), — a *Magyarországi Oligochaeták* cím alatt megjelent dolgozataira, — valamint a *Serpulidák kopoltyúiról* a nápolyi zoologiai stáczió megejtett észleletek után irt jeles s általánosan elismert munkára van szerencsém a tek. Akadémia figyelmét irányozni.

Mindezek alapján bátorkodom dr. Örleyt mint az állattannak egyik jeles, a helminthológiára nézve hazánkban úgyszólván egyedüli speciális kutatóját s művelőjét a III. osztály levelező tagjául ajánlani.

47. Dr. SCHULEK VILMOS egyetemi tanárt levelező tagúl ajánlja

BALOGH KÁLMÁN, rendes tag.

Ujlag van szerencsém Schulek Vilmost, a budapesti m. kir. tud. egyetemen a szemészet ny. r. tanárát a Tekintetes Akadémia III. osztályának levelező tagjául ajánlani.

A nevezett 1843-ban Budapesten született. 1866-ban Bécsben tudorrá avatott, s miután részint Bécsben, részint külföldön magát a szemészetben ritka sikerrel képezte, 1872-ben Kolozsvárra neveztetett ki a szemészet tanárává, 1874-ben pedig egyetemünkön alkalmaztatott, hol jelenleg is működik. Ez idő alatt Schulek Vilmos tanár a szemészet tudományos művelésével, kiváló eredményvel szakadatlanul foglalkozott, s mai napig tizenöt évre terjedő, úgy belföldön, mint külföldön egyaránt méltányolt irodalmi munkásságának bizonyítékai gyanánt következő dolgozatait soroljuk fel:

1. *Operations-Methode zur Auswärtswendung falscher Wimpern*. Ugyanaz magyarul. (*Wiener med. Wochenschrift* és *Orvosi Hetilap*, 1874.) A műtét abban áll, hogy hibás állású egyes pillaszőrök a szempilla külső ajakán áthuzott fonalhurokba illesztetnek és azzal együtt kifelé huzatnak, úgy, hogy a szúrt csatornán áthaladva, végökkel a szemgolyótól elfordítva maradjanak. A műtét föllevenítése az ókori lelsus «magneatio» név alatt leirt eljárásának.

2. *Egyszerű hordozható szemüvegtok.* Előadás a heidelbergi szemészgyűlésen és ennek nyomán közlemény az Orvosi Hetilapban 1871-ben. Nyolcz üveglencsével, összerakás által, a teljes szemüvegtoknak 32 üvegjét pótolni lehet, mi a szemészeti gyakorlatban nagy előny, a készletnek olcsósága és zsebben hordozható alakja miatt. Ugyanez későbbben a dioptriás szemüveg-rendszerre alkalmazva a szemészethen jelent meg 1884-ben.

3. *A széttérő kancsalitás tünetana és kóroktana.* Előadás a heidelbergi szemészgyűlésen 1871-ben és közlemény az Orvosi Hetilapban. Szerző constatálta, hogy széttérő kancsalitásnál a szemek befelé forgása hiányos, a kifelé forgás ellenben nem tulságos, mint várni lehetne, annak nyomán, hogy a széttérő kancsalítás az összetérő kancsalság ellentétének vétetik. Ebből azt vezeti le, hogy a bajnál nem a szem külső egyenes izma van rövidületben, hanem a belső egyenes izom gyengült. Ezen felfogást később Graeffe Alfréd (Halléban) bírálta és kifogásolta annyiban, hogy a kórtünetekből nem föltétlenül következhetnek állította a külső izomnak zsugorodásbeli hiányát, azonban a szerzőnek e vitából megmaradt azon érdeme, hogy a széttérő kancsalítást, mint a külső egyenes izomnak csupán passive és relative túlsúlyban létélén alapulót ismertette meg, míg az összetérő kancsalításnál a belső egyenes izom active és absolute túlsúlyba jut. Megmaradt szerzőnek a vita után azon állításának is amaz érvénye, hogy a széttérő kancsalságnál nem a külső egyenes izomnak hátrahelyezése, hanem a belső egyenes izomnak előrevarrása a helyes gyógyítási eljárás.

4. *A szem sérüléseiről, számos kórodai esetből levont gyakorlati következtetések.* Szemészet. 1873.

5. *Sphincterotomia pupillaris.* Szemészet. 1874. Kimerítő tanulmány, hogy mint lehessen mellső összeforradásokat (synechiae) műtétel útján megszüntetni. Szerző a szem belsejébe vezetett eszközzel vágja szét a szivárványhártyának a szaruhártyához növéseit és a műtét végrehajtásában saját találmányú több eljárást ismertet. A leleményes elbánás tudományos vívmány az addig parlag téren.

6. *A szarugörbületi rövidlátásról.* Szemészet. 1875. A rövidlátás azon nemének, mely a cornea túlgörbülésén alapul, kórodai képét alapítja meg, rátérve arra is, hogy mint lehessen a rövidlátásnak ezen faját az egyéb eltéréseken alapuló rövidlátástól, különösen ha azok egymás közt vegyülnek, megkülönböztetni. A tanulmány pontos optikai méréseken alapszik és a szem fénytörési rendellenességéről szóló tant kibővíti.

7. *Kettős pupilla melletti látásviszonyok.* Graeffe's Archiv für Opth. 1882. és Szemészet. 1882. és 1883. Terjedelmes munkalat, mely a kérdés körül a hibás és fölületes nézeteket kiigazítja és mathematicus alapon teljesen, minden irányú kiterjedésben megoldja. Egyszersmind a szórás körök elnyomásának életteni alapját megtalálja, minek nyomán a két szemi látásnak egy eddig ismeretlen tulajdonságát fedezi fel. A dolgozat tudományos buvárképességet bizonyít.

8. *A reductio bulbi tanához.* Szemészet. 1884. Polemikus munkalat, mely a Graeffe által ajánlott, de azután elejtett műtétí módnak jogosultságát mutatja ki, számos esettel illusztrálva.

Schulek tanár e dolgozataiban általában beható tanulmányt és önálló fel-dolgozást, szóval az eredetiség nyilvánvaló jellemét találjuk, s a felsoroltakon kívül apróbb dolgozatok, ismertetések, észleletek jelentek meg tőle, melyekre a *Szemészet*-nek (az *Orvosi Hetilap* mellékletének) általa hét év óta szerkesztése adott alkalmat.

Népszerű előadása: A *nézésről munkálkodás közben* széles körben elterjedt. Tanítványaitól és tanársegédeitől nagy számú értekezések láttak napvilágot, melyek részben terjedelmes, jelentős és a tudományt fejlesztő jellegűek, számuk mintegy 40. Így Feuer Náthán, Imre József, Regéczy Nagy Imre, Juhász Lajos, Szabó György, Creniceanu György, Ottava Ignác, Csapodi István tudorok közleményeihez Schulek tanár, mint kórórai főnök többé-kevésbé közel áll. Már ez is nyilvánvalóan tünteti elő Schulek tanárnak tanítványképző eredményteljes működését. Ezenkívül egyetemi előadásában bőven előforduló új észleletek, önálló gondolatok, bírálatok, a megállapított tudományos ismeretek sajátos feldolgozása, ismereteinkben a hiányokra mutató, megfigyelési tervezetek, kísérleti témák fölvetése, a körtörténeti adatok összegezése és értékesítése, a kórórai fejtegetéseknél tett körtani általánosítások stb. mind közrehatnak arra, hogy új tudományos nemzedék álljon elő, melynek serdüléséről a fentérintett munkálatok a szemkórórából már is tanúságot tesznek. Így Schulek tanárnak, mint októnak és szemészeti tudományos tevékenységben példaadónak, közvetve is érdeme van a hazai tudományosság fejlesztésében, s tőle ezen irányban, az eddigiek szerint, még növekedő befolyás várható.

48. Dr. SCHWIMMER ERNŐ LAJOS egyetemi rk. tanárt levelező tagúl ajánlja
MIHÁLKOVICS GÉZA, rendes tag.

Schwimmer Ernő született Budapesten 1837-ben, itt végezte gymnasiumi tanulmányait és az orvosi tanfolyam 3 első évét. A két utolsó tanévet Bécsben fejezte be, és 1861-ben orvos- és sebésztudori oklevelet nyert. 1862—1865-ig a bécsi közpórházban több osztályon, főképp Hebra, a bőrgyógyászatnak Európa-szerte ismeretes tanára mellett működött, mint segédorvos. 1865-ben Budapesten telepedett le, és itt főleg a bőrgyógyászattal foglalkozott gyakorlatilag, és tapasztalatait az alább közlendő dolgozatokban az irodalom terén is értékesítette. Ezeknek alapján 1871-ben a budapesti kir. tud. egyetemen a bőrgyógyászat magántanárává minősítettett, 1875ben pedig a fővárosi barakkórházban a bőrbajokban szenvedők osztályának rendelő orvosa lett. Tudományos és irodalmi tevékenységének elismeréséül 1879-ben a tud. egyetemen a bőr- és bújakórtan rk. tanári czimével ruházott fel, a hol ily minőségben mostanáig szakelőadásokat tartott. 1885. szept. 1-én az üllői-úti fővárosi kórházban a bőrbajosok osztályának főorvosává neveztetett ki.

Irodalmi tevékenységének eredményeit az alább közlendőekben soroljuk fel:

I. Nagybőrkórtani munkálatok.

1. *Bőrkórtan.* Kiadta a magyar orvosi könyvkiadó társulat. Budapest, 1874. : 684 lap, 9 fametszettel.

E könyvről Kaposi bécsi tanár így nyilatkozik (Orvosi hetilap 1872.): A magyar-honi tanulók és orvosok oly magyar tankönyv birtokában vannak, mely úgy az iskolában, valamint a gyakorlatban a külföldi szakmunkákat jó részben pótolja stb.

2. *A szájür önszervi nyáktelepei.* Leukoplakia buccalis. Budapest, 1878, 166 lap, 4 színezett és 1 könyomatú táblával.

Ugyanaz németül.

Die idiopathischen Schleimhautplaques der Mundhöhle. Wien, Braumüller, 1878. 122 Seiten mit 5 Tafeln.

Paul Michelson bírálata : (Ziemssens Archiv für klinische Medicin. Leipzig, XXIII. B., p. 477.) Die unter vorstehendem Titel publicirte Monographie gehört zu den gediegensten Arbeiten der neueren Dermatologie stb.

Pf. Kaposi bírálata (Wien, Med. Wochenschrift, 1878. 21) : Die Arbeit ist pathologisch und praktisch sehr interessant und verdient besondere Aufmerksamkeit, namentlich mit Rücksicht auf die Frage der Beziehung oder Nichtbeziehung solcher Plaques zur Syphilis und Carcinom ; ich hoffe, dass der Gegenstand den praktischen Aerzten und Pathologen zum Eingehen in die von Schwimmer dargelegten zahlreichen Details anregen wird.

Az Annales de Dermatologie et de Syphiligraphie (Paris, 1883. p. 156.) czimű kitűnő szaklap a Leucoplakiáról szóló kimerítő ismertetést ezen szavakkal kezdi meg : Nous ne pouvons mieux faire que d'emprunter au savant dermatologiste de Budapesth ses renseignements sur la maladie buccale, qu'il appelle Leucoplakia buccalis stb.

Medical Times and Gazette 1878. Nr. 1465 : This is a careful monograph on a disease which excited some attention in this country . . . those interested in the subject cannot do better than consult Dr. Schwimmers work.

Ezen munka angol fordításban is megjelent a Monthly Review of Dental Surgery czimű folyóiratban. London, 1878. 7. és 9. füzet.

3. Zur Therapie der Variola vom Standpunkte der Micrococculuslehre. Leipzig. Vogel, 1880. 44. Seiten und 1 Tafel.

Bírálat Orvosi hetilap 1880. 11. sz. : Schwimmer tanár serény irodalmi tevékenység által komolyan törekszik arra, hogy mint egyetemünkön a bőrkórtan egyik művelője, szakmájának tudományos fejlesztésében részt vegyen és az előttünk fekvő füzet is tanuskodik a jó sikerről, mely ezen törekvés eredménye.

Medicin. Chirurg. Centralblatt 1878. 52. : Schwimmer ist einer der tüchtigsten Vertreter unserer jüngerern Schule ; seine Beobachtungen sind gewissenhaft durchgeführt und möglichst genau. Seine Angaben sind verlässlich stb.

4. Die neuropathischen Dermatosen. Leipzig und Wien. Urban und Schwarzenberg, 1883. 240. Seiten mit 6 Holzschnitten.

Prof. Eulenburg bírálata : (Neurolog. Centralblatt 1882. Nr. 19.) Jeder Neuro-pathologe wird gewiss den seitens eines hervorragenden Kenners der Hautkrankheiten gemachten Versuch einer systematischen zusammenfassenden Darstellung der neuropath. Dermatosen als in hohem grade erfreulich begrüßen. Wir müssen Schwimmer als den ersten bezeichnen, welcher unter erschöpfender Benützung des gesammten vorliegenden physiolog. und patholog. klinischen Materials diesen Gegenstande die verdiente Aufmerksamkeit zugewandt hat.

Berliner med. Central-Zeitung 1883. Nr. 55 : Wir können obiges Werk den Aerzten, welche sich eine übersichtliche Kenntniss über jenen Gegenstand verschaffen wollen, bestens empfehlen.

Prof. Lewin (Berliner klinische Wochenschrift) : Als das characteristicum der Arbeit muss ich das unermüdliche und aufrichtige Streben betonen, in inductiver Weise die Folgerungen zu ziehen, welche aus wissenschaftlichen Facten gezogen werden können.

Ziemssen Archiv für klin. Medicin 1883. B. XXXII : Die interne Medicin wird von den Ergebnissen der Schwimmer'schen Untersuchungen gerne Act nehmen und das Studium des gehaltvollen Werkes sei den Lesern dieses Archives bestens empfohlen.

Prof. H. Leloir : Annales de Dermatologie, Paris, 1883. p. 727 : Nous ne saurions trop consulter de lire ce travail critique, rempli de reflexions, d'observations judicieuses et des faits nouveaux dûs à la science et à la grande expérience du savant dermatologiste de Budapest.

Redcliffe Coocker Physician to the Skin departement of University college in Brain of Neurology, 1884. october : Schwimmer's work is a comprehensive treatise and his careful and elaborate work most ably sets forth all the facts, cases and arguments that can be adduced in favour of this vicew . . . future workers in this field will therefore find their labour much simplified.

5. *Hautkrankheiten* in Ziemssens Spec. Pathologie u. Therapie 1. und 2. Theil. Leipzig, Vogel, 1884. 200 Seiten, mit 8 Holzschnitten, XIV. B.

II. Kisebb bőrkórtani dolgozatok.

6. *A bőr idült beszűrődése*, Orvosi hetilap 1863., 34. sz.
7. *Az izzag*. Orvosi hetilap 1863., 43., 44., 49. és 51. sz.
8. *Zur Frage des Lichenruber*. Allg. Wiener med. Zeitung 1863. Nr. 52.
9. *Ueber das sogenannte Vertreiben der Kopf und Gesichtsausschläge bei Kindern*. Ung. med. Presse. 1866. Nr. 5. und 6.
10. *A közönséges bubor egy esete*. Pemphigus vulgaris. Orvosi hetilap 1876. 11. és 12. szám.
11. *Az idült bőrbajok önállóságáról*. Orvosi hetilap 1868. 12. és 13. sz. Ugyanaz németül. Ung. med. Presse 1866. Nr. 6. und 7.
12. *A helybeli gyógy mód és átrakodás idült bőrbajoknál*. Orvosi hetilap 1869. 23. 24. és 25. szám.
13. *Dermatologische Mittheilungen*.
 - a) Ichthyosis sebacea,
 - β) Eczema erythematous. Wien. Med. Wochenschrift 1869. Nr. 98, 99, 100, 101.
 14. *A csalánkúteg*. Orvosi hetilap 1870. 43. és 44. szám.
 15. *A fejbőrről levált fejtömbolyag*. Plica polonica. Orvosi hetilap 1871. 16. sz.
 16. *Casuistische Mittheilungen aus dem Gebiete der Syphilis*:
 - a) Universelle Hyperaeres thesie,
 - β) Hemicrame, facialparalise,
 - γ) Rupia syphilifica,
 - δ) Haematuria ; Nephritis. Wien. med. Wochenschrift. 1871. Nr. 45., 46. 47.
 17. *Die hämorrhagischen Affectationen der Haut*. Pester med. Presse. Nr. 13, 14, 15, 20 und 22.
 18. *Ein Fall von Enteritis syphilitica*. Arch. f. Dermat. u. Syphilis. Wien. 1873. pag. 245—255.
 19. *Orvosi jelentés a budapesti általános poliklinikáról*:
 - a) történeti és megfejtő észrevételek,
 - β) részletes jelentés a bőr- és bujakórosztályról. Orvosi Hetilap, 1875. 9., 10., 27. és 28. szám.
 20. *Étető szerek alkalmazása és sebészi eljárás egyes bőrbántalmaknál*. Orvosi zsebnaptár. Budapest 1875.
 21. *Über anomale Erythemformen*. Pester med. Presse 1876. Nr. 1. és 2.
 22. *A salicylsav gyógyhatása egyes hevenykütegeknél*. Orvosi Hetilap 1876. 11. és 18. szám.

23. *Adat a késői bujasenyv kórtanához.* Orvosi Hetilap 1877. 40. szám.
24. *A himlővel járó hegképződés elleni újabb gyógyeljárás.* Orvosi Hetilap 1878. 24. szám.
- Ugyanaz németül. Wien. Med. Wochenschrift, 1878. Nr. 25, 26.
25. *Zur Behandlung der Urticaria.* Oest. med. chir. Presse 1878. Nr. 44.
26. *Trichorrhæxis barbae nodosa.* Orvosi Hetilap, 1879. 1. szám.
- Ugyanaz németül. Arch. f. Dermat. u. Syphilis. Wien, 1878. pag. 581—589.
27. *A Lepra előjövetele Magyarországon.* A XX. magyar orvos és természet-tudományi vándorgyűlés évkönyvében, 1880.
28. *A festenyos bujakórrol.* Orvosi Hetilap, 1880.
- Ugyanaz németül külön lenyomatban, 1 fényképpel.
29. *Das multiple Keloid.* Vierterjahrsschrift f. Dermat. Wien, 1880. p. 225. Nr. 37.
30. *A bőrbetegségek rendszertanáról.* Orvosi Hetilap, 1881. 1. szám.
- Ugyanaz németül Wien. med. Wochenschrift, 1881. Nr. 9, 10 u. 11.
- Ugyanaz francziául. Annales de Dermatologie, Paris 1882. Fordította Doyon.
31. *Lepra.* Megjelent az Eulenburg-féle Real Encyclopädie der gesammten Heilkunde. Wien. Leipzig, 1881.
32. *Miliaria.* Ugyanott, 1881.
33. *Leucoplacia.* Ugyanott, 1881.
34. *Onychogryphosis.* Ugyanott, 1882.
35. *Onychornycosis.* Ugyanott, 1882.
36. *Pityriasis versicolor.* Ugyanott, 1882.
37. *Plica polonica.* Ugyanott, 1882.
38. *Trichorrhæxis nodosa.* Ugyanott, 1883.
39. *Xanthoma.* Ugyanott, 1883.
- Ugyanez megjelent az Orv. Hetilap 1883. 2. számában.
40. *A pityriasis rubra kórisméjéhez.* Orv. Hetilap, 1884. 14. szám.
- Ugyanez németül. Pest. med. Presse, 1884. Nr. 23 u. 24.
41. *Zur Therapie der schweren Lupusformen.* Wien. med. Wochenschrift, 1884. Nr. 20, 21 u. 22.
42. *A bujakóros bántalmak gyógykezelésének mai állása.* Orvosi Hetilap. 1885. 24, 40, és 41. szám s folytatólag 1886. 1, 2, 3, és 4. szám.
43. *Beitrag zur Glossopathologie.* Wien. med. Wochenschr. 1886. Nr. 8, 9 u. 10.
44. *A bőrgyógyászat befolyása a többi orvostudományi szakokra.* Orvosi Hetilap, 1886. 40. és 41. sz.
45. *A bőr és nyálhártyák gümőkórja.* Orvosi Hetilap, 1887. 1. szám.
- Ugyanez németül. Vierteljahrsschrift f. Dermat. 1887. I. Heft.

III. Egyéb munkálatok.

46. *Vázlatok Egyiptomból.* Orv. Hetilap, 1864. 44. 45. 46. és 47. szám, 1865. 8. és 9. szám.
47. *Zur Cholera Therapie.* Das Ferrum dialysatum. Wien. med. Wochenschrift, 1866. Nr. 83, 84, 85.
48. *Orvosi tudomány és gyakorlat az ókorban.* Orvosi Évkönyv. Budapest, 1875.
- Ugyanez németül:
- Die ersten Anfänge der Heilkunde und Medicin im alten Aegypten. Berlin. Virchow u. Holtzendorff. Sammlung. 1876. 46 Seiten.

49. *Párisi kórházak*. Orvosi Hetilap 1879. 35. sz.

50. *Dermatologische Reisebriefe aus Paris*. Wien. med. Wochenschrift, 1879. Nr. 38, 41, 42.

51. *Emlékirat a bőr- és bujakórtan oktatásának rendszeresítése tárgyában a budapesti kir. egyetemen*. Bpest, 1881. 16 lap.

52. *A bőrgyógyászat Londonban*. Orv. Hetilap, 1881. 37. szám.

53. *Die Dermatologie auf dem internationalen congresse in London*. Wien. med. Blätter, 1881. Nr. 36, 37.

54. *Emlébeszéd néhai Hebra tanár felett*. Budapest, 1881. 33 l.

Ugyanez németül: Allg. med. Central-Zeitung. Berlin, 1881. Nr. 86—93.

55. *Orvosi szemle*. Bőr- és bujakórtani rovat. Budapest, 1881. 31 lap.

56. *Biographisches Lexicon d. hervorragendsten Aerzten aller Zeiten*: Augustin Bácsmegeyi, Balassa, Balogh Pál, Balsaratus stb. Wien. und Leipzig. 1883—1884.

Azonkívül irt számos bírálatot, ismertetést stb. szakmunkák fölött.

Amaz eredmény és elismerés, hogy dr. Schwimmer Ernő Lajos a fővárosi kórházakban előbb mint rendelő, utóbb mint főorvos alkalmazást nyert, szakmájában gyakorlati jártassága mellett tanúskodik: a között irodalmi jegyzék gazdagsága pedig azt mutatja, hogy tapasztalatait tudományosan is igyekezett értékesíteni. Az elért eredményekről, miután a dolgozatok bírálatra szakképzettséget kíván, szükségesnek látszott a jelesebb külföldi szakférfiak és folyóiratok rövid véleményét a nevezetesebb dolgozatok mellé függeszteni, melyekből kitűnik, hogy az ajánlottak tudományos működése általános elismerést nyert, a mint hogy csakugyan neve minden külföldi szakember előtt előnyösen ismeretes.

Képzettségének alapját Bécsben, a nagyhirű Hebra tanár mellett, mint segédorvos vetette meg, de szakmájának tovább-fejlesztésére az önállóságot saját magából meríti, s ez indította a budapesti kir. tud. egyetem orvostudományi tanártestületét arra, hogy a bőrkórtan rk. tanári címével felruházni ajánlotta, a mihez lényegesen hozzájárul az is, hogy tanítványai előadásából a bőrgyógyászatban alapos oktatást nyernek.

Felemlítendő még, hogy tudományos működésének elismerése gyanánt a külföldön is kitüntetésben részesült, a mennyiben a londoni dermatolog. society tagjává és az ez idén Washingtonban tartandó nemzetközi orvosi congressuson a bőrgyógyászati osztály alelnökévé választott.

Midőn ajánló, Schwimmer Ernő Lajos tanárt az akadémiai levelező tagságra ajánlatba hozza, ezt azzal indokolja, hogy irodalmi működése és tudományos tevékenysége erre érdemesítik, és azon okból is teszi ezt, hogy jelesebb szakembereink, a kik szakmájok gyakorlásában a külföld előtt hazánkat ismeretessé tették, ennek elismerésében a M. T. Akadémia részéről támogatást nyerjenek. Az is Schwimmer tanár érdemei közé tartozik, hogy ő volt az első, a ki nálunk a bőrkórtannal, a gyógyászatnak ezen fontos és nehéz ágával, tudományos képzettséggel foglalkozik s azt itt meghonosította. Dolgozatai közül pedig mint különösen kiválót a 2. sz. alatt felsorolt értekezést vagyok bátor megemlíteni, melynek 600 példányban nyomtatott német kiadása rövid idő alatt elkelt, továbbá nagy elismerésben részesült a szakférfiak előtt a 4. számú munka, valamint mindenütt ismeretessé tette őt az 5. számú dolgozat, mely Ziemssének nagy kórtanában a bőrbajokat tárgyalja, egy oly gyűjtőmunkában, melynek megírására a legjobb szakértők lettek felszólítva és megbízva, és a mely olasz, orosz és spanyol nyelvre is lefordíttatott.

49. Dr. BEDDOE JÁNOST külső tagúl ajánlja

LENHOSSÉK JÓZSEF, rendes tag.

Bátorkodom dr. John Beddoenek, a londoni «Royal Society» rendes tagjának, az «Anthropological Society» és «Ethnological Society» jeles elnökének a British Association for the Advancement of Science» szakelnökének, a brüsszeli és washingtoni anthropologiai társulatok tiszteleti, a párizsi és berlini embertani társulatok levelező tagjának stb. Akadémiánk kültagjai sorába való megválasztását ajánlani.

Beddoe elsőrangú orvos és anthropologus, ki az általa művelt tudományágak körül nagy érdemeket szerzett, s hazájának határain kívül is nagy hírnévnek örvend.

Számos orvosi tárgyú, gyakorlati irányú művet és értekezést irt, de legnevezetesebb munkái az anthropológiával foglalkoznak. Legyen szabad ezek közül a következőket kiemelnem :

1. *On the Stature Bulk of Man in the British Isles.* 1852.
2. *A Contribution to Scottish Ethnology.* 1853.
3. *On the Headform of the Danes.* 1856.
4. *On the Headform of the West of England.* 1870.
5. *On the Testimony of Phaenomena in the West of England to permanence of ethnological types.* 1878.
6. *On the Physical Characteristics of the Jews.* 1880.
7. *On the Races of Britain.* 1885.

E műveken kívül Beddoe még nagyszámú kisebb értekezéssel gazdagította az anthropologiai irodalmat, a melyek részben az «Anthropological Memoirs», a «Journal of the Anthropological Institut» hasábjain, részint pedig a «Société d'Anthropologie» Buletinjeiben jelentek meg.

Akadémiánknak valóban díszére válna, ha e hírneves tudóst tagjai közé számítaná.

50. Dr. FLOWER VILMOS HENRIKET külső tagúl ajánlja

LENHOSSÉK JÓZSEF, rendes tag.

Bátorkodom dr. William Henry Flowert, a londoni egyetem (Royal College of Surgeons) az összehasonlító boncztan tanárát, a világhírű Hunterian Museum conservátorát, a Zoological Society és Anthropological Society elnökét, a British Association for the Advancement of Science élettani szakosztálya alelnökét, az edinburghi egyetem tiszteletbeli tudorát, a londoni Royal Society és sok más angol és egyéb tudós társulatok tagját kültaggá való megválasztásra ajánlani.

Flower egyike Angolország legtevékenyebb és leghírnevesebb tudósainak, a ki nagymérvű és sokoldalú tevékenységet fejtett ki a boncztan, állattan, anthropologia s az ezekkel rokon tudományok terén, ismereteinket az új tényeknek csaknem beláthatatlan összegével gazdagította, s maradandó becsű műveket alkotott. Ez utóbbiak közül legyen szabad, mint legnevezetesebbeket, e következőket felemlítenem :

1. *A Supplement to the Catalogue of the Pathological Series in the Museum of the College of Surgeons.* London, 1863.
2. *A Catalogue of the Series of Human Osteology in the Museum of the College of Surgeons.* London, 1879.

3. *Introduction to the Osteology of the Mammalia*. London, 1870. E mű 1876-ban egy új kiadást ért.
4. *Fashion in Deformity, as illustrated by the Customs of Barbarous and Civilised Races*. London, 1881.
5. *Observations upon the Posterior Lobes of the Cerebrum of the Quadrumana*. Philosophical Transactions, 1862.
6. *On the Commissures of the Cerebral Hemispheres of the Marsupialia, as compared with those of the Placental Mammals*. Philosophical Transactions, 1865.
7. *On the Development and Succession of the Teeth in the Marsupialia*. Philosophical Transactions, 1867.
8. *On a newly discovered extinct Mammal from Patagonia*. Philosophical Transactions, 1873.
9. *Observations on the Osteology of the Natives of the Andaman Islands*. Journ. of the Anthropol. Society, 1879.
10. *On the Fijians*. Journal of the Anthropol. Society, 1880.
11. *On the Mallicotes*. Journ. of the Anthropol. Society, 1881.
12. *The Palaeontological Evidences of the Gradual Modification of Animal Forms*. Royal Institution's Lectures, 1873.
13. *The extinct animals of North-America*. Royal Instit. Lectures, 1876.
14. *The native Races of the Pacific*. Royal Institut. Lectures, 1878.
15. *Fashion in Deformity*. Royal Institut. Lectures, 1880.
16. *Affinities and Probable Habits of the Extinct Australian Marsupial Thylacoles*. Quaterly Journ. of the Geological Society, 1868.
17. *Anatomy of the Digestiv Organs of the Mammalia*. Medical Times and Gazette, 1873.
18. *On the Dentition of the Mammalia*. British Med. Journal, 1867.
19. *On the History of Extinct Mammals and their Relation to Existing Forms*. British Med. Journal, 1869.
20. *The Anatomical Character of Races of Man*. British Med. Journ. 1870.
21. *The anatomy of the Cetacea and of the Edentata*. British Medical Journal, 1874.
22. *Notes of Experiences in Egypt*. British Med. Journal, 1878.
23. *Museum Specimens for Teaching Purposes*. Nature. 1877.

E nagyobb dolgozatokon kívül Flower nagyszámú kisebb értekezéseket tett közzé a «Transactions of the Zoological Society», a «Proceeding of the Zoological Society», «Natural History Review», «Journal of Anatomy and Physiology», «Transactions of the Odontological Society», «Nature», «Encyclopaedia Britannica» és egyéb orvosi lapok hasábjain.

E nagyarányú, a természettudományok oly sok ágát felölelő s a természet tüneményeinek olyannyira mélyébe hatoló tudományos működésnek köszöni Flower nagy hírnevét s azon előkelő társadalmi állást, melyet honfitársai közt elfoglal.

Azt hiszem, Akadémiánk önmagát tisztelné meg, ha e nevezetes férfiút külső tagjai sorába választaná.

A 90323

